

Den situerede og omsorgsfulde journalist

– En undersøgelse af vidensproduktion i det journalistiske felt med MeToo som case

Sarah Schwab Randeris – 57608

Simon Baastrup Sørensen – 57632

F21 speciale i Journalistik – 203.915

Vejledt af Naimah Hussain

Abstract

This thesis examines how the code of ethics for journalism and the journalistic ideal of objectivity can be amplified by Feminist Ethics and Feminist Standpoint Theory, particularly focusing on Donna Haraway's term *situated knowledge*. Previous studies have shown that the assumption that journalists can capture reality in a neutral way has been challenged in the media coverage of MeToo due to a journalistic desire to promote the agenda of gender inequality which the movement opposes. This was amongst other things seen by means of the extended use of anonymous sources.

In our opinion this means that the ideals of journalism regarding the production and propagation of knowledge should be challenged. Therefore, we present a theory that the application of ethics of care and situated knowledge will make journalism more empathic and nuanced. These normative assumptions are investigated through a case study of Dagbladet Politiken based on eight qualitative interviews with three editors and five journalists who have contributed to the coverage of the second wave of MeToo. The interviews in which our normative assumptions on journalism have been explored are based on the method of *active interviewing* as described by Gumbrium and Holstein and are being analysed using Braun and Clarke's *thematic analysis*. In the analysis it is found that the participating journalists and editors affirm that MeToo on certain points has challenged their ethical conduct and ideal of objectivity, e.g. with regards to presenting both sides of the story. Furthermore, the study shows that they are situated individuals with embodied knowledge and attitudes toward social inequality which affect their way of acting as journalists. However, the contributors predominantly maintain a standpoint that an extension of the journalistic ethics and norm of objectivity is not necessary. This could be explained by the fact that it would weaken the credibility of journalism.

In conclusion, this investigation shows that the norms of journalism remain firmly rooted and it is thereby challenging to put feminist concepts into journalism although – on a theoretical as well as empirical level – it can result in a more empathic journalism with more room to manoeuvre for the individual actor. Consequently, this thesis should be considered a contribution to an alternative way of producing knowledge in the journalistic field – in more reflexive, including and multifaceted terms.

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning	side 4-7
1.1 Problemfelt	
1.1.1 Problemformulering og arbejdsspørgsmål	
2.0 Feministisk standpunkt	side 8-12
2.1 Ligestillingsspørgsmålet	
2.2 Feministisk teori og etik	
2.3 Feministisk objektivitet	
3.0 Literature review	side 13-20
3.1 Mediernes afpolitisering og delegitimering af MeToo	
3.2 Det problematiske individniveau og nødvendigheden af strukturniveauet	
3.3 MeToo som en særlig situation	
3.4 Delkonklusion	
4.0 Teori	side 21-27
4.1 Tilstræbt objektivitet	
4.2 Sandhedsidealet	
4.3 Journalistiske roller	
4.4 Etik	
4.5 Journalistikkens maskuline udgangspunkt	
4.6 Afrunding	
5.0 Metode	side 28-43
5.1 Politiken som MeToo-case	
5.2 Udvælgelse af informanter	
5.3 Forskningsetik	
5.4 Informanternes bidrag til undersøgelsen	
5.5 Interviewramme	
5.6 Det aktive, dialogiske interview	
5.7 Interviewspørgsmål	
5.8 Positionering og magt i interviewene	
5.9 (Aktiv) vidensproduktion	
5.10 Tematisk indholdsanalyse	
5.10.1 Transskription	
5.10.2 Tematikker	

6.0 Analyse	side 44-65
6.1 Informanternes opfattelser af deres etiske ansvar	
6.1.1 MeToo som struktur	
6.1.2 Fra Uret til Ret med vidnesbyrd og anonyme kilder	
6.1.3 Hensyn og kritisk tilgang til kilderne	
6.2 Informanternes anskuelser af objektivitet	
6.2.1 Journalister søger sandheden	
6.2.2 Alle har det samme udgangspunkt	
6.2.3 Journalisten skal ikke have holdninger	
6.3 Delkonklusion	
7.0 Diskussion	side 66-74
7.1 En mulig udvidelse af journalistisk etik	
7.2 En potentiel omskrivning af journalistisk objektivitet	
8.0 Konklusion	side 75-6
9.0 Litteraturliste	side 77-84

1.0 Indledning

Alle kender til fortællingen om spyddet og sværdet, der gennemsyrrer menneskeheds selvbillede som symboler på vores (læs: mandens) bedrifter og agens. Vi har derimod aldrig, skriver forfatteren Ursula K. Le Guin i sit essay *The Carrier Bag Theory of Fiction*, fået fortalt historien om beholderen, menneskets første redskab, som vi har brugt til at indsamle vores ting i. Fortællingen om mandens bedrifter og heltedåd afskriver, mener hun, hende fra det at være menneskelig, i og med at den er blevet gjort til en universel beretning, som hun ikke kan identificere sig med, eftersom den i bund og grund handler om at slå ihjel (Le Guin, 1986: 3). Den bærende pointe i essayet er, at fortællinger er udslagsgivende for vores forståelser af verden. Le Guin mener derpå, at vi bør begynde at fortælle hinanden nye historier, der ikke handler om at dræbe og ekskludere, men om at samle og inkludere, og som bygger på idealer, flere kan spejle sig i (ibid.: 4).

I den fortælling, vores speciale udgør, har vi valgt at undersøge to kernebegreber inden for journalistikken: *etik* og *objektivitet*. Disse har, som det vil fremgå, været udfordret i forbindelse med den journalistiske dækning af MeToo¹, der i specialet bliver brugt som case til at undersøge, hvorvidt journalistikken ville have gavn af en inkorporering af vores to hovedbegreber i hver sin feministiske afart: *feministisk etik* og *situeret viden*. Journalistikkens normer er blevet kritiseret for at være forankret i traditionelt set maskuline dyder (Djerf-Pierre, 2007: 97), der netop har givet forrang til visse fortællinger og stemmer for dermed at have ekskluderet andre (Franklin et al., 2005: 108). MeToo giver i den henseende stemmer til nogle af dem, der ikke tidligere har været inkluderet i fortællingerne, og det har i den forbindelse vist sig, at den måde, hvorpå journalistikken producerer og formidler viden, ikke altid harmonerer med disse nye fortællinger. Derfor argumenterer vi for, at de to hovedbegreber inden for journalistikken bør omskrives med henblik på, at journalistikken som vidensproducerende felt bliver mere empatisk, inkluderende og nuanceret for dermed at skabe rum for nye fortællinger. Vi mener ikke, som det vil fremgå, at begreberne uden videre kan skilles ad, eftersom det ud fra et feministisk standpunkt synes problematisk at varetage offentlighedens interesser, som den journalistiske etik skal sikre, ud fra objektivitetsidealets neutralitets- og distanceprincip (Okrusch & Steiner, 2006: 116), hvorfor vi har gjort begge til undersøgelsesgenstande. Vores ærinde er at tilbyde en mulig omskrivning – ved hjælp af feministisk etik og situeret viden gennem MeToo som case – af såvel den journalistiske som

¹ I specialet betegnes bevægelsen konsekvent “MeToo”, selvom den, som det vil fremgå af afsnit 1.1, er en hashtag-bevægelse, der oftest betegnes “#MeToo”.

den gængse videnskabelige epistemologi i et forsøg på at sige, at øjnene, der ser, alt andet lige betyder noget for den historie, der fortælles.

1.1 Problemfelt

En potentiel omskrivning af samfundsmæssige magtforhold blev igangsat af MeToo-bevægelsen. Denne blev stiftet af aktivist Tarana Burke i 2006 med det formål, at ofre for seksuelle overgreb kunne dele deres oplevelser og dermed medvirke til at bryde med en tavshedskultur og den skam, der kan være forbundet med at italesætte seksuelle overgreb. 11 år senere antog den en ny form som en viral hashtag-bevægelse (Gieseler, 2019), da den amerikanske skuespiller Alyssa Milano den 15. oktober 2017 postede et tweet i forbindelse med anklagerne mod filmproducenten Harvey Weinstein, hvor hun inviterede ofre for sexchikane og vold til at poste “#MeToo” som statusopdatering (De Benedictis et al., 2019: 719). Twitter blev i den forbindelse en art megafon for disse protestytringer, hvor folk både fulgte opfordringen om at dele hashtagget, men også begyndte at dele konkrete erfaringer med krænkelser og overgreb. Milano skrev opfordringen på Twitter med ønsket om at kaste lys over problemets omfang, men det var hovedsageligt hvide, velstående, kendte kvinder, der delte deres historier. Burke oplevede, at de farvede og mindre privilegerede kvinder, som bevægelsen oprindeligt var tiltænkt, i den henseende blev undermineret (Gieseler, 2019). Det overordnede projekt om at skabe et fællesskab for ofre for overgreb og krænkelser lykkedes dog: MeToo-bevægelsen har nemlig skabt et offentligt fokus på ofre, hvilket har bevirket en legitimering af kvinders oplevelser med seksuel chikane (Mendes et al., 2018 i Reinicke, 2020: 54) samt et perspektivskift fra krænkeren til offeret (Park, 2017 i Gieseler, 2019). Ærindet har ikke været at identificere krænkeren, men at skabe et solidarisk fællesskab for ofre for derigennem at vise, at MeToo er systemisk og dermed ikke kan isoleres til enkeltbegivenheder (Clarke, 2019: 46).

Da MeToos første bølge ramte Danmark i 2017, var effekten af bevægelsen væsentlig anderledes, end den var i Sverige. Sidstnævnte anså over en bred kam bevægelsen som en historisk begivenhed (Askanius & Hartley, 2020: 61), mens “flertallet af danskere betragtede bevægelsen som en joke” (ibid.: 62). I efteråret 2020 blev bevægelsens anden bølge sat i gang, efter tv-værten Sofie Linde havde holdt en tale til Zulu Comedy Galla. Her fortalte hun om en grænseoverskridende oplevelse, hun havde haft som ansat i Danmarks Radio, hvilket fik i alt 1.615 kvinder til at underskrive et støttebrev, som antændte MeToo-debatten på ny

med budskabet om, at sexismen og sexchikanen fortsat er en del af den danske mediebranche – og samfundet generelt.

MeToo er blevet betegnet som noget af det største, der er sket, siden kvinder fik stemmeret, og ifølge Orgeret skyldes det, at medier har været med til at antænde en nødvendig debat om blandt andet seksuelle krænkelse (Orgeret, 2019: 15). Medieevents kan i den henseende bruges til at undersøge journalistikkens rutineprægede normer og praksisser, da journalister her ofte læner sig kraftigt op ad nyhedsværdier som konflikt og aktualitet, hvorfor de glemmer at reflektere over deres praksisser og situerede viden (Callison & Young, 2020: 52). MeToo er for os at se med til at belyse journalistikkens mulighedsrum og begrænsninger, hvilket vi gør med udgangspunkt i en interviewundersøgelse på Politiken blandt i alt otte journalister og redaktører. Vi er i den forbindelse særligt optaget af, hvilke faglige refleksioner om journalistisk objektivitet og etiske forpligtelser MeToo har affødt hos informanterne. En sådan undersøgelse er vigtig, da vi mener, at MeToo kan fungere som en katalysator til at belyse, at der er nogle såvel samfundsmæssige som journalistiske normer, som bør diskuteres: “De stadig nye ‘bølger’ og efterfølgende diskussioner om, hvorvidt #metoo ‘er gået for langt’, viser tydeligt, at bevægelsen på ingen måde er i mål og fortsat sætter spørgsmålstejn ved de eksisterende strukturer og hierarkier i journalistikken og i samfundet mere generelt” (Askanius & Hartley, 2020(b): 11). Vi finder en sådan undersøgelse vigtig, eftersom køns- og ligestillingsproblemstillinger fortsat er et underprioriteret område inden for journalistikforskningen (ibid.: 13) – og vi ønsker med nærværende speciale at bidrage til samtalen om, hvordan en kønnet problemstilling som MeToo influerer journalistikken og dennes vidensproduktion.

Vi præsenterer først vores videnskabsteoretiske ståsted, der løber som en rød tråd gennem hele specialet, idet vi forsøger at overføre de videnskabelige idealer om objektivitet og etik, vi plæderer for, til det journalistiske felt. Et felt, hvis dækning af MeToo i grove træk vil blive præsenteret i den efterfølgende litteraturgennemgang, som vi har brugt til at indtage en normativ position – vores situerede viden – inden for den del af den journalistiske forskning, der undersøger feltets normer og logikker ud fra et feministisk perspektiv. Vi opererer således med situeret viden på to niveauer ved at bringe vores ståsted i spil i undersøgelsen af betydningen af journalistiske aktørers ståsteder. Dette vil fremgå af vores analyse, hvor vi sætter de teoretiske begreber og forståelser, vi opererer med, op imod den empiri, vi har indsamlet via otte *aktive interviews*, som rent metodisk vil blive udfoldet i afsnit 5.6. I kølvandet på analysen følger en teoretisk diskussion, hvor vi udfordrer feltets

epistemologiske grundlag på baggrund af vores forståelse af, hvordan det journalistiske felt kan drage nytte af en inkorporering af feministisk etik og en erkendelse/anerkendelse af situeret viden.

Specialet er struktureret på følgende vis: Problemformuleringen udgør et metateoretisk niveau, hvor journalistikkens vidensproduktion diskuteres teoretisk (afsnit 7.0), og MeToo betragtes i den forbindelse som en anledning til at undersøge denne. Arbejdsspørgsmålene anvendes i analysens to dele (Afsnit 6.0), der rent empirisk belyser forståelser af objektivitet og etik med henblik på at eksemplificere vores metateoretiske undersøgelse af disse begreber i praksis.

1.1.1 Problemformulering

Hvordan kan journalistikkens etiske regelsæt og objektivitetsideal udfordres ud fra et feministisk tanke- og værdisæt, herunder en omsorgsetik og begrebet situeret viden, og hvad kan dette bidrage med til måden, hvorpå journalistikken producerer og formidler viden?

1. Hvordan definerer udvalgte redaktører og journalister på Politiken deres etiske forpligtelser, hvad angår kildehåndtering i forbindelse med at dække MeToo på et strukturelt niveau, og hvorledes rummer deres forståelser af etik et omsorgsaspekt?
2. Hvordan forstår udvalgte redaktører og journalister på Politiken objektivitet set i relation til afdækningen af MeToo, og hvorledes er objektivitetsidealet i informanternes optik foreneligt med at være situeret?

2.0 Feministisk standpunkt

Følgende afsnit fungerer som vores videnskabsteoretiske ståsted. Vi beskriver det feministiske og postmodernistiske paradigme, specialet er udarbejdet indenfor, og forklarer Haraways begreb *situeret viden* samt den *feministiske etik*, som vi forsøger at overføre til det journalistiske felt med henblik på at gentænke dets vidensproduktion.

2.1 Ligestillingsspørgsmålet

Vores normative ståsted er først og fremmest relateret til, hvordan ligestilling overordnet set opfattes i en dansk kontekst – en opfattelse, som vi ud fra et feministisk perspektiv finder problematisk. Forståelsen af ligestillingsspørgsmålet mener vi er relevant, da den kan være med til at forklare, hvorfor MeToo – der i specialet opfattes som et opgør med kønslig ulighed generelt set – er blevet dækket, som det er, og hvordan vores informanter forholder sig til samt forstår denne dækning.

Når vi italesætter ligestillingsområdet, læner vi os op ad Borchorst & Dahlerups bog *Ligestillingspolitik som diskurs og praksis* og Utofts afhandling *Motivation, organisational gender equality work and the postfeminist gender regime: A feminist approach*. Forfatterne argumenterer, at der i Danmark eksisterer en opfattelse af, at vi *har* opnået ligestilling (Borchorst & Dahlerup, 2003: 19), hvorfor det som kønspolitisk område betegnes som en *closed case* (Utoft, 2020: 16). Der eksisterer dog fortsat kønsforskelle (ibid.), hvorfor debatten om kønnenes ligestilling har medført og fortsat medfører en del utilpashed rent politisk (Borchorst & Dahlerup, 2003: 23). Debatteerne har sjældent italesat magtrelationer mellem kønnene. De har i højere grad handlet om, hvad nogle mister, frem for hvad andre vinder, hvilket kan skyldes, at danske mænd i langt mindre grad end i vores nabolande er blevet inddraget i kønsligestillingsarbejdet (ibid.: 136). Opfattelsen af, at mænd er blevet ekskluderet fra ligestillingsproblematikker, og at mænds position i samfundet historisk set ikke har undergået samme grundlæggende forandringer som kvinders position, har i den henseende medvirket til at skabe en forståelse af, at spørgsmålet om ligestilling er gået *for langt* (Utoft, 2020: 22-23). Denne kritik trækker tråde op til i dag vedrørende den offentlige samtale om MeToo, der under bevægelsens første bølge blevet framet “som en heksejagt, en lynchstemning, en »glidebane« og en »folkedomstol« nedsat af »feministiske følelsesfascister«, der er »gået for langt«/»kørt af sporet«” (Askanius & Hartley, 2020(a): 64). På den ene side synes der altså i medierne at være nogle historisk forankrede forståelser af køn og ligestilling, som fortsat reproduceres. På den anden side er der ifølge Askanius og

Hartley dog sket noget fra den første til den anden bølge af bevægelsen, hvor mandlige stemmer er begyndt at blande sig ved at støtte op om MeToo (Askanius & Hartley, 2020(b): 9). Det bekræfter os i, at det er vigtigt fortsat at forske i MeToo inden for det journalistiske felt.

2.2 Feministisk teori og etik

Videnskabsteoretisk opererer vi i forlængelse af ovenstående med, hvad der betegnes *postmodernistisk feministisk teori*. Dette afsnit fungerer som en art læsevejledning, hvori vores akademiske optik – som vi anskuer specialets delelementer og helhed igennem – bekendtgøres. Vores overordnede mål lægger sig i slipstrømmen af følgende udlægning: “Feminism is a way to challenge the way we have gone about knowing” (McGuire i Aas, 2000: 35). Dette ønske om en epistemologisk omskrivning, hvad angår vidensproduktion, er baseret på en art *postmoderne feminisme*. Fraser og Nicholson har netop forsøgt at konstruere en kobling mellem postmodernisme og feminisme med udgangspunkt i begrebernes iboende sociale kritik fra henholdsvis et filosofisk og et politisk forankret ståsted (Fraser & Nicholson, 1988: 83). Forfatterens betegner deres bud på en postmoderne feminisme som en pragmatisk og fallibilistisk teoretisk sammenvævning af mange forskellige nuancer, hvor metode og begrebsapparat sættes sammen i henhold til det respektive genstandsfelt. Dette gøres således ud fra en erkendelse af, at det ikke er muligt at have viden om verden uden selv at være en del af den, samt ud fra tankegangen om, at viden er fejlbarlig. Med en sådan tilgang er det muligt at anerkende, at der ikke findes én løsning på alle kvinders behov og oplevelser, hvorfor de mener, at *feminismer* altid bør skrives i flertal (ibid.: 102). Denne mangfoldighedsforståelse inkorporerer vi i vores forskningstilgang til det journalistiske felt, idet vi ikke mener, at der eksisterer en *one size fits all*-model, når det kommer til at afdække MeToo, men at det netop kræver en pragmatisk og fallibilistisk fremgangsmåde, som er præget af refleksivitet.

Feministisk forskning kan også forstås i lyset af begrebet *feministisk etik*, der ligeledes fungerer som et af vores hovedbegreber. Ifølge flere feministiske forskere, herunder Whisnant (2002), er det værd at udvide vores forståelse af etik – som blandt andet handler om, hvad det gode liv er, og hvordan vi behandler hinanden – da det som akademisk felt og filosofisk gren historisk set har været præget af og konstrueret ud fra androcentriske verdensanskuelser (Whisnant, 2002: 133). Af den grund har idealet for menneskelig etik i høj grad været kendetegnet ved at reflektere et mandligt ideal, der således er blevet formuleret

som standarden for hele menneskeheden. En standard, der er blevet forklædt som værende universel og dermed objektiv (ibid.: 135). I den henseende afviger kvinder fra at kunne anlægge et rationelt blik på verden, eftersom de ifølge denne mandsdominerede tankegang ikke er i stand til at fælde moralske og etiske domme på vegne af almenvellet. En konsekvens heraf er, at den universalistiske forståelse af, hvad der foreskriver det at være et godt menneske, groft skitseret har medført et binært tankesæt, hvor det gode menneske (læs: manden) bør være stærk, rationel og i kontrol, hvorimod det gode menneskes *modstykke* (læs: kvinden) bør være rolig, omsorgsfuld og føjelig (ibid.: 136). Mænd og kvinder er således historisk set blevet vurderet ud fra forskellige værdisæt, hvilket strider med et af de feministiske grundprincipper, nemlig at mænd og kvinder rationelt og moralsk set er ligestillede væsner (ibid.: 128). Her kommer den feministiske udvidelse af etikken ind billedet: I stedet for udelukkende at anskue moralske anliggender ud fra et retfærdighedsperspektiv – hvor mennesker er separerede, autonome individer, der har brug for nogle fælles regler for at kunne leve sammen – bør man inkorporere et omsorgsperspektiv, hvor mennesket er defineret ved at være vævet sammen af sociale relationer, hvorfor det har forpligtelser over for andre (ibid.: 140). Tanken er, at vi for at kunne respektere hinanden som individer er nødt til at være omsorgsfulde og empatiske over for hinanden, hvormed vi anerkender hinandens divergerende verdensanskuelser og behov som individer (ibid.: 147). Et sådant perspektiv har blandt andet til formål at få bugt med de skadefulde og ulighedsskabende logikker, som kvinder har været og er underlagt grundet samfundets strukturer (ibid.: 140).

I og med at etik jævner ovenstående er vævet sammen med viden og dermed epistemologi, kræver en udvidelse heraf ligeledes en udvidelse af vidensbegrebet.

2.3 Feministisk objektivitet

For at kunne udforske vores egne, informanternes og de dominerende synspunkter inden for det journalistiske felt, hvad angår det at dække MeToo som en feministisk bevægelse, er Haraways begreb *situeret viden* værd at rette blikket imod. Haraway gør op med positivistiske videnskabsidealiser om blandt andet *objektivitet*, idet hun kritiserer, at forskning bedrives ud fra en antagelse om metodisk distanceret iagttagelse og dermed neutralitet og passivitet. Hun mener, at man som forsker unægteligt anskuer verden fra en bestemt position, forstået som éns erfaringer, og at man er nødt til at være denne bevidst. Dette kalder hun *feministisk objektivitet* (situeret viden), hvilket vil sige, at det er gennem kroppen og dennes

situerethed, at vi som forskere kan opnå viden om verden (Haraway, 1988: 581). Dermed kan Haraways begreb læses som et opgør med det, hun betegner *gudetricket* – idéen om, at det er muligt at anskue hele verden intetsteds fra uden krop og kontekst – hvilket afføder dominerende vidensregimer, der legitimerer dominansforhold, fordi et sådant blik konstituerer et traditionelt set maskulint og distanceret blik på verden (Højgaard i Haraway, 2018: 15-17).

Vi plæderer i forlængelse heraf hverken for en relativistisk forskning eller journalistik. Ifølge Harding er det ligeledes forfejlet at se objektivitet og relativisme som hinandens modpoler: Hun mener, at denne dikotomi kan brydes, såfremt man adskiller neutralitetsforestillingen fra objektivitetsidealet, hvor førstnævnte historisk set er blevet anskuet som værende legitimerende for sidstnævnte (Harding, 1995: 331). Neutralitet er blevet brugt som et skjold, der blandt andet har til formål at normalisere videnskabelige fremgangsmåder og koncepter, hvormed det implicit giver forrang til fremherskende normer – og dermed ekskluderer visse stemmer, herunder kvinders, som altså *truer* neutralitetsbegrebet (ibid.: 337). Denne såkaldte trussel mod neutraliteten er blevet begrundet med, at eksempelvis kvinder er for emotionelle, partielle og irrationelle til at kunne foretage objektive vurderinger (ibid.: 332). En sådan tankegang er ikke blot skadelig for social retfærdighed, men også for videnskaben *per se*, da dennes handlerum for at kunne udvikle alternativer til, hvorledes vi omgås hinanden som mennesker, begrænses, såfremt det kun er de stærkeste stemmer, der prioriteres (ibid.: 333-334). Videnskabens handlerum må opfattes mindre rigtigt, hvilket ikke skal ses som en defekt, men snarere som en mulighed for at udvide den videnskabelige horisont i kraft af en mere fortolkende og prøvende tilgang (ibid.: 331-332). I den henseende finder Harding begrebet *objektivitet* for svagt til at godtgøre videnskabelige metoder – og omvendt: Metoder vælges som oftest *efter*, at en given problemstilling *er* blevet lokaliseret, hvorfor de snarere end at give os ny viden blot bekræfter det, vi allerede ved (ibid.: 338). Hendes alternativ kalder hun *stærk objektivitet*, der går ud på at etablere et kritisk blik *udefra* med udgangspunkt i de ovennævnte ekskluderede stemmer, da disse muliggør alternativer til forståelsen af såvel viden som objektivitet til gavn for flere mennesker (ibid.: 341-342).

Relativismens alternativ er ifølge Haraway af en sådan karakter, hvor viden bør opfattes som en del af en større helhed; en del, der er lokalisierbar, og som i bedste fald – på baggrund af mange blikke på den sociale verden – udgør et spindelvæv af solidariske og vidende positioner, der kan lære af hinanden samt give mere nuancerede og deraf mere

objektive tolkninger af verden (Haraway, 1988: 583-584, 590). Dette skyldes, at viden er foranderlig, idet den skabes i sociale møder (ibid.: 594), hvormed situeret viden kan ses som en genforhandling af et af videnskabens mest vægtige begreber: *objektivitet*. Haraway advokerer til syvende og sidst for en doktrin for og praktisering af objektivet, der rummer modstridende synspunkter – uden at det ender i relativisme – og som muliggør det at afsøge ikke på forhånd givne perspektiver (ibid.: 585). Hun plæderer i forlængelse heraf for, at det er de undertrykte synsvinkler, der giver de mest præcise skildringer af verden, fordi disse subjektpositioner på egen krop qua diverse strukturer har erfaret, at viden om verden ikke er objektiv, eftersom de ikke har passet ind i den neutrale udlægning af verden (ibid.: 584). Vi argumenterer i den forbindelse ikke, at kvinder over en bred kam er undertrykte, men snarere at man som forsker og som journalist bør lytte til de erfaringer, de, som historisk er blevet diskrimineret, har gjort sig i håb om at opnå det, Haraway betegner som troværdige fremstillinger af verden (ibid.: 590). Det betyder imidlertid ikke, at blikkene *fra ned* skal fritages fra at undergå en kritisk undersøgelse, dekonstruktion og fortolkning, eftersom ingen blikke kan ses som uskyldige positioner i verden (ibid.: 585).

Tilsammen udgør de ovenstående afsnit dette speciales røde tråd. Vi opererer med situeret viden på to niveauer: Vi bringer vores situerede viden i spil – forstået som koblingen mellem vores forskningslitteratur, teori og metode – i undersøgelsen af betydningen af journalisters situerede viden, hvad angår det at forstå og formidle bevægelsen. Det første omhandler vores forståelse af videnskab, mens det andet vedrører muligheden for at genforhandle journalistiske normer med udgangspunkt i teorien om situeret viden og feministisk etik.

3.0 Literature review

Efter at have etableret vores problemfelt og videnskabsteoretiske ståsted har vi nu i sinde at sammenstykke forskellige forståelser af MeToo, journalistik og MeToo-journalistik med henblik på bedre at kunne undersøge, hvordan de adspurgte journalister og redaktører forstår såvel deres institutionaliserede som deres egen rolle i forbindelse med at dække bevægelsen. I den følgende litteraturgennemgang beskæftiger vi os med forskningslitteratur, der primært omhandler og kan være med til at forklare den journalistiske behandling af MeToo. Gennemgangen er et såkaldt *literature review*, der giver et kort overblik over tidligere og nuværende forskning inden for det område, vi undersøger. Denne forskning bruger vi som grundlag for afslutningsvis at indsnævre feltet med henblik på at kunne foretage vores egen undersøgelse, forstået som vores bidrag til forskningsfeltet (Booth & Grant, 2009: 97).

Vi er bevidste om, at vi undersøger et felt, der er i bevægelse, og vi ser vores undersøgelse som et bidrag til at forstå de potentielle normændringer, som MeToo kan have sat i gang. Før denne kan påbegyndes, er vi dog først nødt til at have et forskningsfunderet fundament at stå på: Selvom empirien i indeværende speciale er baseret på de erfaringer, et udsnit af journalister og redaktører på Politiken har gjort sig i forbindelse med at behandle MeToo journalistisk, mener vi, at forskning – og de ifølge os vigtigste pointer herfra – i skandinaviske, amerikanske og engelske mediers dækning² af bevægelsen er relevant at inddrage som vidensgrundlag for specialet undersøgelse for at kunne trække på andre landes erfaringer og placere et udsnit af Politikens dækning i en bredere kontekst.

Vi har fundet den anvendte litteratur i databaser ud fra søgeordene “metoo” og “metoo + journalism” og “metoo + media”. Databaserne tæller: Google Scholar, Det Kgl. Bibliotek, Communication & Mass Media Complete, Nordmedia network, Journalistica, MedieKultur, Nordicom Review, Norsk medietidsskrift, Politica, Økonomi&Politik, Dansk Sociologi, Journalism: Theory, Practice & Criticism, Journalism Studies, Digital Journalism, Journalism Practice, Journalism & Mass Communication Quarterly, The International Journal of Press/Politics.

På baggrund af vores indledende litteratursøgning har vi identificeret mønstre i litteraturen, som vi har anvendt til at strukturere vores reviews kategorier. Vi har

² Vi er bevidste om Hallin og Mancinis (2004) komparative studie af forskellige mediesystemer, hvor de skandinaviske lande tilhører *den demokratiske model*, mens USA og England hører under *den liberale model* (Blach-Ørsten & Willig, 2013: 198-199). Ifølge Askanius og Hartley har flere studier af journalistiske roller vist, “at journalister over hele verden bekender sig til professionelle roller og værdier, som vægter neutralitet, objektivitet” (Askanius & Hartley, 2020(c): 75), hvorfor journalistfaglige debatter og problematikker inden for forskellige mediesystemer burde kunne overføres til samt kaste lys over lignende diskussioner i en dansk kontekst.

efterfølgende vurderet hver enkelt tekst i relation til de tematikker, vi har fundet i teksterne, og frasorteret de tekster, der ikke harmonerede med de opstillede kategorier. Disse er: *Mediernes afpolitisering og delegitimering af MeToo, Det problematiske individniveau og nødvendigheden af strukturniveauet samt MeToo som en særlig situation.*

Formålet med vores review er overordnet set at belyse, at MeToo kan bruges som anledning til at undersøge, hvordan journalister forholder sig til deres situerede viden, samt hvilket etisk ansvar de har i forbindelse med at dække komplekse problemstillinger. Vi bruger litteraturgennemgangen til at indtage en i feltet normativ position, som vi aktivt har anvendt i vores interviewundersøgelse til primært at udfordre vores informanternes ståsteder, hvad angår deres journalistfaglige forståelser.

3.1 Mediernes afpolitisering og delegitimering af MeToo

Medier spiller en væsentlig rolle i forbindelse med at forme den offentlige bevidsthed af forskellige begivenheder, og deres framing³ heraf er med til at legitimere og delegitimere sociale bevægelser budskaber (Ganetz et al., 2020: 121; Askanus & Hartley, 2019: 20). Måden, hvorpå bevægelser skildres i medierne, kan i forlængelse heraf have indflydelse på, hvorvidt de kommer til at føre til forandringer (Ganetz et al., 2020: 121). Hvad angår feministiske bevægelser, har medier traditionelt set delegitimeret dem ved at skildre dem som svage og fragmenterede (Askanus & Hartley, 2019: 21).

Hvis man kigger på de skandinaviske landes mediedækning af MeToo under den første bølge i 2017, blev der i Sverige, hvor bevægelsen overordnet set blev positivt framet, publiceret et betydeligt større antal historier sammenlignet med i Danmark, hvor bevægelsen blev mødt af en større opposition – mens Norge befandt sig et sted imellem Sverige og Danmark (Ganetz et al., 2020: 123). Askanus og Hartley viser i forlængelse heraf, hvordan hashtagget havde større gennemslagskraft i Sverige, hvor bevægelsen af flere prominente meningsdannere blev omtalt som en revolution, et historisk øjeblik og det største, der var sket inden for socialområdet, siden kvinder fik stemmeret (ibid.: 20). I Danmark så man derimod en højere grad af individualisering og delegitimering af problemstillingen (Askanus & Hartley, 2019 i Ganetz et al., 2020: 123). Her blev MeToo kaldt en smædekampagne mod mænd, mens den svenske dækning og Sverige af danske medier generelt set blev framet som et “feministisk diktatur” (Askanus & Hartley, 2019: 29). Udslagsgivende var det især, når det var mandlige journalister, der dækkede fænomenet i Danmark, i og med at de ofte kritiserede

³ Framing handler om at *udvælge* og *fremhæve* visse aspekter i en kommunikativ tekst, hvormed et frame tydeliggør udvalgte dele af en given information som værende vigtige (Entman, 2015: 116-117).

bevægelsen og kaldte den uvæsentlig, hvorimod de mandlige journalister i Sverige støttede ideen om, at der var – og er – tale om en strukturel problemstilling (ibid.). Dette kan skyldes, at det i Sverige er mere legitimt for mænd at indtage et feministisk standpunkt, hvorimod et tilsvarende ståsted er mere stigmatiserende i Danmark (ibid.: 28).

I en undersøgelse af britiske mediers framing af MeToo fremgår det, at medierne – om end de overordnet set dækkede bevægelsen “positivt” ved at sprede bevægelsens budskab – depolitiserede MeToo ved at fokusere på kvinders individuelle ansvar i sexismesager frem for at fokusere på de overordnede strukturelle problemstillinger. Den britiske dækning var derudover overordnet set centreret omkring kendte hvide kvinders oplevelser (De Benedictis et al., 2019: 719). Alt dette harmonerer med, at britiske medier historisk set har været med til at udbrede en *populær* eller *neoliberal* form for feminisme, der underminerer de strukturelle problemstillinger inden for kønslig ulighed (ibid.: 720). Ligestilling er tværtimod blevet fremmet som noget, kvinder selv er ansvarlige for at opnå (ibid.: 721), hvormed der ikke er blevet gjort plads til diskussioner om potentielle løsninger vedrørende ligestillingsproblematikker (ibid.: 732). Dette er ellers ifølge forfatterne en essentiel journalistisk opgave (ibid.: 718). En lignende konklusion når en forfatter frem til i sin analyse af amerikanske mediers dækning af MeToo (Earle, 2019: 262-264). Den samlede effekt har dog også været, at den amerikanske befolkning nu i højere grad tror på og støtter de kvinder, der er blevet udsat for seksuelle overgreb, hvormed kvinder er blevet mere komfortable ved at stille sig frem og fortælle deres historier (ibid.: 266). MeToo har dog grundet mediernes framing kun haft en lille effekt, hvad angår det at påpege strukturelle problemstillinger vedrørende sexisme (ibid.: 267).

I forlængelse af ovenstående vil vi nedenfor uddybe, hvorfor det kan være problematisk, at medier fokuserer på individuelle problemstillinger frem for strukturelle.

3.2 Det problematiske individniveau og nødvendigheden af strukturniveauet

Under første bølge af MeToo i Danmark forblev mediernes dækning i høj grad på et individuelt niveau med fokus på især “kendte kvinders personlige vidnesbyrd”, uden at disse blev skrevet ind i en større sammenhæng (Askanius & Hartley 2020(a): 63). I Sverige var tilfældet ligeledes, at der var en tendens til at fokusere på aktører inden for kulturindustrien – og deres personfokuserede sager – frem for på de overordnede systematiske problematikker vedrørende kønslig ulighed og skæve magtforhold (Askanius & Hartley 2019: 27). Ifølge Ganetz og Lindqvist styrkes neoliberalistiske idealer, når bevægelsen reduceres til kun at

omhandle enkelte individer. Medier kan dermed – som tilfældet som beskrevet var i en britisk kontekst – i deres oversimplificerede udlægninger af problemstillingerne være med til at fremme diskursen om, at det er kvinders eget ansvar at sige fra over for sexismen (Ganetz & Lindqvist, 2020: 18)⁴.

I størstedelen af de udvalgte studier, vi har læst, stiller forfatterne sig kritiske over for mediernes individfokus. Et eksempel på forskning, der udfordrer denne forståelse, findes i et norsk studie, hvori forfatterne konkluderer, at MeToo ikke havde fået den samme vidtrækkende effekt og gennemslagskraft, hvis den ikke var blevet dækket inden for en “individualiseret tolkningsramme” (Amundsen, 2020: 27). I et svensk studie hedder det ligeledes, at eksplicitte frames dels kan placere en nyhed i en bredere kontekst og dels kan gøre emnet mere tilgængeligt for læserne (Dahlström & Sundström, 2018: 10). Disse argumenter taler ind i en forståelse af, at det er nødvendigt for medierne at anvende vinklinger og frames, der reducerer sociale fænomeners kompleksitet, for at gøre dem forståelige for den bredere befolkning. En lignende forståelse kan findes hos Fonn et. al, der mener, at det er unuanceret at betragte individualiseringen inden for journalistikken som en problematisk tabloidisering og sensationisering af medierne. Forfatterne udfordrer denne anskuelse ved at betragte tendensen som en demokratisering og humanisering af journalistikken og argumenterer, at der i stedet kan være tale om et udtryk for, at medierne forsøger at inkludere problemstillinger og emner i den offentlige debat, som taler til flere lag i et samfund. Dette gør de for eksempel ved at gøre brug af individer, der normalt ikke er kommet til orde i medierne (Fonn et al., 2017: 14).

Der hersker således forskellige opfattelser af, hvordan medier bør tilgå komplekse problemstillinger som MeToo. I indeværende speciale tilslutter vi os hovedsageligt den del af forskningen, der problematiserer den individualiserede tolkningsramme, som medier har haft tendens til at placere bevægelsen i, idet vi betragter denne som unuanceret og utilstrækkelig: Medier har ifølge Smedsvik en stor samfundsopgave, når det kommer til at vise alle aspekter af et emne (Smedsvik, 2020: 74). Dette er særdeles nødvendigt i forbindelse med MeToo, hvis mediedækningen skal føre til ligestillingsmæssige forandringer: Et studie af den norske samfundsdebat om MeToo viser netop, at de kvinder, der stod frem med deres historier,

⁴ Den individualiserede tilgang i journalistikken kan ifølge Fonn et al. forklares ved fremkomsten af tabloide medier (Fonn et al. 2017: 362), hvilket har medført, at aviser er blevet mindre informative i kraft af et øget fokus på det private, samtidig med at stoffet dog er blevet mere tilgængeligt for nye læsere (ibid.: 355). Hvad angår de traditionelle medier, er disse over de senere år også begyndt at fokusere mere på skandalesager og det private fremfor de mere vidtrækkende samfundsstrukturer (Hartley, 2009: 43). Dette kan være med til at forklare, at medier ofte har tyet til en individualiseret forståelsesramme i forbindelse med at dække MeToo.

gjorde alt for at påpege, at den overordnede strukturelle problemstilling bør anerkendes, før det er muligt at skabe forandringer (Amundsen, 2020: 19).

I en dansk kontekst blev MeToo under den første bølge især dækket som kultur- og opinionsstof, hvilket blandt andet medførte en udlægning af bevægelsen som noget, der lægger op til et væld af holdninger frem for fælles strukturel forståelse, der kunne engagere beslutningstagerne til at bane vej for potentielle forandringer. Konsekvensen af at placere MeToo i opinionsgenren blev snarere, at danske politikere afholdt sig fra at tage del i debatten (Askanius & Hartley, 2020(a): 63), og af den grund udeblev nødvendige samtaler og diskussioner mellem borgerne og politikerne. Sådanne diskussioner om ligestilling fandt eksempelvis sted i Sverige, netop fordi politikerne kom til orde i medierne (Askanius & Hartley, 2019: 25): Her blev MeToo betragtet som et nyhedsfænomen, og følgevirkningen af de svenske mediers arbejde blev, at bevægelsen skabte en samtale mellem politikere og befolkningen (Askanius & Hartley, 2020(a): 63). Dahlström og Sundström peger i forlængelse heraf på, at medier via et strukturfokus er med til at placere såvel ansvaret som løsningen på problemet på et samfundsniveau (Dahlström & Sundström, 2018: 1).

Medier spiller en afgørende rolle, når det kommer til at forebygge vold mod kvinder på længere sigt, fordi deres budskaber kan nå ud til mange mennesker, samtidig med at de kan influere og forme et samfunds holdninger og normer (Benkirane & Deligiorgis, 2019: 3). Derfor bør de adressere opfattelser, praksisser og adfærd, der forstærker traditionelle kønsstereotyper, og som er diskriminerende over for kvinder, samt fokusere på strukturelle forklaringer frem for isolerede tilfælde (ibid.: 53). Såfremt medier ikke behandler kvinder, der er blevet udsat for vold eller lignende, omhyggeligt nok, kan de dels retraumatisere dem og dels skade ligestillingskampen ved for eksempel at reproducere negative sociale normer og stereotyper. Omvendt kan de være med til at påpege, at disse eksisterer for i sidste ende at nedbryde dem (ibid.: 62-63). En lignende pointe frembringer Smedsvik i forbindelse med MeToo: Ved fortsat at beskrive, omtale og undersøge emnet kan medier øge bevidstheden om alvorlighedsgraden af MeToo for i sidste at være med til at forme et samfunds holdninger herom (Smedsvik, 2020: 75). En af grundene til, at det lykkedes de norske medier at øge bevidstheden om MeToos strukturelle problemstillinger er ifølge Orgeret, at medierne dels havde det strukturelle for øje (Orgeret, 2019: 14), og at de dels gjorde brug af den *intervenerende journalistik*, der kan ses i forlængelse af journalistikkens dagsordensættende funktion: Medierne fortalte ikke bare, hvad der skete; de bidrog også til samfundets ve og vel ved at sætte fokus på MeToo, hvilket affødte politiske incitament (ibid.: 7).

Dette leder os videre til reviewets sidste afsnit, hvor vi vil forsøge at etablere, hvorfor MeToo kan ses som noget særligt inden for det journalistiske felt.

3.3 MeToo som en særlig situation

I en norsk interviewundersøgelse foretaget af ovennævnte Orgeret blandt journalister og redaktører betegner flere af dem MeToo som en “helt unik” journalistisk situation. Det unikke omhandler især brugen af anonyme og sårbare kilder, hvordan disse skulle håndteres – især vigtigheden af at *debriefe* dem – og hvordan deres historier skulle efterprøves (Orgeret, 2019: 8). Ifølge Orgeret er der et *før* og et *efter* bevægelsen, hvor de etiske spilleregler har ændret sig (ibid.: 1), i og med overgreb og krænkelser mod kvinder, der før MeToo blev accepteret stiltiende i samfundet og medierne, nu er kommet frem i lyset og har fået en nyhedsmæssig væsentlighed (ibid.: 11). I tråd med det skriver Amundsen, at norske mediers værdier og etiske retningslinjer er blevet udfordret under MeToo (Amundsen, 2020: 17) – især med hensyn til brugen af anonyme kilder (ibid.: 59-60), og i den henseende har flere journalister selv været nødt til at skulle definere de presseetiske standarder (ibid.: 88). De anonyme kilder er dog overordnet set blevet brugt, lyder argumentet, til at belyse bevægelsens budskab (ibid.: 62) og som bidrag i en “normdrende debat” (ibid.: 75). Derudover viser den norske dækning, at medier alt andet lige bliver påvirket af det, der foregår i et samfund, samtidig med at de påvirker udviklingen i offentlige debatter (ibid.: 18): Bevægelsen har medført en redefinering af magtforhold, hvorfor selve definitionsmagten er blevet forskudt “fra makthaveren til offeret” (ibid.: 48).

Askanus og Hartley mener, at MeToo – “en relativt ekstraordinær mediebegivenhed” (Askanus & Hartley, 2020(c): 73) – giver anledning til at undersøge mulige forhandlinger af journalistikkens handlerum. Deres kvalitative undersøgelse af danske og svenske journalisters dækning viser i den henseende, at der i Sverige opstod “et normativt ’push’ mod aktivisme i dækningen af #metoo-bevægelsen, mens danske journalister med henvisning til objektivitet og presseetik var mere tilbageholdende og passive, og udviste en frygt for at blive stemplet som holdningsprægede journalister eller sågar feministiske aktivister” (ibid.: 71). Undersøgelsen viser ligeledes, at journalisterne også blev påvirket af at dække MeToo, fordi medie- og kulturindustrien, som de selv er en del af, var en af de brancher, hvor mange af de overgreb og sexismesager, journalisterne behandlede, havde fundet sted. Dette kan have udfordret objektivitets- og neutralitetsbegrebet (ibid.: 73). Danske journalister fandt det for eksempel vigtigt at være afbalancerede ved at høre perspektiverne fra de mænd, der var

blevet beskyldt for sexchikane – hvilket ikke desto mindre var svært, idet mange af beskyldningerne ikke gik på konkrete mænd. Det medførte, at den overordnede vinkel blev, at det var synd for mændene (ibid.: 79-80). Flere historier blev ligeledes droppet, fordi de danske journalister med henvisning til presseetikken vurderede, at de “ikke holdt i retten”, hvorimod de svenske journalister fandt bevægelsen vigtigere end “forpligtelsen til for enhver pris at overholde normer og konventioner” (ibid.: 80). Svenske journalister følte sig i den forbindelse mere splittede mellem objektivitetsnormen og så en mere samfundsmæssig idealistisk norm (ibid.: 81). De presseetiske regler såsom at gøre brug af anonyme kilder samt objektivitetsnormen blev i flere tilfælde suspenderet i et forsøg på at bidrage til MeToos overordnede sag ved at sætte fokus på behovet for strukturelle ændringer på ligestillingsområdet (ibid.: 85). I Danmark blev det omvendt omfattet som en art aktivisme at argumentere for dette fokus’ nyhedsværdi (ibid.: 86), fordi det omhandler køn og ligestilling (ibid.: 89), hvilket på mange måder bekræfter det, vi har beskrevet i afsnit 2.1 om ligestillingsspørgsmålet.

Inden for journalistikken anses visse samfundsmæssige problemstillinger for at være så komplekse og alvorlige, at de kræver nye redaktionelle metoder (ibid.: 81). Dækningen af MeToo kan ifølge Askanus og Hartley ses i en sådan sammenhæng vedrørende den allerede nævnte *intervenerende/aktive journalistik*, hvor journalister forsøger at få det politiske samfund til at handle på de problemer, de historisk set blot har belyst (ibid.: 92). I visse henseender kan en sådan rolle dog kollidere med journalistikkens normer.

3.4 Delkonklusion

Historisk set har medier været med til at depolitisere feministiske bevægelser, herunder MeToo. Denne depolitisering er blandt andet sket på baggrund et individfokus på nogle få magtfulde mænd frem for overordnede samfundsmæssige strukturer. En framing, der også har betydet, at det er den enkelte kvinde, som ud fra et neoliberalt ideal selv er skyld i, at hun er blevet krænket. Det strukturelle perspektiv kan derfor være nødvendigt, såfremt bevægelsen skal have gennemslagskraft ude i et samfund. Noget tyder på, at journalister i den henseende kan drage nytte af det aktive journalistiks credo om, at de ikke blot skal formidle, men også forsøge at facilitere mulige løsninger på diverse ligestillingsproblematikker. Dette kan dog krambolere med de gængse journalistfaglige normer såsom neutralitet og objektivitet.

På baggrund af litteraturgennemgangen og vores videnskabsteoretiske ståsted mener vi ikke, at de normer, der dominerer feltet, er tilstrækkeligt dækkende til at indfange

nuancerne og kompleksiteten i MeToo-bevægelsen. Af den grund plæderer vi – som bidrag til forskningsfeltet – for en udvidelse af de to begreber. Inden vi kan argumentere for en sådan, hvilket udfoldes fyldestgørende i vores diskussion (Afsnit 7.0), er vi dog nødt til at etablere nogle helt grundlæggende forståelser af de journalistiske normer.

4.0 Teori

MeToo kan jævnfør Askanius og Hartley ses som en anledning til at undersøge, hvordan normative forhandlinger om journalistikkens selvforståelse – herunder presseetikken og objektivitetsnormen – udspiller sig, da bevægelsen får disse til at fremstå tydeligere end i det daglige arbejde (Askanius & Hartley, 2020(c): 73). For at kunne forstå, hvorfor MeToo kan opfattes som noget unikt og noget, der giver anledning til forhandlinger – som harmonerer med vores feministiske afsæt – inden for det journalistiske felt⁵, må vi gøre det klart, hvilke normer og logikker der dominerer og legitimerer feltet. Vi beskriver først journalistikkens objektivitetsnorm som strategisk ritual (Tuchman, 1972), som er forbundet med fagets *sandhedsideal* (Hanitzsch, 2007), idet den journalistiske forståelse af objektivitet blandt andet hænger sammen med en opfattelse af, at der findes en objektiv sandhed, som journalister neutralt kan beskrive – en forståelse, vi søger et opgør med. Vi udlægger dernæst journalistiske roller, der jævnfør Hanitzsch og Vos' forståelse er diskursive konstruktioner af journalistikkens identitet og samfundsrolle (Hanitzsch & Vos, 2018: 146), hvilket er relevant i nærværende undersøgelse, idet disse roller kan være med til at ændre journalistikkens kerne (ibid.: 151). I den forbindelse inddrager vi en teoretisk udlægning af journalistisk etik, forstået som en *pragmatisk professionsetik* (Blach-Ørsten & Lund, 2015). Afslutningsvis udlægger vi, hvordan de beskrevne idealer er baseret på maskuline dyder.

4.1 Tilstræbt objektivitet

Objektivitet står som en central norm inden for journalistikken, der associeres med *neutralitet* og *balance* (Schmidt, 2001: 56). Denne forståelse er dog med tiden “blevet forkastet som urealistisk” (Jønch-Clausen & Lyngbye, 2007: 92), fordi journalister er “mennesker med følelser og holdninger, der påvirker deres beslutninger og den måde, de arbejder på” (Schmidt, 2001: 57). Som følge heraf er normen blevet udvidet ved at blive betegnet som *tilstræbt objektivitet*, hvilket betyder, at journalister blot bør “stræbe efter at nærme sig den” (Jønch-Clausen & Lyngbye, 2007: 92).

Tuchman udgør i den henseende et relevant teoretisk bidrag gennem sin kritiske udlægning af måden, hvorpå journalister søger at opretholde objektivitetsidealet. Ifølge Tuchman bruges objektivitetsidealet som et *strategisk ritual* inden for det journalistiske felt. Det betyder, at journalister ved at sige, at de agerer objektivt, og at de har indsamlet og

⁵ Det journalistiske felt er ifølge Bourdieu underlagt andre felter såsom det økonomiske og det politiske, hvormed feltets rammer påvirkes af udefrakommende logikker (Willig, 2011: 104). Journalistikken er således på den ene side præget af egne, autonome logikker og på den anden side konstitueret af samfundsmæssige, heteronome logikker (ibid.: 112).

struktureret fakta på en neutral og upartisk måde, kan bruge begrebet til dels at undgå at begå fejl – således at de kan nå deres deadlines – og til dels at beskytte dem selv, deres medie og deres profession mod kritik fra eksterne aktører (Tuchman, 1972: 660). Der er i den forbindelse tre faktorer, som påvirker journalisters forståelse af objektivitet: form, interorganisatoriske relationer og indhold. På forsidens forsøger journalister først og fremmest at verificere fakta, der således kan præsenteres som objektive i en given artikel (ibid.: 664). Dette er ikke altid umiddelbart muligt, hvorfor en journalist også kan praktisere fire andre ritualer for at validere sin objektivitet. Disse består i at præsentere supplerende fakta – der sædvanligvis kan opfattes som *sande*, hvormed de ifølge journalisten “taler” for sig selv; at anvende citationstegn for at markere, at et udsagn kommer fra en kilde og *ikke* fra journalisten selv; at præsentere flere sider af en sag – således at det er op til læseren at vurdere fakta – samt at strukturere de anvendte informationer efter væsentlighed (ibid.: 665-671). Ritualerne indikerer, at journalisten – i forbindelse med at de indsamlede fakta skal bearbejdes og struktureres – foretager nogle vurderinger af, hvad der er vigtigt og relevant, og at disse foretages på baggrund af et professionelt skøn, der således godtgør de respektive til- og fravalg (ibid.: 670). Over tid bliver journalisten mere og mere erfaren, hvad angår det at foretage et sådant professionelt skøn, og disse organisatoriske erfaringer – forstået som interorganisatoriske relationer – er derpå også med til at validere journalistens faglige vurderinger (ibid.: 674). Disse erfaringer, der godtgør journalistens virke, kan efterhånden blive så indgroede i den journalistiske praksis, at journalisten begynder at opfatte sine skøn og vurderinger som en art *common sense*, som den bruger til at bestemme, om en given information – forstået som indhold – og bearbejdningen heraf kan blive accepteret som fakta. Journalisten forudsætter i den henseende, at dens skøn er udtryk for *alles* sunde fornuft, hvormed den ifølge Tuchman glemmer, at denne common sense-viden jo netop er et resultat af journalistens erfaringer – og dermed også dennes anskuelse af den sociale og politiske virkelighed (ibid.: 675). Dette kan muligvis forklares ved, at det at bearbejde nyheder efterlader meget lidt rum til, at journalisten kan spørge sig selv, hvordan denne rent epistemologisk ved, hvad den ved (ibid.: 662) – hvilket således kan være med til at forklare journalistens begrænsede refleksion over dennes erfaringer og måden, hvorpå denne producerer viden. Denne vidensproduktion bør ses i lyset af *sandhedsidealet*.

4.2 Sandhedsidealet

Det er en udbredt opfattelse, at journalistikkens fremmeste forpligtelse hviler på, at den skal være sandfærdig (Hanitzsch, 2007: 375). Det filosofiske spørgsmål om, hvad sandhed er, bliver derpå centralt vedrørende idealet om at formidle et sandfærdigt billede af virkeligheden. Hanitzsch beskriver, hvordan der indlejret i den journalistiske kultur ligger en forestilling om, at der eksisterer én objektiv sandhed *ude i virkeligheden*, som journalistikken ikke skal skabe eller forandre, men derimod afspejle. Heri opstår forbindelsen mellem journalistikkens objektivitetsnorm og *sandhedsideal*, idet førstnævnte beror på en virkelighedsopfattelse, hvor der eksisterer en ultimativ sandhed, som kan indfanges og gengives uafhængigt af den enkelte journalists perception (Hanitzsch, 2007: 376). Virkeligheden er ikke desto mindre en kompleks og flertydig størrelse, og derfor, argumenterer Kramhøft, er det nærmest umuligt for journalistikken at leve op til et sandhedskrav, hvorfor han mener, at sandhedsbegrebet må forstås som det, der er det mest sandsynlige (Kramhøft, 2003: 35). For at nærme sig sandhedsidealet i praksis må journalisten således vurdere, om de nødvendige informationer er indsamlet, og om disse har været “udsat for kildekritisk belysning og afvejning i bevidsthed om kilders motiver og journalistens eget subjektive verdensbillede” (ibid.: 36). Dette taler ind i en forståelse af, at journalisten bør stræbe efter den bedst opnåelige version af sandheden (Jønch-Clausen & Lyngbye, 2007: 103).

4.3 Journalistiske roller

Journalistens grundlæggende rolle i samfundet sammenholdes ofte med en forpligtelse over for demokratiet (Hanitzsch & Vos, 2018: 149). Denne forpligtelse legitimerer journalistikken og tilsiger, at journalister værner om offentlighedens interesser ved at stille magthaverne til ansvar for deres handlinger, gøre opmærksom på anliggender, der har interesse for almenheden, samt udlægge et så mangfoldigt perspektiv på verden som overhovedet muligt (ibid.: 150). Hanitzsch og Vos forklarer forbindelsen mellem de journalistiske roller og journalistikkens institutionelle identitet ved at understrege, at en diskursiv opfattelse af førstnævnte – hvor rollerne fungerer som normer (ibid.: 149) – er helt central, da det er inden for disse, at den journalistiske kultur og identitet dels reproduceres og dels udfordres. Forhandlingen af rollerne er således essentiel for, hvorvidt journalistisk identitet bevarer status quo, eller om den bliver transformeret (ibid.: 151). Dette harmonerer med Bros beskrivelse af roller i redaktionslokalerne, hvor det at kunne reflektere over rollerne betragtes

som en forudsætning for, at journalistikken kan udvikle sig; både hvad angår dens form og dens normer (Bro, 2006: 76).

Vi opererer i indeværende speciale med et grundlæggende skel i journalistens måde at tilgå verden på som enten *passiv* eller *aktiv* (Hanitzsch & Vos, 2018: 148; Bro, 2006: 67). Den passive tilgang ligger i forlængelse af de klassiske journalistiske normer, der dikterer, at journalisten bør være upartisk og drevet af objektivitet, hvorfor denne metode ofte associeres med roller som den neutrale formidler og gatekeeperen, der undersøger og udvælger information på vegne af samfundet (Hanitzsch, 2007: 372). Den aktive journalist medvirker omvendt i højere grad til at løse samfundets problemer (Bro, 2006: 73). En afart heraf er den interventionistiske journalist, der promoverer bestemte værdier gennem sit samfundsengagement (Hanitzsch, 2007: 372). I litteraturen om journalistiske roller gentages det ofte, at journalisten er en socialt ansvarlig samfundsaktør, der via sin praksis forvalter en samfundsopgave, der blandt andet omhandler det at videregive information til borgerne, således at de har et bredt grundlag for at kunne indtage forskellige positioner i samfundet og samfundsdebatten (Handgaard et. al., 2013: 18). Journalisten legitimerer derved “sin rolle gennem å være socialt ansvarlige” (ibid.: 16). Det journalistiske ansvar hænger i høj grad sammen med den etik, der knytter sig til feltet, hvilket uddybes nedenfor.

4.4 Etik

Journalisters frie adgang til at indhente informationer og nyheder for sidenhen at offentliggøre disse så korrekt som muligt hænger nøje sammen med sikringen af ytringsfriheden i Danmark (WEB 1). Med disse beføjelser medfølger et ansvar: Inden for det journalistiske felt opererer man med et sæt af etiske retningslinjer, forstået som moralske principper, der blandt andet foreskriver, at journalister bør bestræbe sig på ikke at forvolde skade mod andre, når de indsamler informationer og vælger, hvilke af disse de vil publicere. Denne forståelse af etik er med til at definere journalistikkens formål i et samfund (Franklin et al., 2005: 74). Journalistik kan nemlig have konsekvenser for dem, der for eksempel omtales eller bruges som en kilder i en artikel (Buch, 2006: 84) – blandt andet fordi journalister ikke blot reflekterer virkeligheden: De er også med til at skabe den ved at gøre brug af bestemte frames og diskurser (Franklin et al., 2005: 63, 85). Dette er vigtigt at have i mente i en større samfundsmæssig forståelse af journalistikken, i og med at medier historisk set har bidraget til de herskende klassers dominans ved på den ene side at naturalisere eliten

og på den anden siden at neutralisere og marginalisere dem, der er uenige med magthaverne og måske falder uden for de herskende samfundsdiskurser (ibid.: 108).

Presseetikken udgør jævnfør ovenstående “mediernes samfundsmæssige ansvar og opgaver” (Andersen, 2006: 40), idet journalistikken bekender sig til “et *samfunnsoppdrag*, som er selve grunnlaget for yrkets etikk” (Brurås, 2009: 14). De presseetiske retningslinjer er en måde at sikre, at journalistikken via sin praksis overholder sit ansvar, og Blach-Ørsten og Lund betegner derfor den journalistiske etik som en *pragmatisk professionsetik* (Blach-Ørsten & Lund, 2015: 22-23). Presseetiske spørgsmål kan eksempelvis omhandle: Hvor sikker skal en journalist være på sit materiale, før denne publicerer det, og vil det publicerede medføre krænkelser af private forhold? (Jørgensen & Skovbjerg, 2006: 43). Retningslinjerne stiller derfor visse krav til medier i forbindelse med at navngive de anvendte kilder, hvilket skal ske på en saglig måde – ofte defineret af det enkelte medie (Jørgensen, 2004: 272). Politiken “bruger som hovedregel kilder, der står frem, for unavngivne kilder mindsker troværdigheden. Som andre medier er Politiken dog af og til afhængig af kilder, der ønsker at optræde anonymt. Brugen af anonyme kilder bør af troværdighedsgrunde begrænses mest muligt, og vi skal være særlig kritiske over for kilders motiver til at være anonyme” (WEB 2). Avisen skriver endvidere på sin hjemmeside: “Journalisten skal forholde sig kritisk til alle kilders motiver. Sympati for eller antipati mod en given sag/person [...] må ikke sætte den journalistiske hæderlighed og væsentlighed ud af kraft. [...] Oplysninger skal være korrekte og skal derfor efterprøves. [...] Begge/alle parter i en sag skal så vidt muligt komme til orde” (ibid.).

I Danmark er det Pressenævnet, der behandler sager om presseetik. Nævnet er en uafhængig instans, men i praksis er det mediebranchen selv, der styrer presseetikken område (Andersen, 2006: 36). Dette kan være med til at styrke journalistfagets images, idet medier med henvisning til presseetikken signalerer, at de “selv griper fatt i overtramp og forsøger å holde orden i eget hus, og at det derfor ikke er behov for ytterligere lovgivning” (Brurås, 2009: 11). Journalistikken er modsat de øvrige statsmagter – den lovgivende, udøvende og dømmende magt – ikke konstitutionelt givet, men defineret i kraft af et norm- og etisk regelsæt, som er opstået ud af den journalistiske praksis. Journalistikken må i forlængelse heraf anskues som en skrøbelig institution, idet den legitimeres gennem offentlighedens opbakning – og ikke gennem en konstitution, som samfundets politiske og juridiske instanser henter legitimitet fra. Institutionens skrøbelighed viser sig, når journalistikken bliver truet ved, at offentligheden begynder at betvivle dens legitimitet og troværdighed. For at imødegå

dette er overholdelsen af normerne og de etiske retningslinjer i den daglige praksis helt afgørende (Blach-Ørsten & Lund, 2015: 27-28). Presseetikken hænger dermed i høj grad sammen med journalistikkens påberåbelse af sin egen professionalisering (Brurås, 2009: 11), eftersom den forsøger at tale ind i en bredere funderet samfundsetik, der lægger vægt på, at det journalistiske produkt skal have en almennyttig karakter (ibid.: 133).

4.5 Journalistikkens maskuline udgangspunkt

De valg, som journalister og redaktører træffer i deres daglige virke, er oftest indforstået og præget af konsensus inden for nyhedsjournalistikken, fordi praksis her er forankret i et sæt af fælles faglige normer, forstået som *den journalistiske rygmarv* (Holm et al 2008: 38; Bjerre, 2004 i Willig, 2011: 45-46). Samtalen vedrørende diverse journalistiske til- og fravalg vil ofte være fraværende, fordi de netop er “underforstået og indforstået”, hvilket bliver forstærket af det tempo og tidspres, der ofte er på en nyhedsredaktion (Willig, 2011: 45-46). Kramhøft mener, at journalister må “tænke mindre rutinepræget og mere reflektivt”, hvis de skal bedrive troværdig journalistik. Han advokerer følgelig for et opgør med det, han betegner som “en rygmarvsstyret “macho” profession” og idéen om, at nyheder er forudbestemt af tingenes gang (Kramhøft, 2003: 28). I tråd med dette peger Bentsen på, at det journalistiske felt er domineret af maskuline logikker. De feministiske idealer kan på nuværende tidspunkt, argumenter Bentsen, ikke blive en norm inden for journalistikken, fordi feltets aktører hænger fast i de allerede gældende normer (Bentsen, 2019: 45): Nye perspektiver på, hvad journalister er og bør være – som altså *ikke* omhandler traditionelt maskuline træk såsom konkurrence og hurtighed (ibid.: 181) – rykker nemlig ved idealforestillingen om journalisten og dermed professionens integritet (ibid.: 47).

Djerf-Pierre leverer ligeledes et relevant bidrag i forhold til forståelsen af de kønnede logikker, der definerer feltet. Hun opstiller en dikotomi mellem det maskuline og det feminine, hvor det maskuline historisk set og til stadighed bliver forbundet med distance, neutralitet, objektivitet samt autonomi, mens det feminine bliver associeret med intimitet, empati og subjektivitet. Desuden bliver det maskuline forbundet med den offentlige sfære, mens det kvindelige er associeret med privat- og intimsfæren. Der forekommer således en tydelig asymmetri mellem det, der betragtes som henholdsvis maskuline og feminine dyder og virkefelter, som inden for det journalistiske felt afføder et magt- og statushierarki, hvor det mandlige tilskrives større symbolsk værdi end det kvindelige (Djerf-Pierre, 2007: 97). Dette skal ikke forstås sådan, at mandlige journalister udelukkende repræsenterer de maskuline

dyder, og at kvindelige journalister repræsenterer de feminine, som Bentsen påpeger. Alle køn kan således passe ind i rollen som det, Bentsen betegner som “en rigtig journalist” – en journalist, som bliver professionel ved at leve op til de ovennævnte maskuline normer og værdier, der dominerer feltet. Det gør de i en sådan grad, at de fjerner “evnen til at forestille sig, at ting kunne være på en anden måde” (Bentsen, 2019: 45). Dette ligger i forlængelse af Kramhøfts pointe om, at feltets eksisterende logikker ikke fordrer nye tænkemåder – og begge pointer cementerer således, at det angiveligt er svært at skubbe til de interne logikker, der præger journalistikken.

4.6 Afrunding

Ovenstående udredning af de normer og logikker, der definerer og legitimerer det journalistiske felt, danner grundlag for specialets interviewundersøgelse, hvor vi har søgt at udfordre disse forståelser. Dette udfoldes i det følgende metodeafsnit.

5.0 Metode

I det følgende fremgår de metodiske overvejelser, der ligger til grund for specialets interviewundersøgelse. Indledningsvis begrundes vi valget af Politiken og informanterne, herunder deres bidrag til undersøgelsen. Dernæst etableres vi rammen for interviewene samt valget og operationaliseringen af Gubrium og Holsteins aktive interviewmetode. I forlængelse heraf udlægger og reflekterer vi over de positioner, vi som interviewere og vores informanter har indtaget – blandt andet med afsæt i Bourdieus begreb *symbolsk vold*. Vi belyser følgelig den viden, der er blevet produceret i kraft af undersøgelsen. Afslutningsvis beskriver vi, hvordan Braun og Clarkes tematiske indholdsanalyse er blevet anvendt til at behandle og analysere empirien.

5.1 Politiken som MeToo-case

Politiken udgør en relevant MeToo-case i nærværende undersøgelse, da der er tale om en avis, som både har fastholdt MeToo som et fokusområde i deres dækning siden første bølge og har leveret markante bidrag til den journalistiske dækning af MeToo, særligt under anden bølge: Efter TV-vært Sofie Lindes tale bragte Politiken navnene på de 1.615 kvinder, der havde skrevet under på støttebrevet til Linde; som et vidnesbyrd om, “at der eksisterer sexismen i den danske mediebranche” (WEB 3). Siden hen har de bragt diverse vidnesbyrd og underskriftindsamlinger, der beretter om og søger et opgør med sexismen i andre brancher: eksempelvis i dansk politik (WEB 4, WEB 5), i arkitektbranchen (WEB 6) og i universitetsverdenen (WEB 7). Politiken betegner ikke deres MeToo-dækning som en kampagne, selvom de har tradition for at bedrive kampagnejournalistik (Andersson, 2014: 3), men vi argumenterer alligevel for, at de har indtaget en aktiv position med deres dækning – en position, der i overvejende grad er solidarisk med MeToo-bevægelsens projekt: De har beskrevet MeToo som en struktur, og de har skabt et rum, hvor ofre har kunnet stå frem med deres historier via vidnesbyrd- og underskriftindsamlinger.

Trods Politikens udprægede fokus på ofres perspektiv, er det væsentligt at pointere, at de – i dansk kontekst – var et af de første medier, der fremlagde den anklagedes perspektiv, idet de bragte TV2-vært Jes Dorph-Petersens udlægning af anklagerne om, at han skulle have udsat to journalistpraktikanter for sexchikane (WEB 8).

5.2 Udvalgelse af informanter

Specialet var oprindeligt tænkt som en undersøgelse af danske dagblades indlands- og kulturredaktørers opfattelse af deres respektive dækninger af MeToo, hvorfor to af vores informanter, Politikens kultur- og indlandsredaktør, blev rekrutteret og interviewet før de øvrige informanter. Vi valgte – på grund af manglende svar og/eller afvisninger fra potentielle informanter på flere af dagbladene – at afgrænse undersøgelsen til Politiken, hvilket gav anledning til at revidere typen af informanter, som skulle medvirke i undersøgelsen.

I tråd med specialets feministiske ståsted, der er funderet i en forståelse af, at flere situerede blikke skaber det mest nuancerede blik på verden (Afsnit 2.3), fandt vi det meningsfuldt at interviewe flest mulige informanter, der har bidraget til Politikens MeToo-dækning, i forskellige redaktionelle positioner, således at vi ikke kun interviewede redaktører, men også journalister. For at identificere disse informanter, foretog vi en søgning på Infomedia med søgeordet “MeToo” på Politiken og politiken.dk i perioden 26/08-20 – dagen, hvor Sofie Linde holdt sin tale – til 14/04-21 – den dag, hvor informanterne blev inviteret. Søgningen ledte os til ni journalister, der alle har bidraget til Politikens MeToo-dækning med mindst én artikel. Desuden inviterede vi en af avisens debatredaktører, idet en del af den forskningslitteratur, vi har beskæftiget os med, har fokuseret på debattens påvirkning på journalistikken og vice versa. Vi er i forbindelse med brugen af R3’s udtalelser opmærksomme på er disse formet af, at hun beskæftiger sig med opinion og ikke nyheder, hvorfor hun eksempelvis har andet syn på objektivitet end de øvrige informanter.

De 12 potentielle informanter har modtaget en mail med en invitation til at deltage i et individuelt interview, hvor vi desuden præsenterede os som forskere, herunder vores normative standpunkt, undersøgelsens formål, samt vores aktive interviewstil (Bilag 1). Af de i alt 12 potentielle informanter indvilligede otte af dem i at deltage i undersøgelsen: indlandsredaktøren, kulturredaktøren, debatredaktøren og fem journalister, hvoraf alle har leveret et eller flere markante bidrag til dækningen af MeToo. De fire øvrige journalister har ikke reageret på vores henvendelse.

Vi mener, at vi med de otte informanter indhenter et væsentligt antal af blikke på journalistikken og MeToo, som vi, jævnfør vores feministiske ståsted, finder nødvendige for at kunne opnå en nuanceret forståelse heraf. Selvom otte interviews udgør en relativt lille undersøgelse, har vi set, at materialet – ligesom Askanius og Hartley har oplevet i deres studie af rolleforhandlinger – “er rigt og mangefacetteret” (Askanius & Hartley, 2020(c): 78), hvilket i indeværende speciale giver anledning til at undersøge de sammenvævede forståelser,

vi mener gør sig gældende i feltet, og vi har således vurderet, at antallet af informanter er i overensstemmelse med undersøgelsens formål (Brinkmann & Kvale, 2015: 166), og at de udvalgte informanter er relevante for undersøgelsens formål (deMarrais, 2004: 59).

5.3 Forskningsetik

Flere af informanterne ønskede at få citater til godkendelse, før de blev publiceret, hvilket vi accepterede, men eftersom vi ikke ville være begrænset af blot af have et udsnit af empirien godkendt, sendte vi transskriptionerne i fuld længde til samtlige informanter. I den forbindelse anmodede vi om at anvende deres fulde navn og stillingsbetegnelse i specialet og tilbød alternativt delvis anonymitet, eksempelvis som "kulturjournalist på Politiken", hvilket resulterede i forskellige ønsker, som fremgår af bilag 3. For at ensrette måden, hvorpå informanterne bliver betegnet i specialet, bliver alle betegnet med en forkortelse for deres stillingsbetegnelse – "R" for redaktør, og "J" for journalist – efterfulgt af et nummer:

R1: Indlandsredaktør Amalie Kestler (Bilag 2.1)

R2: Kulturredaktør Mette Davidsen-Nielsen (Bilag 2.2)

R3: Debatredaktør (Bilag 2.3)

J1: Kulturjournalist (Bilag 2.4)

J2: Kulturjournalist Camilla Stockmann (Bilag 2.5)

J3: Kulturjournalist (Bilag 2.6)

J4: Kulturjournalist (Bilag 2.7)

J5: Journalist Olav Hergel (Bilag 2.8)

Af bilag 3 fremgår desuden alle rettelser, informanterne ønskede i transskriptionerne, og i det følgende fremhæves to eksempler: J1 stillede sig kritisk over for transskriptionen, idet hun, efter at have læst den skriftlige fiksering af dialogen, havde en opfattelse af at medvirke i undersøgelsen for at bekræfte en hypotese om, at presseetikken er anderledes under MeToo, hvilket hun erklærede sig uenig i. J1 ønskede ikke rettelser i transskriptionen, men bad om anonymitet. J3 ønskede blandt andet at få slettet en passage, der berettede om fortrolige forhold på Politiken, og anmodede om anonymitet. Hverken disse eller øvrige informanter ekspliciterede valget om anonymitet.

Vel vidende at vi lod informanterne træde ind i det rum, hvor vi som forskere skulle træffe beslutninger vedrørende behandlingen af empirien, accepterede vi alle ønsker fra

samtligge informanter. Ud fra et forskningsetisk perspektiv, herunder med bevidstheden om vores ansvar for, at informanternes medvirken i specialet ikke skulle skade dem (Brinkmann & Kvale, 2015: 118-119), vurderede vi, at de skulle have medbestemmelse over, hvordan de fremstilles, fordi de udtaler sig om et kompliceret emne, som potentielt kan få professionelle konsekvenser for dem, hvilket J3's udtalelse om fortrolige forhold på Politiken eksemplificerer.

Med bevidstheden om vores etiske ansvar in mente har det været væsentligt for os at sikre os, at informanterne har været indforstået med rammerne for den forskning, de bidrager til (ibid.: 116), hvilket vi både har sikret os gennem indledende mailkorrespondance, den tilsendte transskription – og i selve interviewsituationen ved at briefe dem. J1 synes at være den eneste informant, for hvem præmissen har fremstået uklar, jævnfør hendes oplevelse af at skulle bekræfte en hypotese om presseetik, hvorfor vi i en opfølgende mail understregede, at vi tværtimod ønskede at få udfordret vores forståelser og holdninger.

5.4 Informanternes bidrag til undersøgelsen

Vi valgte at interviewe både redaktører og journalister med henblik på at indhente forskellige blikke på journalistikken, hvilket vi vurderede at få i kraft af deres forskellige redaktionelle positioner. Vi blev dog allerede i forbindelse med det første interview bevidste om, at det ville være utilstrækkeligt at anskue informanternes bidrag til undersøgelsen ud fra deres position på avisen, idet deres blik på journalistikken, jævnfør idéen om situeret viden, i høj grad vil være defineret af, hvem de er som individer. R1 er et eksempel på en informant, der erkender, at hendes personlige og professionelle overbevisninger ikke kan holdes adskilt, hvilket eksempelvis kommer til udtryk, da hun siger: "hvis du spørger mig som person ... mig som redaktør?" (Bilag 2.3). Blandt størstedelen af de andre informanter ses modsat et ønske om at opretholde et skel mellem deres person og journalistrolle. J4 betegner eksempelvis sig selv som feminist, men er også er bevidst om ikke at lade det påvirke måden, hun er journalist på: "Og jeg ville aldrig tænke, at han ikke skulle have taletid, fordi det ikke gavnede den feministiske sag. Sådan tænker jeg slet ikke som journalist" (Bilag 2.7). Gennem analysen undersøger vi, hvordan og hvorfor flere af informanterne er modvillige i forhold til erkende, at deres måde at anskue journalistik på ikke kun vil være dikteret af, at de er henholdsvis redaktører og journalister, men også situerede individer.

5.5 Interviewramme

Vi har fordelt de otte interviews ligeligt mellem os, således at vi hver især har foretaget fire interviews. Simon har været i praktik på Politiken i perioden 2019-2020, og vi har derfor fordelt interviewene, således at Sarah har interviewet de informanter, som Simon har arbejdet tæt sammen med (Bilag 4). Alle interviews har været præget af professionalisme, hvorfor vi vurderer, at det er uden betydning for undersøgelsen, at Simon har haft kendskab til informanterne. Sarah betegnes som I1 og Simon som I2.

Interviewene har været af en varighed på mellem 25 og 60 minutter – afhængigt af, hvor lang tid informanterne har haft til rådighed. På grund af coronapandemien er de alle foretaget via videoopkald eller opkald, men vi mener ikke, at interviewundersøgelsen har været påvirket heraf.

5.6 Det aktive, dialogiske interview

Indeværende undersøgelse er foretaget med udgangspunkt i Gubrium og Holsteins udlægning af metoden *active interviewing*. I konventionel forstand bliver interviewet opfattet som et rør, hvorigennem der transmitteres viden mellem den spørgende og den adspurgt part, hvilket, mener Gubrium og Holstein, er en for snæver måde at anskue det på. Mening konstitueres i en social kontekst, og viden skabes i den proces, hvori man forsøger at indfange den (Gubrium & Holstein, 1997: 114). Vi anskuer i kraft af de forståelser, der ligger til grund for denne interviewmetode, ikke vores informanter som passive beholdere af viden, som vi kan trække viden ud af; der er snarere tale om en proces, hvor begge parter deltager aktivt for i samarbejde at konstruere viden, hvormed vi som interviewere ligeledes er dybt involverede i den meningsskabende proces, der udspiller sig mellem os og dem (ibid.).

Det aktive interview har, grundet dets måde at konstruere viden på, karakter af dialog. Den dialogbårne tilgang til interviewet har vundet indpas inden for forskningen de senere år, blandt andet fordi den ses som en virkningsfuld proces til at opbygge en såvel selv- som interpersonel forståelse af et givent forskningsområde (Freeman, 2006: 83), hvilket harmonerer med vores ønske om at udforske egne forståelser og holdninger i samspil med informanterne. Vi er som forskere – og individer for den sags skyld – ikke i stand til at indgå i en dialog uden at udtrykke vores holdninger (Davies, 2008: 107), og i erkendelsen heraf vælger vi at gøre vores normative ståsted til en aktiv del af interviewundersøgelsen. Vores holdninger (Afsnit 2.0 og 3.0), er dog præget af tvivl, blandt andet i forhold til om teorien harmonerer med praksis, hvorfor vi ikke på forhånd havde lagt os fast på, at vores ståsted var

det rette. Dette forklarede vi i briefingerne, der gik forud for interviewene, hvor vi desuden understregede, at vi var interesserede i at udforske området i fællesskab (Davies, 2008: 121).

Det aktive interview er en slags “give-and-take”-situation, hvor begge parter spiller en rolle, som delvist har karakter af en improviseret performance, i og med at vi som interviewere tilbyder informanterne nogle rammer, som begge parter skal agere aktivt indenfor (Gubrium & Holstein, 1997: 123). Hvor det standardiserede interview som oftest søger den mest neutrale stimuli hos interviewpersonen, forsøger vi som bevidst aktive interviewere at fremprovokere svar ved at indikere og foreslå andre måder at anskue virkeligheden på (ibid.: 125). Dette har vi gjort ved blandt andet at præsentere informanterne for vores forståelser af, hvordan journalistikken bør se ud, som det ses, da J2 af I2 bliver præsenteret for en alternativ måde at tænke journalistikkens sandhedsideal på: “Tror du, at det ville gavne journalistikken, hvis man var bedre til at sige: ‘Nu skriver vi det her, og det er det bedste, vi har kunnet nå frem til. Men det er ikke ensbetydende med, at det i virkeligheden er sådan. Der kan være andre virkeligheder for andre mennesker’”. J2 svarer: “Det er et spændende spørgsmål ... Det kan da godt være?” (Bilag 2.5). Herefter taler hun sig frem til, at man som journalist burde “være meget mere åben omkring, hvordan éns metode har været” (ibid.). I bedste fald har informanterne fundet det interessant at gå i dialog om og – som her – blive præsenteret for alternative forståelser, men i andre tilfælde har informanterne i mindre grad været interesseret i en sådan udveksling, hvilket vi kobler med deres positioner (Afsnit 5.8).

Den aktive interviewer kan kritiseres for at påvirke sin respondents svar og dermed skabe en – i forskningsøjemed – uacceptabel form for bias (Gubrium & Holstein, 1997: 125). Gubrium og Holsteins modsvar hertil er, at konstruktionen af mening altid sker i et samarbejde, og at intervieweren og informanten derfor ikke kan undgå at påvirke hinanden (ibid.: 126) – en forståelse, vi tilslutter os: Vi påvirker informanterne i kraft af de forståelser og holdninger, vi har indhentet fra både den feministiske og journalistiske litteratur, som vi – i dialogen med informanterne – har fundet nødvendige at bringe i spil for at kunne udforske og udvide måden, hvorpå vi forstår journalistik.

Grant & Preissle argumenterer, at man i processen, hvor undersøgelsen skabes, lærer lige så meget om sig selv som forsker som om dem og det, man undersøger (Grant & Preissle, 2004: 174), hvilket vi kan genkende – ikke kun i forhold til, hvad vi har undersøgt, men også måden, hvorpå vi har gjort det. I de første to interviews med R1 og R2 havde vi et udpræget fokus på, hvorledes medierne lykkedes med at portrætere MeToo som en struktur,

hvilket i overvejende grad blev omdrejningspunktet for de to samtaler. I løbet af interviewprocessen fandt vi ud af, at undersøgelsen måtte bredes ud, idet undersøgelsen af strukturer i mindre grad lukkede op for journalistfaglige dilemmaer, der kunne give os adgang til at undersøge, hvorledes informanterne anerkender og erkender deres situerede viden i forbindelse med at bedrive MeToo-journalistik. I de efterfølgende interviews lukkede vi derfor op for andre aspekter af feltet såsom habilitetsproblematikker, der i flere tilfælde viste sig at give direkte adgang til journalisternes tanker i forhold til, hvorvidt deres situerede viden influerer eller ikke influerer deres journalistiske virke, hvilket blandt andet ses hos J4, der fortæller, at hun ud fra et habilitetsperspektiv undlod at skrive under på støttebrevet til Sofie Linde: “Men jeg tænkte ærlig talt ret meget, at det var en fucking stor historie, og at vi skulle have den. Det tænkte jeg mere, end at jeg tænkte: ‘Jeg er feminist, og jeg skal skrive under på den her indsamling’” (Bilag 2.7). Vi fik således – ved at lukke op for andre aspekter af feltet og ved at stille andre typer spørgsmål – informanterne til at tale om journalistik med udgangspunkt i deres egen position.

5.7 Interviewspørgsmål

For at det aktive interview kunne antage en fri dialogisk form, havde vi ikke struktureret situationen ud fra en interviewguide. I erkendelsen af at enhver kvalitativ interviewsituation er unik, blev størstedelen af spørgsmålene udformet på baggrund af det enkelte interview og den enkelte informant (deMarrais, 2004: 53). Det betyder, at interviewene på indholdssiden varierer en del, fordi de hver især er et produkt af en unik interpersonel situation (Brinkmann & Kvale, 2015: 84), hvilket vi betragter som et vilkår for vidensproduktion i forbindelse med det aktive interview (Afsnit 5.9).

Forud for interviewene havde vi læst informanternes artikler, således at vi havde forståelse for baggrunden for deres udtalelser. Det fungerede godt, når samtalen tog udgangspunkt i konkrete erfaringer, idet spørgsmål, der relaterede sig direkte til forskningslitteraturen, havde en distancerende effekt på flere af informanterne, hvilket blandt andet ses hos J5: “Journalistik er konkret, og når folk siger ‘normativ’ eller ‘strukturel’, forstår jeg simpelthen ikke, hvad de siger” (Bilag 2.8). Vi har således erfaret, at de akademiske og til tider abstrakte forståelser, vi har bragt ind i feltet, i de fleste tilfælde har fungeret bedst, når de er blevet gjort konkrete og praksisnære. Et sådan eksempel kommer til udtryk i interviewet med J2: “Så lavede vi, Bo Søndergaard og jeg, en ret kritisk dækning, og så ansatte de (Forfatterskolen, red.) på en anden måde efterfølgende. Er det blevet for

feministisk? Det kan man sagtens diskutere ... Men jeg synes, at hver gang, man laver det her, skal man huske: Enkeltsager er totalt no go; der skal være et forkromet perspektiv” (Bilag 2.5). I dette tilfælde leder tanker vedrørende en konkret dækning informanterne til at tale om det at lave en dækning, der kan opfattes som feministisk, og det at dække MeToo på et strukturelt niveau, hvilket ligger i forlængelse af vores interessefelt.

Til trods for vores overvejende åbne tilgang til interviewene fandt vi det – for at sikre os, at undersøgelsen ville få en relation til vores teoretiske afsæt – nødvendigt at formulere en række interviewspørgsmål. Størstedelen af de nedenstående spørgsmål er blevet stillet i de respektive interviews, og de har således skabt en ramme for undersøgelsen, som har gjort, at vi i den senere kodning kunne finde flere fællesnævner.

Interviewspørgsmål

1. Hvad har I som medie lært af at dække MeToo siden august?
2. Er der noget i den journalistiske praksis, du har betragtet som utilstrækkeligt?
3. Hvad er din personlige motivation for at have bidraget til dækningen?
4. Hvilket ansvar mener du, at I som medie har, hvad angår det at dække bevægelsen?
 - 4a. Er det et ansvar, der er specifikt for MeToo, eller gælder det ligeledes for jeres øvrige dækning?
5. Hvordan mener du, at I som medie har balanceret jeres journalistiske forpligtelser og jeres etiske forpligtelser over for samfundet?

5.8 Positionering og magt i interviewene

Interviewsituationen og modtagelsen af de spørgsmål, vi har stillet, har været påvirket af den type informanter, vi indgik i dialog med. Vi betegner vores informanter som *high status individuals* (Davies, 2008: 111), eftersom de alle besidder en form for ekspertise inden for det område, vi undersøger, mens flere af dem varetager prominente stillinger (Brinkmann & Kvale, 2015: 2001). Vi har i flere tilfældet oplevet, at informanterne har taget styring over situationen og drejet samtalen over på det ifølge dem væsentlige. Dette er forbundet med, at vi interviewer denne type informant, der kan fortolke det som sin rolle at instruere os som interviewere i, hvad der er det vigtige i deres felt (Davies, 2008: 120), i stedet for at svare på de spørgsmål, vi stiller – og dermed de aspekter, vi finder relevante at fokusere på. Dette ses blandt andet i interviewet med J1: “Hvis jeg må blande mig i, hvordan du formulerer spørgsmålet, så handler det ikke om vidnesbyrd eller ej. Det helt store spørgsmål for mig, når

jeg laver det, det er, om han skal anonymiseres eller ej – er det ham, der er strukturbærende, eller agerer han inden for en anden struktur?” (Bilag 2.4). Her spørger I1 ind til, hvordan J1 opfatter forholdet mellem det at dække MeToo på individniveau – gennem enkelte vidnesbyrd – og at dække MeToo som en struktur, hvor J1 i højere grad finder det interessant at tale om, hvem der udgør strukturen, og hvordan denne person skal fremstilles, hvilket I1 accepterer. Informanterne har i mange tilfælde fremstået overbevisende i deres argumentation, hvilket kan forklares ved, at flere af dem er trænet i at udtale sig om deres område, og det har derfor været svært at udfordre deres argumentation. Dette er ligeledes tilfældet, når J4 fortæller, at hun ikke lægger særlige hensyn ind til ofre, når hun fortæller deres historier, men efterprøver dem og møder dem “med journalistisk modstand”, hvortil I2 siger: “Jamen det har jeg egentlig ret svært ved at modargumentere” (Bilag 2.4) – og derved ikke udforsker alternative måder at tænke det på, eksempelvis i forhold til om kildehensyn skal tænkes anderledes i forbindelse med MeToo.

Selvom vi har givet informanterne mulighed for at medvirke til at forme samtalen ved eksempelvis at anfægte vores synspunkter og spørgsmål, er det imidlertid os som forskere, der har modereret og igangsat interviewundersøgelsen, hvorfor vi fra start har befundet os i en art kontrollerende position (Davies, 2008: 112; deMarrais, 2004: 65; Haj Brade, 2017: 111). Qua vores position som forskere kan vi ikke undgå at udøve en magt over for informanterne (Haj Brade, 2017: 102). Bourdieu beskriver, at der i relationen mellem forsker og informant kan opstå *etiske spændinger*, i og med at vi som forskere ønsker at trænge ind og drage nytte af den viden, vores informanter besidder om deres felt. Forholdet er fra start *asymmetrisk*, fordi informanterne er dem, der skal udforskes af forskeren. Hertil siger Bourdieu, at det er op til os som forskere at forsøge at kontrollere den *symbolske vold* – som vi alt andet lige påfører informanterne ved at bede dem forholde sig til vores problemfelt – der er på spil imellem os, hvilket kræver, at vi er bevidste om, at vi har placeret informanterne i en socialt struktureret relation til os (Bourdieu, 1999: 609). I interviewet med J1 er de etiske spændinger særlig udtalte, hvilket eksempelvis kommer til udtryk, da informanten har en oplevelse af, at I1 fortæller informanten, hvordan redaktionelle beslutninger bliver truffet på Politiken, og J1 korrigerer I1 ved at sige: “Det er ikke rigtig sådan, det foregår på en redaktion” (Bilag 2.4). Denne bemærkning knytter sig til, at I1 beder informanten om at betegne den linje, Politiken har lagt for deres MeToo-dækning – en præmis, som informanten ikke er enig i. J1 oplever, at hun selv sætter linjen for den journalistik, hun bedriver – og siger til I1: “Du antyder lidt, at min redaktør skulle bruge mig

som sådan en lille dukke til at lave sin politiske agenda?” (Bilag 2.4). I interviewet med J1 lykkes det ikke I1 at udrede spændingerne, hvilket ifølge Bourdieu betragtes som forskerens ansvar (Bourdieu, 1999: 609). Interviewet afsluttes i kølvandet af disse spændinger, hvilket vidner om, at positioner og de dermed forbundne dynamikker er afgørende for, hvorvidt en interviewundersøgelse lykkes. I de resterende syv interviews formåede vi dog at gennemføre samtalerne uden større uenigheder.

Haj Brade leverer et interessant perspektiv i forhold til at forstå den modstand, informanterne i flere tilfælde har mødt undersøgelsen med. I sin afhandling *Vi, de neutrale – Skitser til udfordring af akademisk førstehed* (2017) skriver hun – i et forsøg på at give “nye perspektiver på verden og dens selvfølgeligheder” (Haj Brade, 2017: 6) – at forandringer ofte bliver mødt af modstand fra dem, der gerne vil bibeholde status quo (ibid.: 8). Afhandlingen er ikke funderet i det journalistiske felt, men vi mener alligevel, at flere af pointerne, hun frembringer, kan overføres til studiet af Politikens dækning af MeToo: “I min optik er det kun ved at reartikulere og undersøge det, der ellers deartikuleres og ses som naturligt, at vi kan synliggøre dets konstruerethed og påbegynde en analyse af de ideologier, der kan ligge bag normaliseringen” (ibid.: 86). Haj Brade refererer til Muñoz’ begreb *disidentifikation* og argumenterer, at en kritisk positionering over for det, der tages for givet – for eksempel journalistikkens interne logikker – kan gøre eventuelle sprækker i facaden synlige for derved at formulere alternativer (ibid.: 101). Magtforstyrrelser er i den sammenhæng nødvendige (ibid.: 106). Informanterne besidder som beskrevet en vis form for definitionsmagt, idet det er deres felt, vi undersøger, og denne kan vi udfordre, idet vi infiltrerer feltet med vores holdninger, som informanterne skal forholde sig til. Dette sker eksempelvis, da I1 ønsker at høre J1’s holdning til, hvorvidt MeToo udgør en særlig situation inden for journalistikken, og refererer til litteraturen, der peger på, hvordan MeToo har udfordret presseetikken. I1 svarer: “Det stiller nogle helt særlige krav til, hvordan man arbejder, helt sikkert. Men det lyder også til, på den måde du spørger på, at du tænker, at det er et politisk eller moralsk projekt. Sexchikane og krænkelse er ulovlige” (Bilag 2.4). Svaret indikerer en afstandstagen til den forståelse, I1 bringer i spil, i forhold til at MeToo potentielt udgør en særlig situation, men denne magtforstyrrelse lukker alligevel op for nye perspektiver: J1 korrigerer sig selv ved at sige, at hendes opgave ikke blot er at skrive om, “hvad der er ulovligt, men også hvad der burde være ulovligt, og det kan jo så være en holdnings- eller moralsk stillingtagen, om det burde dét” (ibid.). Dette eksempel illustrerer, hvordan det også kan være givtigt at bringe alternative forståelser i spil. I de tilfælde, hvor informanterne har været af en anden opfattelse

end os, har vi, hvilket harmonerer med den dialogbaserede tilgang, udrett, hvor vores forståelser kommer fra, eller blottet vores tvivl, hvilket eksempelvis ses, da I2 til J5 siger: “Men jeg tænker – hvilket ikke gør det sandt; det er bare min holdning – jo netop, at journalistikken har et eller andet ansvar” (Bilag 2.8). Dermed har vi i et etisk øjemed forsøgt at være transparente over for informanten ved at blotlægge den tvivl, der knytter sig til at bedrive forskning, hvilket i de fleste tilfælde har skabt et godt udgangspunkt for dialogen.

5.9 (Aktiv) vidensproduktion

Det aktive interview handler i høj grad om at forstå, *hvordan* processen, hvori mening skabes, forløber under et interview – i anerkendelse af, at dette *hvordan* er lige så vigtigt som, *hvad* der bliver spurgt om, og *hvad* der bliver formidlet tilbage (Gubrium & Holstein, 1997: 114). Vi mener, at den proces, hvori viden skabes – samspillet mellem *hvordan* og *hvad* – bør sidestilles med den betydning, der er blevet skabt (ibid.: 114-115), hvorfor vi betragter transparens vedrørende interviewundersøgelsens tilblivelse som afgørende.

Det aktive interviews vidensproduktion er som bekendt kendetegnet ved, at den skabes løbende i et samspil mellem interviewer og informant, hvorfor de indsamlede svares troværdighed ikke kan vurderes inden for en forståelse af viden som værende objektiv (Gubrium & Holstein, 1997: 117) – hvilket ligeledes harmonerer med vores videnskabsteoretiske optik. Af den grund er begreberne *validitet* og *reliabilitet* ikke meningsfulde i forbindelse med det aktive interview, da dette jo alt andet lige vil variere fra gang til gang, hvormed respondentens svar ikke kan replikeres, fordi det er i selve interviewprocessen, svarene opstår i et samarbejde mellem interviewparterne. Når vi anvender empirien i analytisk sammenhæng, er vi bevidste om, at interviewene er et produkt af en “interpersonel kontekst, og betydningen af interviewudsagn er relateret til deres kontekst” (Brinkmann & Kvale, 2015: 84), og at denne viden ikke kan generaliseres eller “overføres til – eller sammenlignes med – viden i andre situationer” (ibid.). Vi har ikke haft en intention om at producere viden, der er “universel og gyldig alle steder og på alle tidspunkter” (ibid.: 332-33), men har snarere ønsket at opnå en dybtgående forståelse af de journalistfaglige refleksioner, et udsnit af Politikens journalister og redaktører har gjort sig i forbindelse med at afdække MeToo. Eftersom vi har foretaget interviewene i retrospekt, idet vi har bedt informanterne om at tænke tilbage på anden bølges begyndelse, er vi bevidste om, at deres udsagn vil være udtryk for måden, hvorpå de forstår situationen i dag, som det eksplicit kommer til udtryk hos J1: “Jeg havde nok ikke formuleret det på den måde for tre år

siden [...] nu hvor jeg efterhånden har lavet flere historier, så kan jeg se et system i det, så begynder jeg at kunne se nogle ting, der går igen” (ibid.). Vi betragter det som en styrke, at informanterne har haft en refleksionsperiode, som kan have affødt tanker, der ikke ville være opstået i situationen, som citatet illustrerer.

5.10 Tematisk indholdsanalyse

Vi behandler og analyserer vores interviewdata ved at foretage en *tematisk indholdsanalyse*. Denne metode har til formål at identificere og analysere tematikker i empirien, hvilket giver os adgang til at udfolde og fortolke forskellige aspekter af indeværende forskningsfelt (Braun & Clark, 2006: 6). Vi operationaliserer metoden ved hjælp af Braun og Clarks *sekstrinsguide*, der fungerer som en praksisnær guide til at bedrive en tematisk indholdsanalyse (ibid.: 15). Metoden er ikke forankret i en specifik teoretisk ramme, hvorfor den især er kendetegnet ved at være præget af fleksibilitet (ibid.: 9), og vi kan således med fordel anvende den inden for rammerne af den teori, som dette speciale er forankret i. De seks trin består i: 1) transskribering af interviews 2) kodning af empiri 3) udarbejdelse af tematikker 4) vurdering af tematikker 5) navngivning af tematikker 6) udarbejdelsen af opgaven (Braun & Clark, 2006: 17-23). I det følgende opsummeres først transskriptionsproceduren og dernæst processen, hvor tematikkerne, som udgør specialets to analysekategorier, blev udarbejdet.

5.10.1 Transskription

For at sikre os, at transskriptionerne ville blive sprogligt og indholdsmæssigt sammenlignelige, afstemte vi internt, hvordan de skulle udarbejdes (Brinkmann & Kvale, 2015: 239). Vi har truffet disse valg på baggrund af måden, hvorpå vi anvender udsagnene analytisk (Braun & Clark, 2006: 17), og i den forbindelse har vi valgt en form, hvor den egentlige mening med udsagnene står som det centrale. Vi har således sigtet efter en skriftsproglig stil, hvorfor eksempelvis nonverbale elementer samt unødvendige gentagelser af ord ikke er blevet noteret (Brinkmann & Kvale, 2015: 239), hvilket har krævet en art *meningskondensering*, imens transskriberingen pågik, som kunne “fremhæve nuancer i et udsagn, der gør det lettere at kommunikere for læserne, hvad interviewpersonens historier betyder” (ibid.: 246). Vi er ikke konsekvent gået ind og har komprimeret informanternes udsagn “til kortere udsagn, hvor det centrale i det, der er sagt omformuleres i få ord” (ibid.: 269), men har gjort det i de tilfælde, hvor den talesproglige udtryksform forhindrede forståelsen af den egentlige mening med udsagnet. Vi har således ønsket at undgå

usammenhængende tale, hvor meningen fremstår uklar, men vi har samtidig ønsket at transskribere på en måde, der er troværdig over for vores interviews. Af den grund har vi i flere tilfældet noteret uafsluttede sætninger og tænkepauser, hvilket fremgår af transskriptionerne i form af tre prikker "...". Udarbejdelsen af transskriptionerne har beroet på en række subjektive vurderinger, idet vi har skulle finde balancegangen mellem at få et udsagns egentlige mening frem og samtidig være tro mod det, der er blevet sagt, og følgelig vil transskriptionerne have karakter af fortolkning (Braun & Clark, 2006: 17).

Med henblik på at sikre en reflektiv transskriptionsproces, som gav os mulighed for at kvalificere den aktive interviewstil samt undersøgelsens indholdsside undervejs, transskriberede vi vores respektive interviews løbende (Brinkmann & Kvale, 2015: 239), hvilket blandt andet resulterede i, at der opstod nye spørgsmål undervejs, som beskrevet i afsnit 5.7.

5.10.2 Tematikker

Vi har foretaget en kodning af vores interviews som led i at identificere tematikkerne og dermed vores analytiske kategorier. En kode indkapsler det mest basale element, der meningsfuldt kan kobles til forskningsområdet, i en rå datamængde, og koderne er således forstået som specifikke enheder, der tilsammen udgør en tematik (Braun & Clark, 2006: 18) – der defineres som noget, der er vigtigt i relation til vores problemfelt (ibid. 10).

Indledningsvis opstillede vi koder – og søgte dernæst efter dem i empirien – på baggrund af den litteratur, både forskningslitteraturen fra reviewet og den journalistiske teori (Afsnit 3.0 og 4.0), der har formet undersøgelsen, og vi gik derved deduktivt til empirien (Braun & Clark, 2006: 18). Dette ledte os til følgende syv koder: *En særlig situation*, *Tilstræbt objektivitet*, *Sandhed*, *Journalistens/journalistikkens rolle*, *Individ/struktur*, *Kildehensyn*, *Etisk ansvar*. Koderne er uddybet i bilag 5.

Da vi udarbejdede de teoretiske koder, havde vi ikke formuleret specialets endelige analytiske arbejdsspørgsmål, men vi vidste, at de skulle relatere sig til informanternes oplevelse af deres (etiske) ansvar og (objektive) journalistrolle i forbindelse med at afdække MeToo. Disse fokusområder knytter sig til de udfordringer, som journalister under MeToos første bølge oplevede (afsnit 3.3), og vi vurderede i den forbindelse, at de ovenstående koder ville bidrage til at belyse disse fokusområder. Vi noterede alle relevante koder ved hvert udsagn, hvor vi vurderede, at de var gyldige – og i mange tilfælde var der flere koder knyttet til et udsagn. Koderne *individ/struktur* og *etisk ansvar* var eksempelvis ofte forbundet, idet

informanternes tanker om at dække MeToo på strukturniveau ofte kunne forklares med udgangspunkt i deres etiske ansvar, hvilket blot bekræftede os i, at de teoretiske forståelser er svært adskillelige.

Vi indfangede dernæst nuancer og aspekter, som opstod i interviewsituationen ved at indhente datadrevne koder (Brinkmann & Tanggaard, 2020: 56), hvilket vi vurderede var meningsfuldt, idet informanterne på grund af den dialogiske form har påvirket interviewenes indholdsside. Den induktive kodning ledte til i alt 16 koder, hvoraf de følgende 11 er anvendt i analysen: *Habilitet, Transparens, Dokumentation, Vurdering af MeToo-sager, Aktivisme, Komplexitet/nuancer, Selvføttelse, Metode, Provokation, Polarisering, Op til læserne*. En oversigt over de resterende koder samt en udredning af de anvendte fremgår af bilag 5.

Vi forsøgte i denne proces at gå så åbent til empirien som muligt, men med bevidstheden om, at vi ikke ville kunne frigøre os fuldstændigt fra vores teoretiske ståsted (Braun & Clark, 2006: 12). Da vi gik i gang med at danne os et overblik over koderne med henblik på at udforme tematikkerne (ibid.: 18), fandt vi, at de induktive koder som følge heraf i overvejende grad harmonerede med vores teoretiske fokus. De induktive koder er derfor ikke i sig selv blevet definerende for analysens to tematikker, der snarere er koncentreret omkring vores oprindelige teoretiske fokus: informanternes etiske ansvar og objektive journalistrolle. Vi formulerede på den baggrund vores to arbejdsspørgsmål (Afsnit 1.1.1), der strukturerer analysens to dele, og de to tematikker besvarer således hver sit arbejdsspørgsmål.

Tema 1: Informanternes opfattelser af deres etiske ansvar vedrørende at dække MeToo

Deduktive koder: *Journalistens/journalistikkens rolle, Individ/struktur, Etisk ansvar, Kildehensyn, En særlig situation.*

Induktive koder: *Kompleksitet, Selvføttelse, Dokumentation, Aktivisme, Metode, Provokation, Polarisering, Op til læserne.*

Tema 2: Informanternes anskuelser af objektivitet i relation til at dække MeToo

Deduktive koder: *Journalistens/journalistikkens rolle, Objektivitet, Sandhed, En særlig situation.*

Induktive koder: *Habilitet, Transparens, Dokumentation, Aktivisme, Metode, Transparens.*

I indeværende undersøgelse har det været udfordrende at foretage en tydelig opdeling mellem tematikkerne og koderne, som metoden lægger op til (ibid.: 20), men vi vurderer, at denne opdeling er meningsfuld, idet hver analysedel berører de to aspekter af journalistikken – etik og objektivitet – som er blevet sat til diskussion i forbindelse med MeToo jævnfør vores litteraturgennemgang. Vi må således forstå, hvordan journalisterne anskuer deres etiske ansvar og objektivitetsnorm med henblik på i diskussionen at lukke op for en genforhandling af de to begreber. Vi har dermed haft for øje, at hver tematik skulle udgøre en selvstændig analyse, samtidig med at de skal passe ind den samlede fortælling, som vores data udgør i relation til vores problemfelt (ibid.: 22) – her forstået som vidensproduktion i det journalistiske felt.

Vi vurderer, at vores abduktive tilgang til empirien har været givtig i forhold til at undersøge specialets problemfelt, da denne kan ses som et forsøg på at forstå fænomener og deres indbyrdes sammenhænge på nye måde, end hvis man blot gik induktivt eller deduktivt til værks (Kristiansen & Mortensen, 2005: 47). Selvom teorien i høj grad har været styrende for udarbejdelsen af tematikkerne, vurderer vi, at den induktive kodning har bidraget med væsentlige nuancer, eksempelvis i forhold til, hvordan avisens *selvopfattelse* har været definerende for måden, hvorpå informanterne forklarer og retfærdiggør deres dækning og etiske forpligtelser, og hvordan *habilitet* gør det udfordrende at være situeret.

Væsentligt for denne metode er det, at vi som forskere har vi spillet en aktiv rolle, idet vi har udvalgt og vurderet, hvilke mønstre og tematikker der er interessante i relation til undersøgelsens formål (Braun & Clark, 2006: 7). Empirien er således “formet af det forskningsprojekt, som har frembragt det” (Järvinen, 2006: 41). Kodningen er samtidig “et resultat af konstruktioner – formet af fortolkninger og af en specifik terminologi – og dermed gennemsyret af teori” (ibid.). De fortolkninger, der fremgår i specialet, er derfor ikke udtryk for neutrale beslutninger, men derimod en art magtudøvelse (Grant & Preissle, 2004: 173) – en magt, vi som forskere har over det felt, vi undersøger.

Vores position anskuer vi gennem kritiske briller, da vores – med det bourdieuske begreb – *doxa*, forstået som hvad vi anser for at være sund fornuft, også burde kunne forhandles, eftersom det er, hvad vi forventede, at vores informanter indvilligede i at gøre i forbindelse med interviewsituationen. Vi har således anerkendt, at vores ståsted er begrænset af det forskningsfelt, vi opererer indenfor (Fowler, 1996: 11) – og omvendt. Trods vores kritiske bevidsthed herom, vurderer vi i retrospekt, at det var nødvendigt at fastholde vores ståsted for at kunne udfordre de logikker, informanterne tager for givet. Hvis vi blot havde

accepteret deres til tider fastlåste forestillinger om, hvordan journalistik bedrives, havde det ikke givet anledning til nye forståelser. Jævnfør vores feministiske ståsted har vi ønsket at indtage en kritisk position over for det bevarende, hvilket, vurderer vi, denne metodiske fremgangsmåde har givet mulighed for.

6.0 Analyse

I analysen ønsker vi overordnet set – ved at holde informanternes udsagn op mod vores teoretiske fundament – at belyse, hvorledes journalistikkens etiske regelsæt og objektivitetsnorm ifølge informanterne kolliderer eller harmonerer med et feministisk etik- og objektivitetsbegreb, hvilket leder frem mod den teoretiske diskussion af de to begreber.

I analysens første del (afsnit 6.1) belyser vi informanternes opfattelse af deres etiske forpligtelser i forbindelse med dækningen af MeToo. Hermed undersøger vi, hvordan Politiken har forvaltet det ansvar, vi i reviewet har argumenteret for, at medierne har i forbindelse med at afdække MeToo. Vi undersøger, hvordan og hvorfor informanterne vurderer deres ansvar med udgangspunkt i den pragmatiske professionsetik, og hvorledes de erkender, at MeToo fordrer kontekstspecifikke vurderinger og empati/omsorg, hvilket ligger i forlængelse af den feministiske etik.

I analysens anden del (Afsnit 6.2) belyser vi, hvorledes informanterne definerer deres roller med afsæt i journalistikkens objektivitetsideal. Vi er særligt optaget af at identificere, hvordan informanterne bevidst peger på udfordringerne ved at leve op til idealet – og hvordan de gennem implicitte eller modsatrettede synspunkter lader dette komme til udtryk – idet vi tolker det som et argument for, at journalistikkens objektivitetsnorm tåler at blive genforhandlet ud fra et feministisk begreb om objektivitet.

6.1 Informanternes opfattelser af deres etiske ansvar

Informanterne mener overordnet set, at de har formået at dække MeToo ud fra et strukturelt perspektiv (Afsnit 6.1.1). I forbindelse med denne dækning er der opstået etiske diskussioner, især vedrørende brugen af anonyme kilde (Afsnit 6.1.2) og balancen mellem at have en tillidsfuld og kritisk tilgang til kilderne (Afsnit 6.1.3).

6.1.1 MeToo som struktur

Som beskrevet i vores litteraturgennemgang mener vi, at medier har et ansvar vedrørende det at løfte MeToo op på et strukturelt niveau, hvilket den journalistiske dækning af bevægelsens første bølge til en vis grad negligerede (Askanius & Hartley 2020(a): 63). Dette gjorde sig ifølge R1 også gældende på Politiken, hvilket hun blandt andet beskriver ved, at historierne i 2017-2018 i høj grad blev “personificeret af nogle enkelte individer i kulturverdenen” – for eksempel Harvey Weinstein og Peter Aalbæk (Bilag 2.1). Dette ændrede sig, forklarer hun, da Sofie Linde stillede sig frem med sin historie, grundet de mange vidnesbyrd, der fulgte i

kølvandet på hendes tale, og disse, som Politiken har bragt “rigtig mange af”, var ifølge R1 med til at “understrege” et strukturelt problem på tværs af forskellige brancher (ibid.). Dette problem var “sindssygt vigtigt” at tydeliggøre rent journalistisk, fordi det er på det strukturelle niveau, at der opstår en samfundsdiskussion, hvilket ifølge R1 er Politikens “raison d’être” (ibid.). R2 er af samme overbevisning som R1, og hun kalder dækningen af anden bølge “mere nuanceret og bedre end det, der blev lavet for et par år siden” (ibid.), hvilket ifølge hende afspejles i Politikens fokus, der ikke ikke været på enkeltsager, men snarere de systemer og strukturer, der muliggør diverse krænkelse mod kvinder (ibid.). R1 og R2’s ytringer harmonerer på mange måder med den samfundsopgave, Smedsvik mener, medier har, hvad angår det at forsøge at afdække alle aspekter af MeToo for at nuancere debatten herom så meget som muligt (Smedsvik, 2020: 74).

Ifølge R3 er Politikens overordnede strukturfokus en sandhed med modifikationer: Hun påpeger, at man på debatredaktionen i udvælgelsen af denne sektionens indlæg i visse tilfælde har bidraget til at fastholde et snævert fokus i den offentlige debat ved at bringe indlæg, der mest af alt har omhandlet mænd, der kommenterer kvinders udseende eller går for tæt på dem til en julefrokost – “som jo også er ubehageligt, men som på en eller anden måde – for mig at se – er en relativ lille del af problemet [...] Og der spænder de journalistiske kriterier jo også ben for os selv på en eller anden måde, fordi det her meget konkrete og meget illustrative og meget let aflæselige jo bare er noget, der bliver læst, og det er noget, der bliver lagt mærke til, og det er noget, der afkalder reaktioner, og det kommer vi til at lægge vægt på. Men for mig at se er det helt sikkert noget, der kan komme til at stjæle opmærksomheden fra det egentlige problem” (Bilag 2.3). Det håndfaste og konkrete kan dermed, mener R3, blive en hæmsko for at vise de egentlige problematikker, der knytter sig til MeToo – forstået som manglende ligestilling, herunder ligeløn, på arbejdsmarkedet. Denne udlægning harmonerer både med, hvad mange medier blev kritiseret for i forbindelse med deres dækning af bevægelsens første bølge (Afsnit 3.1 og 3.2), og med Borchorst og Dahlerups analyse af debatten i Danmark, hvor de peger på, at samtalen om ligestilling og magtrelationer kønnene imellem er blevet undermineret (Borchorst & Dahlerup, 2003: 23, 136).

R3 nuancerer dog sin udtalelse om debatredaktionens manglende fokus på “det egentlig problem” og siger, at debatredaktionen ifølge hende også “har løftet en ret stor opgave i at vise, hvor omfangsrigt problemet omkring MeToo er” (ibid.). Hun understreger ikke desto mindre, at hun ville have ønsket, at man på redaktionen i højere grad havde forsøgt

at vise kompleksiteten i bevægelsen, samtidig med at hun anerkender, at journalistikken til tider må simplificere verdens kompleksitet for at gøre den lettere forståelig. R2 siger i forlængelse heraf, at det strukturelle ikke kan stå alene: “Hvis du kun har det strukturelle, så bliver det sådan en underlig doktorafhandling, som hører til et andet sted end journalistikken, men hvis du kun har det konkrete, så bliver det bare det skandaløse og det sensationelle. Så du skal stå på begge ben for, at det bliver til substantiel journalistik” (ibid.). En sådan kombination var netop også en af grundene til, at MeToo-debatten fik så stor gennemslagskraft i Norge, som tilfældet var (Amundsen, 2020: 27), og det individualiserede fokus kan som beskrevet ligeledes være med til at humanisere og dermed demokratisere journalistikken (Fonn et al., 2017: 14).

J4 fortæller, at de på kulturredaktionen, da de bragte de mange vidnesbyrd fra mediebranchen i kølvandet på Sofie Lindes tale, også var nødt til at være ærlige over for materialet ved at vise spændvidden i de mange kilders udsagn frem for blot at vise de “allerværste tilfælde”, fordi der var nogle af dem, hvor man ifølge hende kunne diskutere, om der egentlig var tale om “uønsket seksuel opmærksomhed” (Bilag 2.7). J4 understreger, at det handlede om den journalistiske rolle som formidler, da det ifølge hende ikke skulle være Politiken, “der skulle vurdere” graderne af alvor i de respektive vidnesbyrd (ibid.). Mens R3 altså mener, at de mindre alvorlige dele af de mange MeToo-vidnesbyrd til en vis grad har spændt ben for skildre kompleksiteten i bevægelsen, viser J4’s udtalelse, at man som journalist ikke bør indtage en sådan vurderende rolle, eftersom fakta ud fra en klassisk journalistisk udlægning “taler” for sig selv (Tuchman, 1972: 667): Hun mener ikke, at det er hendes job at tolke, hvorvidt noget harmonerer med den samlede fortælling, der overordnet set ligger i MeToo-bevægelsen. Begge udsagn knytter sig til et sandhedsideal, der dog har rod i to forskellige blikke på verden: J4 vil gerne formidle et ifølge hende sandfærdigt billede af verden uden at påvirke dette, mens R3 i højere grad ønske at være med til at forandre det billede (Hanitzsch, 2007: 376) for at sætte fokus på de komplekse problemstillinger, MeToo forsøger at påpege, og dermed et ifølge hende mere sandfærdigt verdensbillede. Førstnævnte ser sig selv som den neutrale formidler, mens sidstnævnte til en vis grad forsøger at propagere bestemte værdier gennem en mere interventionistisk stillingtagen (ibid.: 372). R3’s position som debatredaktør kan i den henseende være med til at forklare hendes aktive tilgang til stoffet.

Ifølge flere informanter har Politiken overordnet set formået at flytte fokus fra et individ- til et strukturniveau under anden bølge af MeToo, om end der fortsat er nogle

journalistiske logikker såsom sandhedsidealet og behovet for at simplificere en kompleks verden, som kan stå i vejen for at frembringe en udlægning af bevægelsen, der kan føre til forandringer på ligestillingsområdet (Ganetz et al., 2020: 121), hvilket ud fra et etisk synspunkt kan ses som en del af det journalistiske ansvar (Brurås, 2009: 14).

6.1.2 Fra Uret til Ret med vidnesbyrd og anonyme kilder

Journalistens rolle kædes ofte sammen med det at være en socialt ansvarlig samfundsaktør, og denne kan som beskrevet blandt andet både ses en neutral formidler og have karakter af at være aktiv og handlingsanvisende (Hanitzsch, 2007: 372; Bro, 2006: 73). Det følgende citat fra R1 peger på, at Politiken ifølge hende overordnet set kan associeres med sidstnævnte rolle i forbindelse med MeToo-dækningen: “For mig er en samtale om ligeværd på alle mulige niveauer et journalistisk hjertekammer. Vores chefredaktør plejer at citere Hørup for at sige ‘Fra Uret til Ret’. Og for os er det utrolig vigtigt som journalister. Det handler jo om at pege på uretfærdigheder, og her har vi haft at gøre med en skjult uretfærdighed for mange. [...] Det er jeg da enormt stolt over, at Politiken har været med at skubbe på den udvikling ved at gøre det, som vi skal gøre” (Bilag 2.1). R1 betegner i den forbindelse ikke den udvikling, hun placerer Politikens dækning i, som værende aktivistisk; hun kalder det, de har lavet, for “væsentlig journalistik” forstået som “at give stemme til og pege på nogle strukturelle problemstillinger via en masse mennesker” (ibid.). R2 fortæller, at Politikens kulturredaktion allerede havde gjort sig “en del erfaringer med feltet” i forbindelse med MeToos første bølge, men det, der skete i løbet af efteråret 2020, har ændret noget, hvilket blandt andet kan ses ved, at “vidnesbyrd har fået en ny status” (ibid.). “Vidnesbyrd-formen”, som R2 kalder den, handler om, at der er “nogle ofre for noget magtmisbrug, som får lov til at fortælle deres historie” (ibid.). Dette er vigtigt, mener J1, i et bredere samfundsperspektiv – og dermed også for journalistikken – idet MeToo peger på “en basal uretfærdighed i vores samfund, og det er en del af arbejdet som journalist at fortælle om de uretfærdigheder” (Bilag 2.4). I de tre informanternes udtalelser ligger der således en påberåbelse af journalistikkens professionalisering, som de kæder sammen med en samfundsetik, hvor journalistikken har en almennyttig karakter (Brurås, 2009: 133).

En del af de anvendte vidnesbyrd har været anonymiseret, og J2 forklarer i den henseende, at anonyme kilder bør begrænses: “Og hvis vi bruger det, så skal der være en symmetri ... Man kan ikke have en masse anonyme kilder, som hænger en eller anden mand ud [...] Og hvis man bruger anonyme kilder, skal man efterprøve de informationer, man får”

(Bilag 2.5). Under MeToo-dækningen har Politiken dog ifølge R1 anvendt anonyme kilder “en del gange”, da den samlede historie ikke ville kunne fortælles “lige så effektivt” uden anonymitet (Bilag 2.1). Vi tolker dette, som om at brugen af anonyme kilder i visse tilfælde har været nødvendig for at leve op til det politikenske credo *Fra Uret til Ret*, hvilket som beskrevet flugter med, hvad flere journalister oplevede i de norske og svenske mediers behandling af MeToo, hvor anonyme kilder blev brugt hyppigere end normalt til at sætte fokus på bevægelsen budskaber (Amundsen, 2020: 62; Askanus & Hartley, 2020(c): 85).

De mange vidnesbyrd, som Politiken ifølge flere informanter modtog og derpå bragte, cementerede for alvor noget, som avisen altså ikke kunne lade passere ubemærket – som R1 formulerer det: “Når du lige pludselig har 80 vidnesbyrd med kvinder, der har oplevet forskellige former for sexismen eller forskelsbehandling, så bliver det umuligt ikke at tage det alvorligt og ikke at se den strukturelle diskussion i det” (Bilag 2.1). R1 uddyber dette senere i interviewet og åbner dermed et interessant analytisk perspektiv: “[N]år der er 80 vidnesbyrd, så bliver det interessante ikke det enkelte vidnesbyrd – [...] og skete der nu helt faktisk det, som hun har beskrevet. Det interessante bliver jo, at der er 80 forskellige kvinder, som står her og fortæller, at det har de oplevet” (ibid.). På spørgsmålet om, hvorvidt vidnesbyrdene og MeToo generelt har ændret ved Politikens etiske retningslinjer, svarer R1, at det ikke er tilfældet og uddyber: “Vi har bare stået med en dækning med nogle indbyggede dilemmaer, som vi aldrig har stået i før, som vi har været nødt til at tage stilling til – og tænke over, at vores retningslinjer normalt er, at vi altid vil høre den angrebne part” (ibid.). Dette har ikke kunnet “lade sig gøre” i samme grad under MeToo som normalt i forbindelse med de mange vidnesbyrd (ibid.).

Politiken bruger som beskrevet kun anonyme kilder i et begrænset omfang, da disse “mindsker troværdigheden” (WEB 2). MeToo har ikke desto mindre betydet, at man i høj grad har lyttet til de kvinder, der har villet fortælle deres historier – også selvom de har været anonyme. Dette flugter på mange måder med Orgerets beskrivelse af, at bevægelsen har rykket ved journalistikkens “etiske vurderinger” (Orgeret, 2019: 1), blandt andet fordi krænkelse mod kvinder, der før MeToo ikke fyldte ret meget i samfundet og medierne, nu har fået en helt anden opmærksomhed; også selvom det kræver anonyme vidnesbyrd (ibid.: 11). Hvis R1’s to udsagn – at MeToo ikke har ændret ved den journalistiske etik, og at bevægelsen desuagtet har medført en større overbærenhed over for de enkelte udsagns sandhedsværdi – således ikke skal tolkes som en modsigelse, er det med overvejende sandsynlighed, fordi hun mener, at Politikens “hæderlighed” jævnfør (WEB 2) ikke svækkes

til trods for de mange anonyme vidnesbyrd, netop fordi sympatien over for kvinderne er med til at vise, at der har været og er strukturelle sexismes- og ligestillingsmæssige problemer i vores samfund. En sympati, der i et bredere perspektiv kan tolkes i lyset af en empatisk form for etik, der på mange måder flugter med den *feministiske etiks* ærinde vedrørende at komme de ulighedsskabende logikker, som et samfunds strukturer producerer, til livs (Whisnant, 2002: 140). Modviljen over for en anerkendelse af, at dette kan have ført til mulige ændringer inden for de inden for feltet normbærende retningslinjer, vil blive behandlet herefter.

Politiken har ifølge R1 haft “mange etiske overvejelser” i forlængelse af ovenstående: Avisen har “i høj grad beskrevet ofres oplevelser og ikke altid har haft mulighed for at tjekke oplevelserne hos den anklagede part” (Bilag 2.1) – om end dette er en del af deres etiske retningslinjer (WEB 2) – samtidig med at den har forsøgt at leve op til sine idealer og retningslinjer: “Normalt ligger det jo i hjertet hos os, at man skal høre begge sider af en sag, og det vil vi jo altid gøre, hvad vi kan for, men der er i de her spørgsmål omkring sexisme, voldtægt, seksualitet, krænkelser, magtmisbrug – der er nogle andre ting på spil, hvor vi har måttet lægge nogle hensyn ind til for eksempel ofre” (Bilag 2.1). J3 nævner i tråd med dette, at hun aldrig har haft “så mange etik-diskussioner som under den her dækning. [...] Altså, hvor vi helt specifikt har diskuteret, hvorvidt vi kunne gøre det, vi havde i sinde, om vi kunne forsvare det etisk, og om det kunne gøres på en bedre måde, hvor vi bedre kunne forsvare det etisk” (Bilag 2.6). Interviewet afsluttes umiddelbart efter denne udtalelse, men J3 når dog lige at sige at hun ville “være ked af, hvis man anså MeToo som noget helt unikt” (ibid.).

Selvom J2 heller ikke mener, at MeToo har ændret noget ved journalistikken, forklarer hun, at hun i sit daglige virke savner en sådan samtale, som hun mener, hendes interview i forbindelse med vores undersøgelse er udtryk for: “Vi laver noget, der har stor *impact*, men vi bruger ikke særlig meget tid på at diskutere, hvorfor vi gør, som vi gør ... De diskussioner, vi har haft, kunne vi godt have taget os mere tid til, fordi de netop er så vigtige” (Bilag 2.5). Hun forklarer afslutningsvis, at de på avisen burde blive bedre til at anskue deres journalistik på afstand for i sidste ende at forsøge at besvare, om de i deres “iver efter” at få kilder til at stå frem ender med at svigte deres principper og idealer (ibid.). Disse refleksioner harmonerer med, at der inden for det journalistiske felt sjældent er tid til at stoppe op og tænke over ens valg, fordi disse er bundet op på nogle normer, der foreskriver, at det blot er bedst sådan ud fra en konsensusforståelse (Willig, 2011: 45-46; Tuchman, 1972: 662). Refleksionerne vidner ligeledes om en bevidsthed over for den indflydelse, journalistikken har i et samfund, og at MeToo kan være med til at sætte disse i gang (Askanius & Hartley,

2020(c): 73). Velvilligheden til at reflektere over denne inden for feltet – ved at udfordre de gængse forståelser af journalistikken – synes dog ikke desto mindre udtalt ifølge informanterne.

R2 understreger som de andre informanter, at de mange vidnesbyrd, som Politiken har bragt, ikke har ændret noget ved den måde, kulturredaktionen har arbejdet på: “Det er meget, meget væsentligt at sige, at selvom der er en stor bevægelse der, så skal vi jo i hver enkelt sag forholde os til etikken og journalistikken. [...] [F]ordi det er i en god sags tjeneste, fritager det os jo ikke fra at dokumentere og stille de kritiske spørgsmål” (Bilag 2.2). Dette udsagn er interessant set i lyset af Askanus og Hartley’s analyse af, hvordan svenske journalister under første bølge betragtede MeToo som en bevægelse, der “var vigtigere end forpligtelsen til for enhver pris at overholde normer og konventioner” (Askanus & Hartley, 2020(c): 80), mens man i Danmark så opretholdelsen af normerne og retningslinjerne, hvilket såvel reviewet som empirien peger på, som altafgørende, da journalistikken henter sin legitimitet derfra (Hanitzsch, 2007: 375, Blach-Ørsten & Lund, 2015: 28).

R2 siger dog også, at MeToo, især på grund af det såkaldte støttebrev til Sofie Linde, har rykket ved det journalistiske felt, idet Politiken har opvejet de enkelte kvinders oplevelser; “langt, langt hovedparten af de MeToo-historier eller sager, der er blevet undersøgt og formidlet, er jo set fra offerets synspunkt” (ibid.). R2 fortæller, hvordan det at dække MeToo “kræver en form for specialisering”, og at der derfor “næsten altid er mindst to journalister på de her sager, fordi de hele tiden kan udfordre hinanden, og det skal man heller ikke undervurdere. Det er faktisk pisse hårdt at arbejde med MeToo-sager. [...] Så der er nogle særlige omstændigheder omkring MeToo” (ibid.). De journalister fra kulturredaktionen, der især har dækket bevægelsen, har ifølge R2 “erfaring med, hvordan de arbejder med sårbare kilder, hvordan de arbejder med den dobbelthed, der handler om at opbygge tillid til sårbare kilder, samtidig med at de skal kunne gå kritisk til dem. Det skal du kunne gøre – du skal kunne stille dem alle de svære spørgsmål. Du skal på en og samme tid beskytte sårbare kilder og gå kritisk til dem” (ibid.). I MeToo-dækningen ligger der således en art ambivalens, som ikke bliver udtalt eksplicit: Der er på den ene side “nogle særlige ting”, der gør sig gældende, og på den anden side er der alligevel også tale om klassisk undersøgende kulturjournalistik, “der handler om, hvordan man afdækker magtmisbrug” (ibid.). Det er altså værd at hæfte sig ved den dobbelthed, der ligger i MeToo-journalistikken: Tillid og kritik sameksisterer, hvilket vi tolker som en art inkorporering af, hvad der minder om en omsorgsetik (Afsnit 2.2), dog uden at gå på kompromis med den for Politiken vigtige kritiske

tilgang til “alle kilders motiver” (WEB 2). Dette anser vi som et udtryk for, at et feministiske begreb om etik kan være foreneligt med den journalistiske etik.

Alle informanterne fastholder og ophøjer den journalistiske presseetik, og de mener, at den – til trods for en del etiske diskussioner – ikke har ændret sig under Politikens MeToo-dækning. Ud fra et journalistfagligt perspektiv giver dette god mening, da journalistikkens legitimitet hentes i feltets normer og etik (Blach-Ørsten & Lund, 2015: 27). Den enkelte aktør får dermed svært ved at anerkende, at noget har ændret sig inden for det journalistiske felt, da ændringer netop betyder en forskydning af den inden for journalistikken højtbetragte integritet (Bentsen, 2019: 207). Informanterne lukker dog herefter alligevel en smule op for, at MeToo-journalistikken kræver et andet regelsæt end det gængse.

6.1.3 Hensyn og kritisk tilgang til kilderne

R2 nævner som sagt, at vidnesbyrd har spillet en central rolle i Politikens dækning af MeToos anden bølge, og hun forklarer – ligesom R1 – at man på avisen har forsøgt at lytte til disse: “Vi fremstiller det vidnesbyrd så loyalt, som vi overhovedet kan i den tillidsrelation, vi kan opbygge. Så prøver vi – i det omfang vi overhovedet kan – at verificere det vidnesbyrd. Det vil sige, at vi går ud og stiller kritiske spørgsmål, også til ofret, til vidnesbyrdet” (Bilag 2.2). Det handler om at kunne sandsynliggøre det, som kilderne siger – hvilket må betegnes som en af hjørnestenene i journalistikken (Kramhøft, 2003: 35: 60). J3 fortæller videre, at man på Politikens kulturredaktion har lavet en såkaldt “roadmap”, der kan fungere som overordnet tjekliste til at arbejde journalistisk med MeToo: “Og noget af det, der indgår i den, er at prøve at finde to andre kilder, der bakker op om ... eller sandsynliggør, at det, som er en subjektiv oplevelse, faktisk er sket” (ibid.). I flere af artiklerne, der er blevet bragt i kultursektionen i løbet af efteråret 2020, var det ifølge J4 nødvendigt med en “meget tydelig metodisk deklarerende, hvor vi skrev, at der var tale om vidnesbyrd, vi ikke havde efterprøvet journalistisk, men at det afspejlede, hvad folk, der havde skrevet under på støttebrevet, havde oplevet. Det var *deres* oplevelser” (Bilag 2.7). Dette kan tolkes som udtryk for, at der inden for journalistikken er plads til at afvige fra gængse journalistiske metoder, herunder kravet om at verificere fakta (Tuchman, 1972: 664), så længe det deklarerer over for læseren.

J2 italesætter ligeledes, at der er tale om subjektive oplevelser, når kilder står frem. Hun siger i den forbindelse, at man som journalist ikke må komme for tæt på kilderne og i en vis forstand dermed “overtager” deres fortællinger: “Man er jo nødt til at have et nøgtern blik på det, og der er det jo sådan, at vi siger til vores kilder: ‘Hvis vi bruger din beretning, så er

det vores ansvar at efterprøve den. Det er ikke, fordi vi ikke tror på dig, men det er de kriterier, vi arbejder efter. Og det er også godt for dig, fordi du kommer til at stå stærkere som kilde” (Bilag 2.5). Hun fortæller, at kilder har forståelse for denne journalistiske praksis, og på spørgsmålet om, hvad hun tænker om, at kilder ifølge den forskningslitteratur, vi har læst (Benkirane & Deligiorgis, 2019: 62-63), kan blive udsat for en retraumatisering i kraft af denne kritiske tilgang, svarer hun: “Det, der kan retraumatise dem, og det, der gør, at vi har et stort ansvar, ligger i processen, hvor de genfortæller det, der er sket. I den kan de få det så forfærdeligt. [...] Der er jeg nødt til at sige: ‘Okay, jeg respekterer din grænse” (Bilag 2.5). MeToo, i hvert fald når det omhandler voldtægtsofre eller lignende, fordrer altså ifølge J2 en større grad af kildehensyn – det “er noget særligt, i forhold til at man skal gå langsomt frem” (ibid.) – og en bevidsthed om, at journalistik kan have konsekvenser for dem, som den omhandler (Buch, 2006: 84).

J4 fortæller på et tidspunkt, at hun altid vil fortælle en historie, hvis den rent journalistisk er god – “uanset hvor ondt det gør” (Bilag 2.7). Hun bliver da spurgt om, hvorvidt det også gør sig gældende, såfremt “det skader MeToo-bevægelsen”, og hun svarer: “Ja ... Altså jeg vil altid gå efter at få forsiden ... Eller, måske har du ret i, at der er nogle hensyn, hvad angår MeToo? Jeg taler måske mere med kilder om, hvorvidt de er klar over, hvilke konsekvenser det kan få for dem, at de står frem med deres navn. [...] [J]eg har brugt utrolig meget tid på at briefe og forhandle – specielt hvis det har været nogle kilder, der ikke har været vant til at være med i medierne, og hvis det har været nogle sårbare kilder, der har stået frem med noget privat” (ibid.). Disse erfaringer har norske journalister som beskrevet også gjort sig i forbindelse med at dække MeToo (Orgeret, 2019: 13). I2 spørger, hvorfor J4 tror, at hun har brugt mere tid end normalt på at briefe de kilder, hun har talt med, hvortil hun svarer: “Jamen fordi ... Det skal ikke komme bag på dem, og de skal ikke føle, at jeg gør det for deres skyld, og at vi har samme agenda, men at der er nogle regler, vi følger – og de regler gælder både for dem og mig” (ibid.). J4 lukker således op for en vis form for omsorgsetik, der gør sig gældende i forbindelse med sårbare MeToo-kilder – og som fordrer hensyn (Whisnant, 2002: 147) – men hun er samtidig hurtig til at ophøje de journalistiske regel- og normsæt, da det er dem, der skal godtgøre, hvad hun foretager sig: De er nødvendige, hvad angår opretholdelsen af den journalistiske institution og troværdighed (Blach-Ørsten & Lund, 2015: 28).

På spørgsmålet om, hvorvidt J1 ser MeToo som enhver anden situationen inden for journalistikken, svarer hun som refereret i afsnit 5.8: “Nej, det gør jeg ikke. Det stiller nogle

helt særlige krav til, hvordan man arbejder, helt sikkert. Men det lyder også til, på den måde du spørger på, at du tænker, at det er et politisk eller moralsk projekt. Sexchikane og krænkelser er ulovlige. Vi skriver ikke om sladder. Vi skriver jo om ting, som er ulovlige ofte” (Bilag 2.4). Senere i interviewet uddyber hun dette, idet hun forklarer, at lovgivningen på voldtægtsområdet har “været mangelfuld”, hvilken Politiken tidligere har været med til at afdække: “Så på den måde – for også lige at korrigere det, jeg selv sagde – handler det ikke kun om at skrive om, hvad der er ulovligt, men også hvad der burde være ulovligt, og det kan jo så være en holdnings- eller moralsk stillingtagen” (ibid.). Der ligger altså ifølge J1 en vis (moralisk) meningstilkendegivelse indlejret i at dække MeToo-sager – hvilket harmonerer med den interventionistiske journalistrolle, der frembringer bestemte værdier gennem sit samfundsengagement (Hanitzsch, 2007: 372). En sådan harmonerer dog ikke umiddelbart med de presseetiske retningslinjer, som desuagtet bevægelsen ifølge J1 har været “de samme” som altid (Bilag 2.4), og som det vil fremgå af analysens anden del (Afsnit 6.2), ønsker hun ikke at placere sig selv i en aktiv journalistrolle. Udsagnet kan forstås som, at man på Politiken finder budskabet i MeToo så væsentligt, at det kan være svært som journalistisk aktør ikke at tage en eller anden form for stilling hertil – simpelthen fordi budskabet harmonerer med den overbevisning, hvad angår de uretfærdige aspekter, der ligger i et samfunds kønslige ulighed, som de fleste af informanterne tilslutter sig. Denne stillingtagen rykker dog ikke eksplicit ved de inden for feltet herskende normer.

Politiken var som nævnt det medie, der bragte avisforsiden med den støtteerklæring, der kom i kølvandet på Sofie Lindes tale. I den forbindelse bragte avisen et interview med erklæringens initiativtagere, som blandt andre J2 var med til at lave. Om interviewet siger hun: “Det var vigtigt, at alle de kritiske spørgsmål, folk måtte have, skulle iltes i vores artikel. [...] Det handlede om, at balancen skulle være i orden, når nu Politiken valgte at bruge den store megafon til støttebrevet (forstået som forsiden med underskriftsindsamlingen, red.)” (Bilag 2.5). J2 fortæller, at den journalistiske dækning var nødt til at være ekstra kritisk, nu hvor Politiken havde alle støttebrevsunderskriverne på sin forside, “der jo fik ekstremt stor opmærksomhed”, og som, mener hun, “havde et aktivistisk element” (ibid.). På spørgsmålet om, hvorvidt MeToo har rykket med ved de journalistiske normer, svarer J2 da: “Generelt ser jeg de her MeToo-historier som klassisk undersøgende journalistik. [...] Det gavner medierne – vi kan ikke begynde at lave om i vores måde at anskue magtmisbrug på – samtidig med at det gavner kilderne, der er med i historierne, hvilket handler om, hvordan man efterprøver deres udsagn” (ibid.). J2 fastholder altså i tråd med ovenstående, at man inden for det

journalistiske felt ikke skal lave om på de praksisorienterede og etiske regler, blot fordi det omhandler MeToo. Det synes snarere ekstra vigtigt at fastholde disse i forbindelse med at dække bevægelsen, da reglerne fungerer som en art modvægt til Politikens publicering af x-antal underskriftserklæringer inden for forskellige brancher i og områder af samfundet – en publicering, som ifølge R2, J2 og J4 (Bilag 2.2; Bilag 2.5; Bilag 2.7) i mere eller mindre grad har indeholdt elementer af aktivisme. J4 uddyber i den forbindelse vigtigheden af disse regler, der blandt består i *altid* at gå kritisk til værks, idet hun nævner, at den aktivistiske linje er nødt til at møde journalistisk modstand: “Hvis nu Sofie Linde for eksempel havde holdt den her tale til Zulu Comedy Galla, og folk bare havde tænkt: ‘Nå ja, interessant. Hun har ret’ – så var støtteerklæringerne aldrig blevet indsamlet. [...] De mange positioner avler en diskussion. [...] De fremkalder hinanden, og den aktivistiske position bliver kun stærkere af at blive mødt med modstand” (Bilag 2.7). Med dette citat peger J4 på endnu et led i journalistikkens væld af ansvarsområder, nemlig den samfundsmæssige opgave, der fordrer, at journalistikken skal være med til at danne grundlag for, at et samfunds borgere kan deltage i en offentlig debat på et sagligt grundlag (Handgaard et. al., 2013: 18). Dette kræver ifølge feltets logikker en neutral og balanceret journalistik, hvori der ikke sympatiseres med en given part (Schmidt, 2001: 56).

Den kritiske dækning fungerer altså som modvægt til det, der kan karakteriseres som en mere aktivistisk tilgang, som nogle af Politikens vidnesbyrdsamlinger ifølge flere af informanterne har været udtryk for. Dette gjorde sig også gældende under dækningen af MeToos første bølge herhjemme, hvor det at gradbøje de presseetiske regler af journalister blev opfattet som en art aktivisme, der ikke flugtede med det overordnede journalistfaglige kompas (Askanius & Hartley, 2020(c): 86, 89). Informanterne i vores undersøgelse nærmer sig delvist en slags feministisk etik jævnfør ovenstående, men de er samtidig hurtige til at nævne, at de ikke ønsker at svigte deres etiske forpligtelser over for de journalistiske normer og regler, da et sådant svigt karambolerer med deres integritet. Det handler især om objektivitets- og neutralitetsidealet samt det at håndhæve journalistikkens professionskriterier – dyder, der ofte er blevet beskrevet som maskuline inden for feltet (Djerf-Pierre, 2007: 97). Af den grund kan det være svært at skubbe til disse ud fra et feministisk ståsted, hvad angår etik, da et sådant rykker ved idealforestillingen om journalisten og dennes integritet (Bentsen, 2019: 47). Informanternes forståelser af sig selv i relation til objektivitetsidealet uddybes i analysens næste del.

6.2 Informanternes anskuelser af objektivitet

I empirien ses der blandt informanterne tre overordnede forståelser af objektivitet, som strukturerer følgende analysedel: det at finde frem til sandheden (Afsnit 6.2.1), det, at alle har samme udgangspunkt for at behandle en journalistisk historie (Afsnit 6.2.2), samt det at holde egne synspunkter ude af journalistikken (Afsnit 6.2.3).

6.2.1 Journalister søger sandheden

Flere af informanterne italesætter processen, hvor de afsøger deres kilders historier med henblik på at finde ud, hvorvidt de kan dokumenteres og er sande – en proces, der er forbundet med objektivitet, hvilket eksempelvis kommer til udtryk i følgende udsagn fra J1: “[D]u er RUC’er, du har jo også talt om tilstræbt objektivitet. Du går jo på arbejde med den du er, og der er også en grund til, at de gider at tale med mig. Det er, fordi de kan mærke, at jeg som udgangspunkt tror på dem. Hvis jeg så ikke kan dokumentere det, så bruger jeg selvfølgelig ikke deres historie. Det er jo klart, at hvis der sad en mand eller kvinde, som fra start sagde: ‘Nå, men hvad havde du på, og hvad sagde du selv?’, så har man nok ikke lyst til at fortælle sin historie” (Bilag 2.4). Dokumentation er en forudsætning for at kunne fortælle en journalistisk historie, understreger J1 flere gange i løbet af interviewet og cementerer derigennem, at hun udlægger et præcist og sandt billede af virkeligheden gennem sin journalistik. J1 taler implicit ind i en teoretisk forståelse, der jævnfør Hanitzsch er grundlæggende inden for journalistikken – at journalisten kan indfange og gengive en objektiv sandhed, der er uafhængig af journalistens perception (Hanitzsch, 2007: 376). Dette kan journalisten ifølge Tuchman blandt andet gøre ved at fremlægge informationer, der er verificerede og dermed regnes for sande og objektive (Tuchman, 1972: 664), hvilket synes at harmonere med J1’s tilgang til at indhente dokumentation: “[F]or mig handler det jo om, hvad jeg kan dokumentere eller ikke kan dokumentere” (Bilag 2.4) – og underforstået: om informationerne kan verificeres eller ikke kan verificeres. J1 peger desuden på, at hun har en grundlæggende tillid til sine kilder og deres udsagn, hvilket indikerer, at hun foretager en vurdering af den virkelighed, kilderne præsenterer hende for, hvorfor hendes udsagn rummer et paradoks: På trods af at J1 demonstrerer en forståelse af, at hendes journalistiske virke, herunder tilgang til kilder, vil være påvirket af, hvem hun er som person, synes hun ikke at anerkende, at dette gør sig gældende i forhold til at indhente dokumentation – dokumentation synes for J1 at være en objektiv og ikke en fortolkende praksis, hvilket ligger i forlængelse af

Tuchmans beskrivelse af, at journalistens opgave er at verificere fakta, og at fakta taler for sig selv (Tuchman, 1972: 664, 667).

Hos J5 sættes det at være tilstræbt objektiv ligeledes i relation til måden, hvorpå han tilgår sine kilder: “Jeg er tilstræbt objektiv på den måde, at jeg skal gå til alle kilder, jeg skal gå hele vejen rundt, jeg skal dække det fair” (Bilag 2.8). Dette harmonerer med en teoretisk forståelse af tilstræbt objektivitet som synonym med balance (Schmidt, 2001: 56). I praksis lever J5 dog i mindre grad op til disse normative forestillinger om journalistens rolle, hvilket kommer til syne gennem J5’s refleksioner over det interview, han har lavet om Jes Dorph-sagen, som kort fortalt handler om, at Jes Dorph er blevet beskyldt for sexchikane mod to tidligere journalistpraktikanter på TV 2: “Det første, jeg siger til ham, er: ‘Jes Dorph, en ting: Har du nogensinde haft sex med en kvinde, uden at hun ønskede det, og hvor du brugte kræfter?’ Det andet: ‘Har du nogensinde truet dig til at få sex eller givet løfter om at have sex?’ Og så siger han nej på en meget, meget, meget overbevisende måde” (Bilag 2.8). J5 fortæller flere gange, at han allerede i den indledende samtale havde tiltro til Jes Dorphs udlægning af sagen, da sidstnævnte sagde: “‘Det har jeg ikke gjort. Det har jeg simpelthen ikke gjort’” (ibid.). J5 synes allerede på forhånd at have vurderet historiens sandhedsværdi, hvorfor hans objektivitet med en vis ret kan betvivles. Desuden må dette tolkes som et udtryk for, at det, der er blevet fremlagt som sandt, er et produkt af J5’s vurdering af, hvad der har været sandt i den givne kontekst, som Kramhøft peger på (Kramhøft, 2003: 35), snarere end en ultimativ sandhed (Hanitzsch, 2007: 376). At dette ikke eksplicit kommer frem i J5’s udsagn kan sandsynligvis forklares ved, at denne opfattelse ville stride imod idéen om tilstræbt objektivitet.

Mere eksplicite refleksioner over journalistikkens sandhedsideal ses hos J2 og J4. Førstnævnte italesætter, hvordan det er hendes job at undersøge: “‘Hvad er sandheden i det her?’” (Bilag 2.5), og i forlængelse heraf beder I2 hende om at uddybe sin forståelse af sandhed: “Man skal selvfølgelig sætte den i gåseøjne, for jeg ved godt, at sandhed er noget, vi nærmer os. Det er et ideal, vi har: Vi skal komme bag om alle de myter, der eksisterer, og de nedarvede forestillinger, vi har. Og så skal vi udfordre dem for at se, om de er rigtige – og hvordan det hele hænger sammen” (ibid.). På den ene side er J2 bevidst om idealets begrænsninger, idet sandhed på samme måde som objektivitet på et praktisk plan er “noget, vi nærmer os”, og på den anden side taler J2 ind i forståelsen af, at journalisten ved at efterprøve virkeligheden kan nå frem til, hvad der er sandt – underforstået: én endegyldig

sandhed (Hanitzsch, 2007: 376). Dette understøttes af, at J2 gentagne gange nævner, hvordan man må “efterprøve de informationer, man får” (Bilag 2.5).

Selvom informanterne har en bevidsthed om objektivitetsnormen og sandhedsidealets begrænsninger i praksis, reproducerer de i overvejende grad forestillingen om, at journalisten kan nå frem til en (dokumenterbar) sandhed. På trods af at informanternes ytringer i flere tilfælde vidner om, at dette ikke er muligt, er de i mindre grad villige til at erkende det, sandsynligvis fordi journalistikkens legitimitet er tæt forbundet med fremstillingen af sandfærdig viden (Hanitzsch, 2007: 375). Informanterne er i den henseende jævnlige Hanitzsch og Vos med til at journalistikken opretholdes i sin nuværende form – her forstået som det, at journalistik kan opnå en ultimativ sandhed – gennem denne forestilling om journalistens rolle (Hanitzsch & Vos, 2018: 151), og dette lægger ikke op til en omskrivning af sandhedsbegrebet, som nærværende speciale plæderer for.

6.2.2 Alle har det samme udgangspunkt

Et andet aspekt, der i empirien er forbundet med informanternes forestilling om objektivitet, er opfattelsen af, hvorvidt journalister har forskellige udgangspunkter, herunder erfaringer, som vil påvirke måden, hvorpå de bedriver journalistik og opfatter MeToo. Dette har vi – i henhold til vores feministiske ståsted (Afsnit 2.0) – været interesseret i, hvorfor vi i flere tilfælde har bedt informanterne om at tage aktiv stilling hertil, som det eksempelvis ses i interviewet med J3. I2 spørger J3, hvorledes hun mener, at “journalistikken bliver bedre, hvis man anerkender, at vi har forskellige udgangspunkter – og [...] forsøger at afskrive ideen om, at vi ville kunne lave det samme produkt, fordi vi er objektive”, hvortil J3 svarer: “Jeg har ikke nogen vendetta mod ideen om tilstræbt objektivitet. Jeg synes, det giver meget god mening at prøve at sige, at alle i udgangspunktet kan lave alting” (Bilag 2.6). Flere af informanterne holder aktivt deres forskellige udgangspunkter ude af journalistikken – sandsynligvis for at opretholde denne forestilling. J4 fortæller eksempelvis, at hun sammen med J2 og J3 blev enige om ikke at skrive under på støttebrevet til Sofie Linde, eftersom de sammen skulle behandle underskriftsindsamlingen journalistisk (Bilag 2.7). Hertil spørger I2, om beslutningen blev truffet ud fra et habilitetsperspektiv, hvortil J4 svarer: “Ja. Og bare for at kunne behandle det objektivt. For så vidt muligt, ikke?” (ibid.). Selvom J4 har “oplevet en masse lort i mediebranchen” (ibid.), afstår hun fra at skrive under og tilkendegive, at hun på egen krop har kendskab til de kønnede problematikker, MeToo drejer sig om, med henblik på at kunne dække underskrifterne objektivt som journalist og derved indtage en neutral og

professionel position. Som påpeget i reviewet har journalisters behandling af MeToo været påvirket af, at mediebranchen selv er en del af problemet (Askanius & Hartley, 2020(c): 73), hvilket R3 ligeledes peger på: “[F]ordi den her MeToo-bølge udsprang af mediebranchen, så blev det jo bare rigtig personligt, rigtig hurtigt” (Bilag 2.3), og ifølge Askanius og Hartley kan disse forhold have udfordret objektivitet- og neutralitetsnormen (Askanius & Hartley, 2020(c): 73). Dette kan muligvis forklare, hvorfor J4 – med henblik på at forblive objektiv – sammen med sine kolleger blev enige om ikke at blande egne erfaringer fra branchen ind i deres journalistik arbejde.

Opfattelsen af, at journalisters erfaringer er uden betydning og aktivt bør/kan undermineres, tåler at blive udfordret ud fra en feministisk forståelse af objektivitet, hvor viden opnås gennem kroppen og erfaringer (Haraway, 1988: 581). Selvom flere af informanterne i mindre grad synes at anerkende dette, indikerer flere af deres udsagn, at deres forskellige erfaringer påvirker den måde, hvorpå de anskuer journalistik og MeToo. Dette gælder eksempelvis for J3, der, selvom hun ikke har nogen “vendetta mod ideen om tilstræbt objektivitet”, tilkendegiver, hvordan hendes position som løstansat ung kvinde har betydning for måden, hvorpå hun forstår MeToo-ofres sager: “Jeg tror nogle gange, det har været en hjælp, fordi jeg ret intuitivt har kunnet forstå, hvad det er, der er problemet for nogle af de kvinder, som i vores datamateriale med deres indberetninger og vidnesbyrd har understreget, at det var svært for dem at sige fra, fordi de var løstansatte og bevidste herom – hvilket de fastansatte ikke nødvendigvis altid er så bevidste om, fordi man gør en hel del i mediebranchen for at tale ned, hvilken betydning det har” (Bilag 2.6). Det bliver her eksplicit, hvordan J3 qua sine ansættelsesforhold på Politiken er blevet bevidstgjort om betydningen af hierarkier på arbejdspladser, som er blevet problematiseret i kraft af MeToo-bevægelsen, fordi skæve magtforhold ifølge hende har vist sig at muliggøre sexismen. J3’s udsagn vidner ikke om, at hun har oplevet netop dette, men ikke desto mindre har det givet hende et udgangspunkt for at forstå de kvinder, der har lidt under og søger et opgør med magtstrukturer, som de fastansatte ifølge hendes optik ikke har. Denne ytring ligger i forlængelse af Haraways argument om, at et subjekt, der på egen krop er blevet undertrykt af magtstrukturer, vil være i besiddelse af en viden, og denne viden kan blandt andet bibringe troværdige fortællinger (Haraway, 1988: 590). Betragtningen om, at dem, der er i mere etablerede positioner i mediebranchen, “gør en del hel [...] for at tale ned, hvilken betydning” ansættelsesforhold og hierarkier har for sexismen, korresponderer desuden med Hardings pointe om, at visse stemmer – i dette tilfælde dem, der er underlagt magtstrukturer og derfor

befinder sig i en udsat position, blandt andet i forhold til sexisme – bliver (forsøgt) ekskluderet, fordi de udfordrer neutralitetsbegrebet (Harding, 1995: 337).

I forlængelse af ovenstående citat siger J3, at hun ikke er “fuldstændig reflekteret over det her endnu” (Bilag 2.6) – forstået som betydningen af hendes position set i forhold til den måde, hun tilgår sine kilder og skriver sine artikler. Tvivlen kan være med til at forklare den ambivalens, der kommer til syne i hendes udsagn, hvor hun på den ene side reproducerer og tilslutter sig idéen om tilstræbt objektivitet og på den anden side taler ind i en feministisk forståelse af objektivitet, der gør op med selvsamme forestilling om den neutrale formidler (Haraway, 1988: 581). Dette kan desuden være en indikation på, at MeToo, som præsenteret i reviewet, udgør en særlig situation inden for journalistikken, hvor objektivitetsnormen ikke uden videre kan opretholdes (Askanius & Hartley, 2020(c): 73).

En anden informant, der reflekterer over det at have forskellige udgangspunkter og positioner, er R3. I dette interview bliver det tydeligt, hvordan hendes kønnede erfaringer er definerende for, hvilket aspekt af MeToo hun tillægger størst værdi. Hun fortæller: “Jeg er aldrig blevet gramset på, men jeg har oplevet masser af sexisme, men det er jo tit sådan noget subtilt noget, som er enormt svært at forklare, men i situationen ved man bare, at det er, fordi man er en ung kvinde, at man bliver stillet det her spørgsmål, eller at man bliver sprunget over” (Bilag 2.3). I sit virke som debatredaktør er R3 optaget af at sætte fokus på, “at vi har så få kvindelige ledere, at kvinderne over en bred kam betales dårligere og får dårligere karrieremuligheder” – og hun henviser til, at det via et vidnesbyrd kan være svært at dokumentere, hvordan “du er blevet forbigået til en forfremmelse” (ibid.). Hendes interessefelt inden for debatten udspringer dermed af de – med hendes egne ord – subtile oplevelser med forskelsbehandling, hun som ung kvinde selv har haft på arbejdsmarkedet, men hun er også opmærksom på at skabe rum for andre perspektiver, som er vigtige for andre.

R3 er umiddelbart den af informanterne, der er mest villig til at anerkende, at man på en redaktion vil have forskellige udgangspunkter og erfaringer, og at disse vil være styrende for den måde, man tilgår éns arbejde på, hvilket ekspliciteres i følgende citat: “Det, man synes, der er vigtigt, og det, man synes, der er værd at diskutere, det er jo sindssygt formet af, hvad for et liv man selv lever, og hvad for nogle kredse man kommer i. Og der tror jeg bare, at den måde man dækker MeToo, og den måde sexisme finder sted i branchen, på, ikke kommer til at blive lavet om, før der bliver en bedre køns- og aldersfordeling på både redaktionerne og på ledelsesgangene” (Bilag 2.3). I tråd med J3’s betragtning om

ansættelsesforhold på avisen mener R3 således, at den position – her sat i relation til køn og alder – de som journalister og redaktører har, vil diktere den måde, de anskuer debatten, journalistikken og kønsproblematikker på. R3 plæderer dermed for en bevidsthed om blikkets betydning, fordi blikket er afgørende for måden, hvorpå man anskuer – og i journalistens tilfælde også videreformidler – verden. Et syn, der harmonerer med idéen om situeret viden (Haraway, 1988: 581).

I det ovenstående er erfaringer i overvejende grad blevet anskuet som erfaringer med sexchikane og/eller erfaringer med hierarkier og magtstrukturer, hvilket har en direkte forbindelse til det, MeToo omhandler, men erfaringer kan med udgangspunkt i empirien anskues bredere: J5 er eksempelvis tidligere jurist, hvilket er definerende for flere af hans udsagn. Han siger for eksempel, at “den gamle sætning om: ‘Hellere ti skyldige, der går fri, en én uskyldig, der bliver dømt’ – den er sand [...] hvilket måske skyldes min gamle jurabaggrund” (Bilag 2.8). Citatet skal forstås i kontekst af Jes Dorph-sagen, som J5 har behandlet – hvor han desuden siger: “Det er jo også den store risiko ved MeToo, det her med at nogle bliver uretfærdigt dømt” (ibid.). Med denne ytring taler J5 implicit ind i den kritiske diskurs, der var fremtrædende under første bølge, hvor MeToo-bevægelsen, fordi den potentielt kunne dømme uskyldige mænd, blandt andet blev betegnet som en “glidebane” og en “folkedomstol” (Askanius & Hartley, 2020(a): 64). I2 spørger i relation til ytringen om frygten for at dømme uretfærdigt, hvorvidt J5 mener, at journalistikken kommer til kort, hvad angår det at søge en eller anden form for sandhed, hvilket får J5 til at svare, at journalister må gøre det så godt, som de kan ved for eksempel for “så vidt muligt høre begge sider” (ibid.), hvilket korresponderer med Tuchmans beskrivelse af et af de ritualer, journalisten kan udføre for at agere objektivt: at præsentere flere synspunkter og dermed flere udlægninger af samme sag (Tuchman, 1972: 666-667). I Jes Dorph-artiklen er det imidlertid kun hans udlægning, der præsenteres, idet de to kvinder, der har anklaget ham for sexchikane, ikke ønskede at medvirke i artiklen – og som R2 siger, “så er der nogle særlige forhold omkring det, der gør det speget, kan man sige, fordi i hans tilfælde, er det kun ham selv, der taler” (Bilag 2.2). Selvom J5 kun har hørt den ene side af sagen, har han en grundlæggende tiltro til, at Jes Dorphs udlægning er sand: “Jeg tror simpelthen ikke på, at han har gjort det der, og det er det, der er det afgørende for mig” (Bilag 2.8). J5 er, qua sit tidligere virke som jurist, styret af et retfærdighedsprincip, og dette bliver forstærket af hans overbevisning om, at Jes Dorphs udsagn om, at han ikke har begået overgrebene er sandt, og at han dermed kan risikere at blive dømt for noget, han ikke har gjort. Det påvirker J5 på et følelsesmæssigt plan, at Jes

Dorph bliver “så urimelig behandlet, uden at nogen ved, hvad der skete den nat”, hvilket bliver ekspliciteret, idet han siger: “[H]ver gang jeg ser dem, der bare kalder ham for krænker, så bliver jeg så rasende (ibid.). J5 fortæller, at han “ikke kunne se super klart længere som journalist”, og at sagen ødelægger hans nattesøvn: “Når man begynder at tænke på Jes Dorph om natten, så skal man holde op med at skrive om ham” (ibid.). Denne informant erkender altså, at han ikke været i stand til at holde sine følelser og subjektive vurderinger adskilt fra sin journalistik, hvilket er i strid med den objektive journalistrolle, han ønsker at indtage, og han beslutter sig derfor for ikke at beskæftige sig mere med sagen.

I empirien forekommer der en diskrepans mellem informanternes villighed til at erkende og anerkende deres forskellige udgangspunkter og betydningen heraf. I flere tilfælde erkender de både implicit og eksplicit, at de er formet af forskellige erfaringer og derved har divergerende udgangspunkter, hvilket harmonerer med nærværende speciales plæderen for, at denne erkendelse burde integreres i den journalistiske selvforståelse. Med undtagelse af R3 er ovennævnte informanter altså i mindre grad villige til at anerkende, at deres forskellige udgangspunkter har betydning for deres journalistiske virke – formentlig fordi situerethed strider imod den objektive journalistrolle.

6.2.3 Journalisten skal ikke have holdninger

For de fleste af informanterne er det afgørende at adskille deres egne holdninger fra den journalistik, de bedriver, hvilket blandt andet kommer til udtryk hos J4: “[J]eg arbejder på Politiken, der er en meget aktivistisk avis. Men det er ikke mit job som journalist at være det” (Bilag 2.7). J4 betegner sig selv som feminist flere gange i løbet af interviewet, hvilket hun gør med henblik på at distancere sig selv fra denne position, fordi hun skelner mellem det at være objektiv journalist og det at være aktivist – underforstået: feminist. Denne forståelse taler ind i den rituelle objektivitet, der som Tuchman beskriver det, blandt andet indebærer, at journalisten må tydeliggøre, at dennes produkt ikke er et udtryk for journalistens egne udsagn – underforstået: holdninger (Tuchman, 1972: 668).

I tråd med J4 siger J2: “Jeg er feminist, men jeg ville synes, det var forfærdeligt, hvis Politiken gravede sig ned i et hul, hvorfra vi kun promoverede én holdning og bekræftede os selv i, at vi havde *confirmation bias* og hele tiden lavede historier, der bekræftede vores syn på tingene. Det tror jeg simpelthen ikke, man på nogen som helst måde bliver klogere af” (Bilag 2.5). For både J4 og J2 gælder det, at de bevidst tager afstand fra deres feministiske overbevisninger, når de agerer journalister, fordi de mener, at det afholder dem fra at

frembringe nye perspektiver. J4 oplever, at “de bedste historier udspringer af, at man arbejder imod éns egne fordomme, så man netop også dækker begivenheder og processer, der ikke stemmer overens med éns egen opfattelse af virkeligheden” (Bilag 2.7). Flere af informanterne er påpasselige med at blive fastlåst af deres holdninger, og i flere tilfælde arbejder de, som J4’s citat vidner om, direkte imod dem for at skabe en journalistisk balance (Schmidt, 2001: 56). I forlængelse heraf siger J3: “Vi skal i hvert fald passe på med, at vi ikke på forhånd har lagt os fast på, hvad vi mener på baggrund af vores udgangspunkt. Altså, noget af det, vi taler om på RUC, er jo også det der med, at man skal være sin normativitet bevidst. Du skal vide, hvad det er for nogle ting, du måske ikke tænker over, fordi du kommer med dit særlige udgangspunkt” (Bilag 2.6). Dette citat er på mange måder illustrativt for specialets indledningsvis beskrevne syn på objektivitet (Afsnit 2.3) – både i forhold til journalistikkens og forskningens norm herom: J3 plæderer for, at man inden for journalistikken skal være sin normativitet bevidst – og dermed de forståelser og normer, der er definerende for éns opfattelse af verden – fordi man derigennem muliggør, at éns egne synspunkter kan blive udfordret. J3 er, som det fremgår af citatet, tidligere studerende på Roskilde Universitet og har derfor et akademisk begrebsapparat, der korresponderer med vores, hvilket kan være med til at forklare, hvorfor hendes udsagn på flere punkter er rammende i forhold til den undersøgelse, vi foretager, hvor vi som forskere søger at være bevidste og transparente omkring vores normative standpunkt – med henblik på at kunne udfordre det (Afsnit 5.6). Dette ligger i forlængelse af Haraways advokatur for en objektivitet, der rummer modsatrettede synspunkter, og som gør det muligt at frembringe nye perspektiver (Haraway, 1988: 585).

Flere af informanterne finder det, som det fremgår af ovenstående, afgørende, at journalistikken ikke er ensidig og selvbekræftende – et synspunkt, de fremsætter med bevidstheden om, at Politikens dækning af MeToo netop kan fremstå på denne måde. J5 siger: “På Politiken har vi måske dækket det mest fra den ene side” – forstået som ofrenes perspektiv (Bilag 2.8), hvilket, mener han, kan forklares ved, at det er svært at få den anden part – den anklagede – til at stille sig frem: “Derfor kan det ikke undgå at blive dækket fra den ene side, hvorfor det måske var meget godt, at Jes Dorph kom frem – så kunne man ikke længere beskyldte Politiken for, at vi som medie kun har én holdning til det. Jo, vi har måske nok en foretrukken holdning, men vi undertrykker ikke den anden” (ibid.). Journalistikken bliver rent principielt stærkere, argumenterer J5, hvis den repræsenterer flere parters synspunkter. Denne udtalelse harmonerer med den overordnede danske dækning af

bevægelsens første bølge, hvor flere journalister fandt det meget vigtigt at bidrage til en afbalanceret journalistik, hvor begge sider af en sag blev hørt (Askanius & Hartley, 2020(c): 79). J5 taler her ind i Tuchmans beskrivelse af objektivitetsidealet som et strategisk ritual, hvor objektivitet blandt andet opnås ved netop at præsentere modstridende argumenter, således at man som journalist for at undgå kritik kan sige, at man har præsenteret begge sider af en sag uden at favorisere den ene af dem (Tuchman, 1972: 665). Ifølge J5 bliver Jes Dorph-artiklen et eksempel på, at Politiken ikke blot repræsenterer ét synspunkt, og det fungerer som en art forsvar over for det, informanterne i overvejende grad stiller sig kritiske over for: den selvbekræftende journalistik.

For J1 er det ligeledes vigtigt at pointere, at Politikens dækning afspejler flere perspektiver, og i interviewet med J1 finder hun det provokerende, at I1 har en forestilling om, at Politiken har lagt én linje for deres dækning, som alle journalisterne bidrager til: “Det er den der idé om, at journalister handler ud fra sådan et dekret fra deres redaktører, den er sådan lidt sjov ... Det er jo ikke rigtig noget, jeg kan genkende, men jeg ved godt, at folk altid tror det om Politiken. Det er jeg ret vant til. Men du nævner jo også selv historien om Jes Dorph, som stritter i en helt anden retning end noget af det, jeg har lavet, så det viser da, at vi ikke arbejder efter sådan et dekret” (Bilag 2.4). For J1 er det således afgørende, at journalisterne tillægges autonomi og derved ikke er underlagt en redaktionel linje – og særligt ikke en linje, der beror på ét bestemt værdisæt. Hendes afstandtagen over for den forestilling bliver særlig udtalt, idet I1 indikerer, at Politiken har en aktivistisk linje, hvilket strider imod hendes selvopfattelse af at være tilstræbt objektiv – og hun siger i den forbindelse, som før citeret: “Du antyder lidt, at min redaktør skulle bruge mig som sådan en lille dukke til at lave sin politiske agenda?” (ibid.). Som præsenteret i reviewet peger Askanius og Hartley på, hvordan danske journalister under første bølge “udviste en frygt for at blive stemplet som holdningsprægede journalister eller sågar feministiske aktivister” og derfor med “henvisning til objektivitet og presseetik var mere tilbageholdende og passive” (Askanius & Hartley, 2020(c): 71) – en analyse, der kan overføres på J1’s ytringer. Under første bølge i Danmark blev svenske mediers behandling af MeToo betragtet som et skræmmebillede – som et “feministisk diktatur” (Askanius & Hartley, 2019: 29). Dette kan være med til at forklare, hvorfor J1, J2 og J4 afstår fra at have feministiske overbevisninger, der påvirker deres journalistik.

En forståelse, der adskiller sig væsentligt fra de ovenstående informanter, skal findes hos R2, som ikke finder det problematisk at have en agenda: “Selvfølgelig kan man godt sige:

‘Er det ude af proportioner? Er der andre ting, vi ikke beskæftiger os med, fordi vi er blevet besatte af den her dagsorden?’” (Bilag 2.2). Hun mener *ikke*, at deres dækning har været ude af proportioner, men mener snarere, at der er tale om en vigtig dagsorden, der er nødvendig at fastholde (ibid.), hvilket taler ind i Smedsviks pointe om, at medier ved at fastholde opmærksomheden omkring et givent emne kan øge forståelsen for alvorlighedsgraden af MeToo (Smedsvik, 2020: 75). R2 ekspliciterer senere sit standpunkt yderligere ved at sige: “Det er jo ikke hemmeligt, at det er en dagsorden, der ligger mig på sinde” (Bilag 2.2).

Hos en af de informanter, der i sit virke som journalist distancerer sig fra sine synspunkter – J2 – forekommer der imidlertid et eksplicit ønske om en større transparens, hvad det angår: “Jeg ville ønske, at vi i højere grad skal lukke op for de her diskussioner, vi har internt, og jeg synes, vi skal lave livearrangementer, hvor vi viser, hvilke positioner vi har” (Bilag 2.5). Hvorvidt J2 betragter dette som foreneligt med at agere objektivt, som hun plæderer for i øvrige dele af interviewet, fremgår ikke, men citatet er illustrativt for det, Kramhøft advokerer for: at journalister for at bedrive troværdig journalistik må “tænke mindre rutinepræget og mere reflektivt” (Kramhøft, 2003: 28). Selvom R2 – og J2 med dette citat – afviger fra den institutionaliserede forståelse af objektivitet, er det ikke det generelle billede, der tegner sig blandt informanterne: Det er et fåtal af informanterne, der finder det uproblematisk at erkende, at journalister har holdninger, der former deres journalistiske produkter, mens de fleste af informanterne bestræber sig på ikke at lade deres personlige overbevisninger farve deres journalistiske produkter – hvoraf visse af dem end ikke vil erkende, at de har subjektive synspunkter i forhold til MeToo.

6.3 Delkonklusion

Analysen viser, at informanterne overordnet set fastholder og ophøjer den journalistiske presseetik og objektivitetsnorm, hvormed de viderefører journalistikkens maskuline dyder såsom upartiskhed og neutralitet, hvilket gør dem mindre tilbøjelige til at tilslutte sig et feministisk begreb om etik og idéen om situeret viden. Vi sporer dog tegn på, at informanterne inkorporerer en form for feministisk omsorgsetik i deres tillidsfulde tilgang til kilderne, og at de blandt andet derigennem gør op med de samfundsstrukturer, som eksempelvis kvinder har været og på visse punkter fortsat er underlagt. Dette tolker vi som et udtryk for, at den feministiske etik har en berettigelse og muligvis kan sameksistere med den pragmatiske professionsetik. Desuden viser analysen, at informanterne både implicit og eksplicit erkender – og i få tilfælde anerkender – deres situerethed, hvormed de til dels

udvider objektivitetsbegrebet, hvilket blandt andet hænger sammen med deres kønnede erfaringer, som influerer måden, hvorpå de anskuer MeToo inden for det journalistiske felt.

Med udgangspunkt i disse analytiske pointer udforskes det i specialets diskussionsafsnit, hvordan journalistikkens objektivitetsnorm og etik teoretisk set kan genforhandles, og hvilken betydning det vil have for journalistikken, at disse bliver mere eksplicit anerkendt i feltet.

7.0 Diskussion

Journalistikkens objektivitetsnorm og pragmatiske professionsetik er jævnfør vores litteraturgennemgang blevet udfordret under MeToo. Af vores analyse fremgår det dog, at informanterne er meget lidt villige til at italesætte disse udfordringer. I det følgende vil vi ikke desto mindre forsøge at udvide begreberne ud fra et kritisk feministisk perspektiv for at undersøge, hvad sådanne udvidelser kunne bidrage med til journalistikken, dens aktører og dem, den er til for. Ifølge vores gennemgang af journalistisk teori samt forskning om dækningen af MeToo kan det på den ene side synes svært at ændre ved feltets selvforståelse, da ændringer i feltet svækker dets troværdighed. På den anden side fungerer gennemgangen sammenholdt med vores videnskabsteoretiske ståsted netop som et argument for nødvendigheden af de disse udvidelser.

7.1 En mulig udvidelse af journalistisk etik

Presseetikken fungerer som beskrevet til at legitimere journalistikken som profession, samtidig med at den giver feltets udøvere nogle beføjelser, som ikke er resten af samfundet forundt. Dem har de fået, fordi offentligheden har accepteret, at deres profession er til gavn for samfundet, hvad angår ytrings- og informationsfriheden – og dermed demokratiet (Lindholm, 2006: 174). Det at forsøge at inkorporere en bredere samfundsmæssig etik i det journalistiske etikbegreb strider ikke desto mindre imod journalistikkens selvopfattelse: “Som gruppe er journalistene tjent med å bli omfattet som leverandører av standardiserte tjenester i nøytralt format. Medieretorikken krever at budbringerens agenda skal skjules, og at budskapet blir framstilt som om det består av en skive ubearbeidet virkelighet” (ibid.: 176). Af den grund er det journalistiske felts aktører ikke specielt interesseret i at indgå i en teoretisk diskussion af deres beføjelser og aktiviteter – hvilket vores analyse til dels bekræfter. I det følgende vil vi dog forsøge at gøre netop dette.

Feministisk etik er som beskrevet et forsøg på at udvide den menneskelige forståelse af etik, således at der inkorporeres et omsorgsperspektiv i måden, hvorpå vi mennesker ser os selv i forhold til andre mennesker, og hvordan vi bør behandle hinanden, for at gøre op med et samfunds strukturelle (køns)ulighedsskabende mekanismer (Whisnant, 2002: 140). Om end en sådan etik stræber mod bedre forhold for *alle* mennesker – og dermed rummer et ekko af universalisme – gør den ligeledes en dyd ud af at differentiere mennesker i et forsøg på at anerkende individets særegne behov. Af den grund kan den umiddelbart synes svært at overføre til det journalistiske felt, skriver Brurås i sin afhandling *Kriminaljournalistikkens*

etik PFU-uttalelser belyst fra tre moralfilosofiske posisjoner. Det skyldes blandt andet, at journalistikken har karakter af at være massekommunikation, der henvender sig til samfundet og ikke det enkelte menneske. Hvis det var tilfældet, ville den svigte sin rolle som upartisk institution. Pressen skal som nævnt selvfølgelig beskytte enkeltpersoner mod eksempelvis forsømmelser af offentlige myndigheder, men den skal ikke varetage bestemte individers eller grupperes interesser (Brurås, 2009: 131). Journalisten, der opererer med den feministiske etik som kompas, retter netop sin opmærksomhed mod det individuelle menneske for derpå at foretage sine vurderinger med udgangspunkt i dette individs ståsted. Det handler i bund og grund om at lytte til og prioritere det såbare menneskes interesser (ibid.: 326). Der er således en form for diskrepans mellem den feministiske etiks omsorgsaspekt og det, Brurås kalder journalistikkens *sociale rolle* (ibid.: 136). Førstnævntes møde med det enkelte menneske skal ske uden bagtanker og kræver tillid, mens sidstnævnte sker på baggrund af en art mistillid og bagtanker – det journalistiske produkt – hvorfor den feministiske etik til dels kan ses som en trussel mod journalistikkens idealer (ibid.: 133). Medier bør dog ifølge Brurås forsøge at tilegne sig en etik og et værdisæt, der ikke blot bekræfter og legitimerer journalistikkens rettigheder, men som også bidrager til samfundsændringer, da dette er feltets *telos* (ibid.: 119).

Brurås har analyseret presseetiske udsagn og erklæringer i en norsk kontekst, og han mener, at der allerede findes omsorgsetiske træk inden for den journalistiske professionsetik. De vægtes dog fortsat ikke særlig højt: "Når "sakens samfunnsmessige betydning" og "publikums berettigede informationsbehov" blir viktig nok, må hensynet til enkeltmennesket vike" (ibid.: 312). Journalistikken skal ikke forkaste sit retfærdighedsprincip, men måske det alligevel ville være nyttigt med en mere eksplicit inkorporering af den feministiske etik i presseetikken. Nærhedsperspektivet findes allerede i nyhedsjournalistikken i form af identifikationskriteriet, hvor mennesket er det bærende element, hvorfor journalistikken ifølge Brurås ikke blot bør arbejde med en etik forankret i ideen om mediernes frihed: "Journalisten forholder seg til individer, ansikter og skjebner, derfor må profesjonsetikken også være en *relasjonsetikk*" (ibid.: 329). Moralske fænomener er ikke forudsigelige, hvorfor de ikke kan indfanges på baggrund af et fastforankret etisk regelsæt som presseetikken, hvor den enkelte journalists ansvar placeres over for reglerne og altså ikke over for medmennesket og journalistens moralske samvittighed (ibid.). Den feministiske etik medfører i den henseende en journalistisk empati, som ifølge flere kritikere ellers ikke eksisterer inden for feltet, og en sådan vil i højere grad legitimere, at journalisten kan respondere på det enkelte

individets behov frem for en ureflekteret håndhævelse af principper om sandhed, balance og nøjagtighed (ibid.: 330). I analysen ser vi, at flere af informanterne – for at kunne leve op til deres moralske ansvar i forbindelse med at dække MeToo – er gået på kompromis med presseetikken grundet en empatisk og tillidsfuld tilgang til deres kilder samt en hyppigere brug af anonymitet. Informanterne har således følt et særligt ansvar over for de mennesker, hvis historier de har behandlet. De mener dog ikke, at deres respektive moralske samvittigheder har influeret de valg, de truffet. De fremhæver snarere, at de er gået kritisk til kilderne med henblik på netop at leve op til de journalistiske principper (Afsnit 6.1.3). Dette kan ifølge Brurås skyldes, at professionsetikken fordrer, at det er den, journalister skal stå til ansvar overfor – og altså ikke deres egen moralske samvittighed og kilden (Brurås, 2009: 330). Informanternes førnævnte kompromisser kan dog – om end de ikke anerkender det fuldt ud – til en vis grad også tolkes som et udtryk for, at den feministiske etik netop kan være forenelig med journalistikkens etiske principper. Dette ligger i forlængelse af argumentet om, at den feministiske etik skal ses som et supplement til den journalistiske professionsetik: et supplement, der qua en mere eksplicit italesættelse heraf kan gøre journalistikken mere empatisk. Den vil være med til at anerkende, at den enkelte journalist alt andet lige føler og oplever moralske relationer i mødet med andre mennesker – hvilket vi i nærværende speciale netop har forsøgt at vise. Denne tilgang strider som nævnt imod det journalistiske selvbillede, men den ændrer ikke grundlæggende ved, hvordan journalister i forvejen agerer, argumenterer Okrusch og Steiner i deres artikel “Care As a Virtue for Journalists”: Feministisk etik validerer snarere, at journalister bekymrer sig om og interesserer sig for problemer – og at de anerkender, at deres arbejde berører andre mennesker (Okrusch & Steiner, 2006: 115). Dette erkender vores informanter i flere tilfælde, men idet de er bundet af den pragmatiske professionsetik, argumenterer de, at det er den, der har været definerende for deres afdækning af MeToo – og altså ikke deres egne interesser for de problemstillinger, MeToo adresserer.

I tråd med denne analytiske pointe har Okrusch og Steiner en interessant betragtning: Journalistikkens mantra går på, at journalister skal indsamle viden på neutral vis for derpå at kunne kommunikere det, de har fundet, videre ud fra et objektivitetsideal. Dette skal de gøre på baggrund af feltets etiske retningslinjer, der legitimerer professionens logikker ved at påstå, at journalistikkens ydelser tjener et samfunds fælles bedste. Men hvordan er det muligt at varetage offentlighedens interesser, når idealet for journalistikken er distance? Det er det ikke, skriver forfatterne (ibid.: 116). Som den feministiske etik foreskriver, er mennesker

afhængige af hinanden, hvorfor journalister også er nødt til at engagere sig i deres kilders liv (ibid.: 117). Hvis dette skal anerkendes som værdifuldt inden for journalistikken, er man nødt til at udvide forståelserne af såvel etik som objektivitet. I tråd med vores videnskabsteoretiske grundlag (Afsnit 2.0) plæderer Okrusch og Steiner for, at en anerkendelse af journalisternes og ikke mindst kildernes respektive positioner vil afføde en mere etisk forsvarlig tilgang til viden sammenlignet med en fastholdelse af journalistikkens distancerede blik (ibid.: 110). Dette skyldes, at en sådan tilgang ikke blot søger verificering gennem journalistikkens egne værdier: Den søger at være til gavn for den enkelte borger i et demokratisk samfund (ibid.: 111). Dette journalistiske etos afføder et øget fokus på uretfærdigheder, hvormed det at varetage den enkeltes behov kan sprede sig som ringe i vandet til fordel for flere grupper – og i sidste ende alle – i et samfund (ibid.: 115). Vores argument er i den henseende ikke at forkaste den journalistiske professionsetik. Vi argumenterer snarere, at en inkorporering af feministisk etik, når en sådan er meningsfuld – for eksempel i arbejdet med sårbare kilder – i endnu højere grad end presseetikken alene kan være med til legitimere og højne det journalistiske *telos*.

Ovenstående kræver ikke, at journalister forkaster deres stræben efter nøjagtighed: Det kræver snarere, at journalister agerer reflektivt og fordomsfrit for dermed at kunne lytte til den enkelte kildes partikularitet samt stille nye spørgsmål, der udfordrer vores fastgroede forståelser af verden, hvilket potentielt set kan have en transformativ effekt i en samfundsmæssig kontekst til gavn for alle (Steiner, 2020: 444-445). Af den grund vil en revidering af journalistikkens objektivitetsideal også være givtig, og i det følgende vil vi diskutere, hvilken betydning en sådan vil have for journalistikken.

7.2 En potentiel omskrivning af journalistisk objektivitet

Journalister er jævnfør ovenstående nødt til at fortolke virkeligheden, hvilket rykker ved idealet om at sige noget *objektivt* om verden. Objektivitetsidealet inden for journalistikken er da også blevet beskyldt for at være såvel epistemologisk som ontologisk uholdbart, en umulighed i praksis og et instrument, der kan bruges til dominans (van Zoonen, 1998: 139). Denne forståelse ligger i forlængelse af specialets feministiske kritik af objektivitets- og neutralitetsbegrebet, idet dette har legitimeret dominansforhold og ekskluderet visse stemmer (Højgaard i Haraway, 2018: 15-17). Det betragtes ligeledes som en umulighed, at et subjekt kan agere objektivt og indfange en virkelighed, som er upåvirket af dets perception. Til trods for disse pointer er journalistikken over en bred kam fortsat bundet op på at ville søge efter

sandheden ud fra objektivitetsidealet (van Zoonen, 1998: 139). Dette indikerer, at journalister ikke synes at anerkende, at deres subjektive blikke påvirker deres fortolkninger af verden.

En forklaring på, at journalister historisk set ikke har været villige til at anerkende deres egen subjektivitet, er ifølge Steensen, at en sådan står i skarp kontrast til ideen om journalisten, der neutralt rapporterer fakta (Steensen, 2017: 26). Dette fremgår ligeledes af specialets empiri, idet størstedelen af informanterne netop ikke ser det at inddrage deres egne forståelser og synspunkter som foreneligt med at formidle en objektiv sandhed (Afsnit 6.2). I bogen *Putting a Face on Journalism* refererer Steensen til et studie af van Zoonen, hvori hun argumenterer, at journalister bør droppe ideen om, at deres subjektivitet er lig en unfair og sløset journalistik; de bør snarere anerkende deres felts konstruerethed på baggrund af deres forskellige blikke på verden. Den journalistiske forståelse, der implicerer, at der eksisterer en objektiv virkelighed – og at det er den, journalister skal beskrive (Steensen, 2017: 38) – synes en smule paradoksalt: Journalister gør brug af (subjektive) kilder – som den enkelte journalist ligeledes subjektivt vælger – der ser verden på forskellige måder. Men som Steensen skriver, skyldes det, at kilder inden for journalistikken ofte bliver brugt som konstruerede repræsentanter for et samfunds individer. Han mener, at man som journalist i stedet bør involvere sig i den enkelte kildes liv, såfremt éns ønske er at forstå og gengive, hvad et samfunds borgere finder vigtigt. Det distancerede blik får ikke alle aspekter med, hvormed det at ignorere subjektivitet gør det sværere at sige noget sandt (ibid.: 41). Det subjektive er en del af såvel journalisten som kilden, der begge – ligesom alle andre mennesker – rummer følelser og værdisæt, som ikke kan ignoreres, men som man er nødt til at anerkende og involvere sig i qua et ikke-distanceret blik (ibid.: 42). Subjektivitet er i den forstand ikke objektivitetens modsætning; den er en del af den, hvilket journalister er nødt til at erkende, såfremt de fortsat ønsker at kunne sige, at de er sat i verden for at finde sandheder (ibid.: 44). I analysen ses det, hvordan flere af informanterne opretholder modsætningsforholdet mellem subjektivitet og objektivitet: De betragter i overvejende grad det objektive blik som en forudsætning for at kunne frembringe sandheden. Hvis de involverer sig på et følelsesmæssigt plan eller lader deres egne værdier være definerende for, hvordan de fortæller en historie, kan det billede, de tegner af virkeligheden, i deres optik risikere at blive endimensionelt, hvilket strider imod deres professionalisme og etiske forpligtelser (Afsnit 6.3).

En forudsætning for, at det subjektive blik kan fungere som en etisk standard inden for journalistikken, er, at man er eksplicit omkring sin position. Grunden til, at for eksempel

meningsjournalistikken bliver taget seriøst, er ifølge van Zoonen, at skribenten i den netop er eksplicit vedrørende sin position, hvilket bør overføres til journalistikken generelt set, idet fornægtelsen af subjektivitet underminerer journalistikkens troværdighed og øger befolkningens mistro til journalister, fordi førstnævnte godt ved, at sidstnævnte er subjektive individer med meninger og følelser. En måde at opretholde journalistikkens status som kerneinstitution i demokratiske samfund er følgelig at være åben over for subjektivitet som en del af feltet (van Zoonen, 1998: 140). Dette harmonerer dog ikke med, at journalistikken for at opretholde sin institutionelle troværdighed må tage udgangspunkt i de eksisterende normer, som den beror på, hvormed objektivitetsnormen betragtes som definerende for institutionens legitimitet (Blach-Ørsten & Lund, 2015: 27-28).

Accepten og inkorporeringen af subjektivitet i det journalistiske felt vil således være udfordret af, at objektivitetsidealet fortsat legitimerer journalistikken. I bogen *Reckoning: Journalism's Limits and Possibilities* skriver Callison og Young i tråd med vores videnskabsteoretiske standpunkt, at ideen om, at man som journalist skulle kunne se verden intetsteds fra – hvilket bekræfter en maskuline tankegang – netop påvirker interne og eksterne logikker i og omkring det journalistiske felt. Forfatterne mener i forlængelse heraf, at journalistikken historisk set har glemt at spørge, hvem den *ikke* tjener sit formål over for (Callison & Young, 2020: 4), og de lægger dermed op til refleksion over betydningen af feltets maskuline logikker. Journalistikkens distancerede blik bruges derpå til at gøre videnspåstande til fakta (ibid.: 8). I tråd med Haraways kritik af blikket, der intetsteds kommer fra (Haraway, 1988: 581), plæderer Callison og Young således for, at dette distancerede syn på verden har undertrykt køns- og racebestemte forskelle ved at undlade at repræsentere stemmer, der afviger fra de fremherskende normer (Callison & Young, 2020: 8).

Argumentet mod at bryde med det distancerede blik og således objektivitetsnormen har ofte været, at journalister i højere grad ville blive *biased*, hvilket signalerer forskelle blandt professionens aktører. Forfatternes modargument her til er, at journalister *er* forskellige, og at dette bør anerkendes som legitimering for den enkelte journalists situerede viden – og dermed ekspertise (ibid.: 11). Vores informanter taler ikke desto mindre ind i forståelsen af, at det svækker journalistikken, hvis de eksempelvis lader den tage udgangspunkt i deres feministiske overbevisninger. I deres optik afholder et sådant udgangspunkt dem fra at frembringe nye perspektiver, som ikke harmonerer med deres egne synspunkter, hvilket medfører en ubalanceret og potentielt usand journalistik (Afsnit 6.2.3). Dette er hverken vi eller Callison og Young enige i: Såfremt den enkelte journalist lokaliserer

og situerer sig selv, vil de journalistiske gengivelser af verden snarere blive bedre ud fra tankegangen om, at flere blikke – i tråd med den feministiske objektivitet (Haraway, 1988: 583) – giver et mere nuanceret og dermed mere plausibelt billede af verden (Callison & Young, 2020: 16). Dette er væsentligt, i og med at journalistikken er en af moderne tids mest indflydelsesrige institutioner, hvad angår vidensproduktion (ibid.: 9), og derfor er feltets aktører nødt til at være bevidste om den konstruerethed, deres viden bygger på: Det, der virker sandfærdigt i redaktionslokalet, hænger uløseligt sammen med, hvem og hvilke normer denne sandhed anskues ud fra (ibid.: 36). Den enkelte journalists valg af frames, vinkler og kilder påvirker alt andet lige det billede af verden, der bliver gengivet (ibid.: 168). Fakta dukker ikke bare op ud af det blå, men er snarere et resultat af fortolkninger (ibid.: 16). Disse fakta fortæller os, hvad der er sket, hvad der sker, og hvad der vil ske i vores liv, hvilket er en enorm magt, som journalistikken derpå besidder (ibid.: 17). En magt, som kræver bevidsthed herom, hvorfor det formentlig ville gavne journalistikken, hvis den enkelte journalist inkorporerede en refleksion over sin egen kulturelle bagage i sin praksis. I sidste ende ville et sådant blik fremme de journalistiske principper såsom transparens, nøjagtighed, minimering af ulighedsskabende strukturer og ikke mindst det at søge sandheder. Problemet synes blot at være, at det at være bundet op på at *skulle* finde og fortælle *sandheden* journalistisk set fordrer objektivitet (ibid.: 30). De to ting hænger inden for den journalistiske logik epistemologisk set sammen, hvilket ikke giver ret meget plads til verdens kompleksitet og nuancer.

Journalistikken kan selvfølgelig godt rumme komplekse emner såsom kønslig ulighed og strukturelle ligestillingsproblematikker – hvilket dele af vores litteraturgennemgang samt analyse er udtryk for. Dens metoder og idealer gør det dog svært at rumme modsigelser og ikke-binær tænkning, der kræver forskelligartede perspektiver (ibid.: 65). Selvom verden er kompleks, og selvom objektivitet i realiteten ikke er mulig at opnå, bør man som journalist fortsat bestræbe sig på netop dette ved for eksempel at redefinere dette begreb (ibid.: 30). I den henseende kan begreberne *stærk objektivitet* og *situeret viden* ses som brugbare redskaber til at undersøge det, Callison og Young betegner som journalistikkens kroniske problemer, der relaterer sig til dens epistemologi samt repræsentations- og ulighedsproblematikker (ibid.: 117): Hardings begreb *stærk objektivitet* udgør et argument for, at marginaliserede stemmer skal bringes i spil med henblik på at frembringe alternative forståelser af verden, som dermed har relevans for flere mennesker (Harding, 1995: 341-342), mens Haraways begreb *situeret viden* udgør et relevant bidrag grundet argumentet om, at mange forskellige blikke på verden

vil bibringe de mest nuancerede tolkninger af verden (Haraway, 1988: 590). Disse teoretiske forståelser kan ligeledes bruges til at svare på nogle ifølge Callison og Young historisk set underbelyste spørgsmål inden for den journalistiske forskning, nemlig: Hvordan ved journalister, hvad de ved? Hvem definerer, hvad god journalistik er – og hvordan udføres en sådan? Hvilke roller spiller journalister i et samfund – og hvilke roller bør de spille? (ibid.: 200). Vi har i indeværende speciale ikke svaret udtømmende på disse essentielle spørgsmål, men vi har forsøgt at nærme os nogle mulige svar: Journalister bruger objektivitetsidealet til at sige, at de er upartiske, og at deres autoritet og ekspertise findes i deres evne til at frembringe fakta. Men journalister er ikke sat i verden for at agere eksperter: De er stedfortrædende vidner på vegne af samfundet (ibid.: 25), hvorfor de bør erkende vigtigheden af deres situerethed frem for at sløre, at de *er* subjektive væsner. Dette gøres i et forsøg på at overbevise publikum om, at det, de frembringer, er sandheden, som publikum bør forholde sig til og agere på baggrund af. Transparens vedrørende journalistikkens konstruerethed og begrænsninger kunne i den henseende vise offentligheden, at der findes andre mulige fortolkninger af verden (ibid.: 33). I tråd hermed argumenterer van Zoonen, at journalistikken via denne transparens tilmed kan styrke sin troværdighed som institution ved netop at være eksplicit omkring sine positioner (van Zoonen, 1998: 140).

Med en teoretisk viden om de dynamikker og værdier, der gør sig gældende i det journalistiske felt, og som ligeledes afspejler sig i vores empiri, in mente, har det været naturligt for os at sætte spørgsmålstegn ved, hvorvidt journalistikken ud fra et feministisk standpunkt kan være nuanceret nok i sin praksis til at favne potentialet i MeToo – eller om dette kræver en udvidelse af journalistikken. Ifølge Callison og Young fungerer journalistikkens nuværende objektivitetsideal og metoder i hvert fald ikke adækvat, hvad angår det at afdække komplicerede emner som for eksempel feministiske bevægelser, blandt andet fordi de lægger op til et forsøg på at finde én sandhed (Callison & Young, 2020: 6). Journalistikken har historisk set naturligvis ikke kun undertrykt marginaliserede stemmer, som vi har skrevet flere gange: Den har i mere positiv forstand – som påpeget i reviewet (Afsnit 3.2) – også givet anledning til strukturelle forandringer ved netop at omskrive herskende samfundsdiskurser og repræsentationsmuligheder, hvilket for eksempel er kommet til udtryk i mediedækninger af sociale bevægelser (ibid.: 12). Politikens dækning af MeToo er et eksempel på journalistik, der bidrager til opgøret med de samfundsstrukturer, som har og fortsat marginaliserer kvinders stemmer. En dækning, der ifølge informanterne i overvejende grad er blevet udarbejdet med udgangspunkt i journalistikkens eksisterende normer, hvilket

udgør et argument for, at journalistikken i sin nuværende form *er* i stand til at favne nuancerne og kompleksiteten i MeToo. Informanternes ytringer vidner dog også om, at journalistikkens normative grundlag flere gange er kommet til kort i forbindelse med dækningen, hvilket taler for, at journalistikken tåler at blive udvidet. Dette bør jævnfør indeværende speciales feministiske ståsted indebære en implementering og anerkendelse af et feministisk begreb om objektivitet og etik.

8.0 Konklusion

Journalistikkens etiske regelsæt og objektivitetsideal foreskriver overordnet set, at journalister skal indsamle og bearbejde informationer på kritisk og neutral vis, hvilket er med til at legitimere journalistikken som væsentlig samfundsinstitution. Disse idealer for vidensproduktion er delvist baseret på maskuline dyder, der blandt andet opvurderer distance frem for empati, hvorfor journalistikken historisk set er blevet kritiseret for at delegitimere stemmer, der ikke passer ind i en androcentriske verdensforståelse. Idealene er samtidig dominerende inden for feltet i en sådan grad, at de er svære at udfordre. I den henseende har MeToo banet vej for, at flere tidligere ekskluderede stemmer og erfaringer er blevet taget alvorligt, hvilket har affødt samfundsmæssige debatter om kønslig ulighed, samtidig med at bevægelsen har sat gang i flere diskussioner vedrørende den journalistiske praksis' normer og logikker, særligt etik og objektivitet. Disse har således ifølge dele af den anvendte forskningslitteratur vist sig at være utilstrækkelige på flere punkter i forbindelse med MeToo – blandt andet hvad angår det at indfange komplekse kønsproblematikker. Vores bidrag til forskningsfeltet med indeværende speciale har med udgangspunkt i et feministisk standpunkt derpå været en potentiel udvidelse af de journalistiske forståelser af etik og objektivitet i et forsøg på at gøre journalistikkens vidensproduktion mere empatisk og nuanceret, således at den bedre kan leve op til sit telos: at bidrage til samfundsændringer til gavn for alle. I vores interviewundersøgelse foretaget på baggrund af otte aktive interviews med informanter fra Politiken har vi fundet ud af, at MeToo i forbindelse med den journalistiske dækning heraf delvist har medført, at avisen har inkorporeret den *feministiske etik* i sin praksis. Dette skyldes, at Politiken overordnet set har vægtet bevægelsens budskab højere end de normale journalistiske retningslinjer, hvad angår kildehensyn, brugen af anonyme kilder og det at høre begge parter i en sag. Informanterne hævder dog også overordnet set, at de har været deres journalistiske ansvar bevidst, og at de er gået kritisk til værks ved at bedrive objektiv og sandfærdig journalistik i et forsøg på at sikre deres troværdighed. Det fremgår derudover af analysen, at det kun er et fåtal af informanterne, der anerkender, at deres erfaringer og fortolkninger af verden, forstået som *situeret viden*, alt andet lige påvirker den måde, de bedriver journalistik på. En anerkendelse heraf strider nemlig imod journalistikkens idealer om neutralitet og upartiskhed, der legitimerer feltets praksis. Af den grund konkluderer vi, at det er svært at skubbe til de journalistisk set dominerende logikker, da en omskrivning af disse ifølge feltets selvforståelse vil skade dets troværdighed og legitimitet. Vi argumenterer derimod, at de førnævnte feministiske begreber vil gøre det muligt for den enkelte journalist

at erkende og anerkende sin egen indflydelse på den vidensproduktion, den bidrager til. Dette, mener vi, vil gavne den enkelte journalist, samtidig med at det vil gavne de borgere, som journalistikken er til for, da en sådan journalistik vil medføre mere nuancerede, empatiske og dermed sandfærdige gengivelser af verden til gavn for flere mennesker.

9.0 Litteraturliste

Amundsen, H. M. (2020): *Metoo-debatten i norske medier – Med et dypdykk i Giske-saken*. Universitetet i Agder.

Andersen, M. B. (2006): “Fra presseetik til markedsmoral” i *Journalistica*, 1, 2006.

Askanius, T. & Hartley, J. M. (2019): “Framing gender justice: A comparative analysis of the media coverage of #metoo in Denmark and Sweden” i *Nordicom Review*, 40(2). Nordicom.

Askanius, T. & Hartley, J. M. (2020(a)): “Heksejagt eller revolution? En analyse af mediedækningen af #MeToo i Danmark og Sverige” i *Samfundsøkonomien* 1/2020. Djøf Forlag.

Askanius, T. & Hartley, J. M. (2020(b)): “Indledning” i *Kritiske perspektiver på #MeToo i Norden: Journalistikken, debatten, bevægelsen*. Redigeret af Askanius, T. og Hartley, J. *Journalistica* nr. 1, 2020.

Askanius, T. & Hartley, J. M. (2020(c)): ““Man ska’ jo nødtigt blive en kvinde med en sag”: Rolleforhandlinger på redaktionerne i dækningen af #metoo i Danmark og Sverige” i *Kritiske perspektiver på #MeToo i Norden: Journalistikken, debatten, bevægelsen*. Redigeret af Askanius, T. og Hartley, J. *Journalistica* nr. 1, 2020.

Benkirane, M. & Deligiorgis, D. (2019): *The Big Conversation: Handbook to Address Violence against Women in and through the Media*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). © UNESCO and UN Women, 2019.

Bentsen, M. (2019). *En rigtig journalist – Hvad køn betyder for journalistikken og for det at være journalist i Danmark: En montage og et litterært autoetnografisk mulighedsmanifest for evnen til at forestille sig noget andet*. Roskilde Universitet.

Blach-Ørsten, M. & Brink Lund, A. (red.) (2015): *Troværdig journalistik: Et spørgsmål om etik og nøjagtighed*. Samfundslitteratur. Medier, Kommunikation, Journalistik Vol. 8.

Blach-Ørsten, M. & Willig, I. (2013): "Print og netaviser i Danmark, USA og Frankrig" i *Journalistica*, 1, 2013.

Booth, A. & Grant, M. J. (2009): "A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies" i *Health Information and Libraries Journal*, 26. DOI: 10.1111/j.1471-1842.2009.00848.

Borchorst, A. & Dahlerup, D. (2003): *Ligestillingspolitik som diskurs og praksis*. 1. udgave. Samfundslitteratur. ISBN 9788759309742.

Bourdieu, P. (1999): "Understanding" i *The Weight of the World. Social Suffering in Contemporary Society*. Stanford University Press.

Braun, V. & Clarke, V. (2006): "Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research" in *Psychology*. 3.

Brinkmann, S. & Steinar, K. (2015): *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. 3. udgave. Hans Reitzels Forlag.

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2020): "Interviewet: samtale som forskningsmetode" i *Kvalitative metoder – en grundbog*. Redigeret af Brinkmann, S. og Tanggaard, L. Hans Reitzels forlag. 3. udgave, 1. oplag.

Bro, P. (2006): "Nye roller i redaktionslokalerne – Hvad danske journalister gør og bør" i *Journalistica*, 1(1).

Brurås, S. (2009): *Kriminaljournalistikkens etikk: PFU-uttalelser belyst fra tre moralfilosofiske posisjoner*. Universitetet i Bergen, Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Buch, R. (2006): "Journalisters syn på journalistisk etik" i *Journalistica*, 1, 2006.

Callison, C. & Young, M. L. (2020): *Reckoning: Journalism's Limits and Possibilities*. Oxford Scholarship Online.

Clark, J. (2019): "The Rules of #MeToo" i *University of Chicago Legal Forum: Vol. 2019*.

Dahlström, S.-M., & Sundström, Å. (2018): *Det får räcka med kvinnligt självförsvar, dags för manligt självansvar! En kvalitativ textanalys av hur MeToo-rörelsen framats av Dagens Nyheter*. Sociologiska institutionen, Uppsala Universitet.

Davies, C. A. (2008): "Interviewing" i *Reflexive Ethnography – A guide to researching selves and others*. 2. udgave. Routledge.

De Benedicts, S.; Orgad, S. & Rottenberg, C. (2019): "#MeToo, popular feminism and the news: A content analysis of UK newspaper coverage" i *European Journal of Cultural Studies 2019, Vol. 22(5-6)*. SAGE.

deMarrais, K. (2004) "Qualitative Interview Studies: Learning Through Experience" i *Foundations for Research Methods of Inquiry in Education and the Social Sciences*. Redigeret af deMarrais, K. og Lapan, S.. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Djerf-Pierre, M. (2007): "The Gender of Journalism: The Structure and Logic of the Field in the Twentieth Century" i *Nordicom Review, Jubilee Issue 2007*.

Earle, E. R. (2019): "'The consequences will be with us for decades': The politicization and polarization of the #MeToo and Time's Up movements in the United States" i *Interactions: Studies in Communication & Culture Volume 10 Number 3*. 2019 Intellect Ltd Article.

Entman, R. (2015): "Framing: Til afklaring af et spredt paradigme" i *MedieKultur 58*. Journal of media and communication research.

Fonn, B. K.; Hornmoen, H.; Hyde-Clarke, N. & Hågvar, Y. B. (2017): "Putting a Face on Journalism: Introduction" i *Putting a Face on It – Individual Exposure and Subjectivity in Journalism*. Redigeret af Fonn, B.; Hornmoen, H.; Hyde-Clarke, N. og Hågvar, Yngve B.. Cappelen Damm Akademisk.

Fowler, B. (1996): "An Introduction to Pierre Bourdieu's 'Understanding'" i *Theory, Culture & Society*. SAGE Vol. 13(2).

Franklin, B.; Hamer, M.; Hanna, M.; Kinsey, M. & Richardson, J. E. (2005): *Key Concepts in Journalism Studies*. SAGE Publications.

Fraser, N. & Nicholson, L. (1989): "Social Criticism without Philosophy: An Encounter between Feminism and Postmodernism" i *Social Text, No. 21, Universal Abandon? The Politics of Postmodernism*. Duke University Press.

Freeman, M. (2006): "Nurturing Dialogic Hermeneutics and the Deliberative Capacities of Communities in Focus Groups" i *Qualitative Inquiry Volume 12 Number 1 February 2006*. Sage Publications.

Ganetz, H.; Hansson, K.; Sandgren, M. & Sveningsson, M. (2020): "Legitimising a Feminist Agenda: The #metoo petitions in Sweden 2017–2018" i *Nordic Journal of Media Studies, 2*. Nordicom.

Ganetz, H. & Lindqvist, L. (2020): "Brave women sound the alarm – representations of men and women in the Swedish media coverage of #MeToo" i *Kritiske perspektiver på #MeToo i Norden: Journalistikken, debatten, bevægelsen*. Redigeret af Askanius, T. og Hartley, J. *Journalistica nr. 1 · 2020*.

Gieseler, C. (2019): *The Voices of #MeToo: From Grassroots Activism to a Viral Roar*. Rowman & Littlefield Publishers.

Grant, L. & Preissle, J. (2004): "Fieldwork Traditions: Ethnography and Participant Observation" i *Foundations for Research Methods of Inquiry in Education and the Social Sciences*. Redigeret af deMarrais, K. og Lapan, S. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Gubrium, J. F. & Holstein, J. A. (1997): "Active Interviewing" i *Qualitative Research. Theory, Method and Practice*. London: Sage Publications.

Haj Brade, L. (2017): *Vi, de neutrale – Skitser til udfordring af akademisk førstehed*. Lund University.

Handgaard, B.; Hege Simonsen, A. & Steensen, S. (2013): *Journalistikk*, Gyldendal Akademisk, 1. udgave, 1. oplag

Hanitzsch, T. (2007): “Deconstructing Journalism Culture: Toward a Universal Theory” i *Communication Theory*.

Hanitzsch, T. & Vos, T. P. (2018): “Journalism beyond democracy: A new look into journalistic roles in political and everyday life” i *Journalism*, 19.

Haraway, D. (2018): *Situeret viden: videnskabsspørgsmålet i feminismen og det partielle perspektivs forrang*. 1. udgave, 1. oplag. Forlaget Mindspace.

Haraway, D. (1988): “Situated Knowledges: The Science Question in Feminism and the Privilege of Partial Perspective” i *Feminist Studies*, Vol. 14, No. 3. Feminist Studies, Inc.

Harding, S. (1995): ““Strong Objectivity”: A Response to the New Objectivity Question i *Synthese*, Vol. 104, No. 3, *Feminism and Science* (Sep., 1995). Springer.

Hartley, J. M. (2009): “Nye medier – ny journalistik? En pilotundersøgelse af netnyhedsproduktionen i Danmark” i *Journalistica*, nr. 1, 2009.

Järvinen, M. (2006): “Interview i en interaktionistisk begrebsramme” i *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Interview, observationer og dokumenter*. Redigeret af Järvinen, M. og Mik-Meyer, N. 1. udgave, 2. oplag. Hans Reitzels Forlag.

Jønch-Clausen, H. & Lyngbye, L. (2007): “Hvad er fairness?” i *Journalistica*, 2(5).

Jørgensen, O. (2004): *Det handler om ytringsfrihed: mediejoura*. 2. udgave, 1. oplag. Ajour.

Jørgensen, O. & Skovbjerg, A. (2006): “Presseetisk kontrol” i *Journalistica* 1, 2006.

- Kramhøft, P. (2003): *Journalistik med omtanke*. Forlaget Ajour, 1. udgave, 3. oplag.
- Kristiansen, S. & Mortensen, N. (2005): “Sociologiske analyser af hverdagslivet” i *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Redigeret af Esmark, A.; Lausten, C. og Andersen, N. Roskilde Universitetsforlag.
- Le Guin, U. K. (1986): *The Carrier Bag Theory of Fiction*.
- Lindholm, M. (2006): “Profesjonsetikk og allmenn etikk” i *Norsk medietidsskrift, 2006, årg. 13, nr. 2*.
- Okrusch, C. & Steiner, L. (2006): “Care As a Virtue for Journalists” i *Journal of Mass Media Ethics, 21*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Orgeret, K. S. (2019): “Profesjonsdilemmaer i den norske #metoo-dekningen” i *Norsk Medietidsskrift. Årgang 106, nr. 3-2019*.
- Reinicke, K. (2020): “Mænds reaktioner på #MeToo-bevægelsen i Danmark” i *Samfundsøkonomien 1/2020*. Djøf Forlag.
- Schmidt, S. (2012): *Journalistikkens Grundtrin*. Forlaget Ajour, 2. udgave, 1. oplag.
- Schultz, I. (2006): “Kampen om at definere virkeligheden” i *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. Interview, observationer og dokumenter*. Redigeret af Järvinen, M. og Mik-Meyer, N. 1. udgave, 2. oplag. Hans Reitzels Forlag.
- Smedsvik, V. (2020): *Skandalepolitikk og medienes rolle – En emnemodellering av mediedekningen av metoo-kampanjen*. Institutt for sammenliknende politikk, Universitetet i Bergen.
- Steiner, L. (2020): “Feminist Media Ethics” i *The Routledge Handbook of Mass Media Ethics*. Redigeret af Christians, C. og Wilkins, L. 1. udgave. Routledge.

Tuchman, G. (1972): "Objectivity as Strategic Ritual: An Examination of Newsmen's Notions of Objectivity" i *American Journal of Sociology*, Vol. 77, No. 4, 1972. The University of Chicago Press.

Utoft, E. H. (2020): *Motivation, organisational gender equality work and the postfeminist gender regime: A feminist approach*. Forlaget Politica.

van Zoonen, L. (1998): "A professional, unreliable, heroic marionette (M/F). Structure, agency and subjectivity in contemporary journalism" i *European Journal of Cultural Studies*, 1(1). SAGE Publications.

Willig, I. (2011): *Bag nyhederne. Værdier, idealer og praksis*. Samfundslitteratur, 2011. 2. udgave.

Aas, G. H. (2000): "Forskningspolitiske (pr)øvelser – kan vi erobre de vigtige begreber?" i *Kvinder, køn og forskning nr. 2 2000*.

WEB 1: <https://www.pressenaevnet.dk/god-presseskik/> – lokaliseret 20/5.

WEB 2: https://politiken.dk/om_politiken/art5565827/Politikens-journalistik-og-etik – lokaliseret 20/5.

WEB 3:

<https://politiken.dk/kultur/medier/art7922953/Det-v%C3%A6ltede-ind-med-underskrifter.-Her-er-alle-de-1.615-kvinder-der-har-skrevet-under-p%C3%A5-st%C3%B8ttebrev-til-Sofie-Linde> – lokaliseret 15/5.

WEB 4:

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7938429/En-blandt-os-blev-til-et-politisk-landsm%C3%B8de-spurgt-af-et-mandligt-medlem-om-den-korte-kjole-var-et-tegn-p%C3%A5-at-hungerne-ville-kneppes-af-ham-senere> – lokaliseret 20/5.

WEB 5:

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art7938422/%C2%BBSexisme-seksuel-chikane-og-magtmisbrug-er-overalt-i-vores-samfund-ogs%C3%A5-i-de-politiske-partier%C2%AB> – lokaliseret 20/5.

WEB 6:

<https://politiken.dk/kultur/arkitektur/art8035322/MeToo-rammer-arkitektbranchen-144-arkitekter-bryder-tavsheden-om-sexisme> – lokaliseret 20/5.

WEB 7:

<https://politiken.dk/indland/art7954854/689-forskere-oplever-sexistisk-adf%C3%A6rd-i-universitetsverdenen> – lokaliseret 20/5.

WEB 8:

<https://politiken.dk/kultur/medier/art8054425/Jes-Dorph-svarer-igen-efter-at-v%C3%A6re-blivet-fjernet-fra-sk%C3%A6rmen-af-TV-2-i-MeToo-sag> – lokaliseret 20/5.